

Ijọ Mgbã Yōhánã 'bã silé rĩ

Ijọ bāsĩ Yēsũ 'i

¹ I'dóná gálé rĩ sī, 'bá umvelé Ijọ 'i rĩ 'bāngá cí, ĩ'di ándrá Ādróná be, ĩ'di ándrá vā Ādróná 'i. ² Āko pírí 'bã kí ándrá i'dó agá 'dāá, 'bá umvelé Ijọ 'i rĩ ándrá Ādróná be. ³ Āzila Ādróná ũ'bã āko pírí kí ĩ'di sī, āko āzĩ ándrá 'balé ĩ'di kóru la yu. ⁴ Āko pírí ũ'balé rĩ ịsụ kí ịdri ĩ'di sī, ịdri ĩ'didri fē dīzā 'bá pírí nī. ⁵ Dīzā ri dīlẹ āngū ịni agá, wó ịni icó ĩ'di anúlé ku.

⁶ Ādróná āpē 'bá āzĩ ịjọ ujílẹpi ĩ'di āni la tị, rụ la Yōhánã 'i, ⁷ amụ ịjọ dīzā 'dī drị gá rĩ vú nzelé, 'bá pírí 'bã are kí dó sī ịjọ 'dī 'i, 'bã ā'ị kí dó sī dīzā 'dī 'i. ⁸ Yōhánã adru ándrá dīzā 'dā 'i ku, amụ ándrá 'bāngá lú ịjọ la vú nzelé. ⁹ Dīzā mgbã dīlẹpi 'bá pírí kí drị gá rĩ, ándrá amụ agá ụnókú drị gá 'dólé nī.

¹⁰ 'Bá umvelé Ijọ 'i rĩ ándrá ụnókú drị gá 'dā cí, Ādróná drī kí ándrá tání āko pírí ụnókú drị gá 'dā 'dī kí ũ'bã agá ĩ'di be rá tí, wó 'bá ā'ị kí ĩ'di ku. ¹¹ Amụ 'bá ĩ'di 'bã súrú ru rĩ 'ba rụ, gā kí ĩ'di ā'ílẹ úmgbé. ¹² Wó 'bá ĩ'di ā'ílẹpi rá, āzila ásị 'balépi rụ ĩ'didri gá rĩ drị gá rá rĩ 'baní fē, ụkpó sī acájó anzi Ādróná āni la rú. ¹³ Acá kí Ādróná 'bã anzi rú adru 'bá 'bá ru rĩ 'bã kí tịjọ nī rĩ sī la ku, wó acá kí Ādróná 'bã anzi rú la ĩ'di 'bã lějọ la nī rĩ sī. ¹⁴ Ijọ Ādróná drī 'dī, útị ĩ'di 'bá ru, u'á āma abe sáwā were. Āndre ĩ'di 'bã āmbөгō rá, 'dī āmbөгō Ādróná 'bã Ngọpi angálẹpi ĩ'di

rûlé rī drī. Ī'di rû sī āma ʒsú lḗtáná uyanâ kóru rī 'i āzila ʒjô mgbā piri rī 'i.

¹⁵ Yōhánā jô ʒjô 'bá 'dī drī gá ú'dúkó re sī, “Dī bāsī 'bá ándrá mání jolé ĩ'di amú 'dī rī 'i, ndě ma āmbōgō sī rá, ā'dusiku ĩ'di ándrá mání idu drīdrī 'dī sī Ādróná 'bā drī 'bū kí ũnókú be ku.” ¹⁶ Lḗtáná uyanâ kóru ĩ'didrī rī sī, wi āmaní sūsú drīlēba drī ʒdí-ʒdí. ¹⁷ Ādróná fě ándrá āzítáná kí Músā drī sī, wó Yésū Kúrísitō ají dó āmaní lḗtáná uyanâ kóru rī kí ʒjô mgbā rī be. ¹⁸ 'Bá āzī Ādróná ndrelépi rá la 'dáyū. Wó Ngótíná ĩ'di āni ālu, Ādrónâ rú rī āzila ĩ'di andre gá āníná rī i'da dó āmaní Ādróná la i'dá ā'di āni yā rī gá nī.

ʒjô Yōhánā Bābūtízī fēlépi rī 'bā vú nzelé rī

(Mātáyō 3:1-12; Mārākō 1:1-8; Lúkā 3:1-18)

¹⁹ ʒjô Yōhánā 'bā vú nzelé 'bá ātalo rú idétáná idélépi, āzila 'bá Léví drī āzī ngalépi jó Ādróná drī agá, drīlé 'bá Yāhúdī rú Yērūsālēmū gá 'dī 'bā āni umvelé Fārisáyī rú rī 'bā kí tī pēlé mujó Yōhánā zijó, ĩ'di āmgbā rī gá ā'di 'i yā rī 'dī. ²⁰ Yōhánā uci ĩ'baní ʒjô 'i ā'di yā rī gá ku, umvi ĩ'baní tondolo, “Má adru Kúrísitō 'i ku.” ²¹ Zī kí ĩ'di, “Wó mi dó ā'di 'i? Mi nábī Īllyā 'i yā?” Umvi, “Yū, ma Īllyā 'i ku.” Zī kí ĩ'di, “Mi dó nábī ándrá mujé tī āpēlé rī 'i yā?” † Umvi, “Yū, ma ĩ'di 'i ku.”

²² Jô kí, “Īlū dó bāsī āmaní mi ā'di 'i yā rī. Īnze āmaní ími vú, āma dó sī ʒjô míní umvilé rī agu 'bá āma tī āpēlépi rī 'banī.”

²³ Yōhánā umvi ʒjô angájó ʒjô nábī Īsáyā 'bā silé rī agá: “Ma 'bá uzalépi āngū kōtórō rú rī agá jolépi la, ‘Īmi idé dó Úpí ní gērī kpimgbilíki.’” †

† 1:21 Āzítáná Amviná 18:18 † 1:23 Īsáyā 40:3

²⁴ 'Bá tá 'bá Fārísáyī rú 'dī 'bā kí tị pèlé Yōhánā rùlé 'dī, ²⁵ zì kí ì'di, “Mi dó bābũtízĩ fě à'du ìjọ sī ídrī adru Úpí Kúrísītō 'i, jòku Ìllyā 'i, jòku nábĩ jọlé rī 'i ku rī gá?”

²⁶ Yōhánā umvi kí, “Ma bābũtízĩ fě 'bá 'baní ìyí sī, wó 'bá āzì ìminí nílè ku la ì'di ìmi drīdrīnī gá 'dī. ²⁷ Ádrī tání amú agá ì'diní drīdrī tí, má icó átā adrulé ì'di 'bā átí'bó vúlè gá āsǐjọ la rú ku.” †

²⁸ Ìjọ 'dī idé kí ru pírí Bētání gá, ìyí Yōrídání 'bā wókō ìtú 'bā āfùjọ rī gá, 'dī āngū Yōhánā 'bā sī bābũtízĩ fějọ rī gá.

Yésũ ì'di Kābīlōmvá Ādróná drī

²⁹ Ú'dú āzì rī sī, Yōhánā ndre Yésũ amú agá ì'di rú 'dólé, jọ, “Índre Kābīlōmvá Ādróná drī gá ìjọ ùnzì 'bá ùnókú drī gá 'dī 'badrī idélèpi rī. ³⁰ 'Dī bāsī 'bá ándrá mání ìjọ jọjọ drī la gá, “Bá āzì la amú áma ùngúkú gálé 'dī, ndě ma āmbөгō sī rá, ā'dusīku ála áma tị 'dī ì'di dó 'bāngá Ādróná be ídu cí.’ ³¹ Wó áma āmbā rī nĩ tí ì'di Kúrísītō 'i rī gá ku, ánĩ dó ú'dí'da ì'di Kúrísītō 'i rī gá cé. Ma bābũtízĩ fě 'bá 'baní ìyí sī, ìjọ 'dī sī, 'bá Ìsīrayílĩ rú 'dī 'bā amá kí rú sī ì'di āzila 'bā nĩ kí dó sī ì'di cé.”

³² 'Dā 'bā ùngúkú gá, Yōhánā nze dó ìjọ Ādróná 'bā ì'dalé ì'diní Yésũ drī gá rī 'bā vú tɔndɔlɔ, jọ, “Ándre Úrínđí Ādróná drī 'bā así agá 'bũ gálé cécé ālì'bō áni. Úrínđí Ālá 'dī rí dó Yésũ drī gá. ³³ Ánĩ ándrá Yésũ 'i drīdrī rī gá ku wó Ādróná áma tị āpèlèpi mání bābũtízĩ fějọ ìyí sī rī lū mání ì'di nĩ, jọ, “Bá míní mụlé ndrelé Úrínđí Ālá 'bā sī asíjọ rijọ drī la gá rī la amú bābũtízĩ fèlè Úrínđí Ālá rī sī.’” ³⁴ Yōhánā jọ, “Ándre ìjọ ru idélèpi rī rá, ma ìminí ìjọ mgbā vú nze, Yésũ ì'di Ādróná Ngópì 'i.”

† 1:27 Lúkà 3:16

'Bá Yēsũ 'bã umvelé drĩdrĩ rĩ kî

³⁵ Ʋ'dú ázĩ rĩ sĩ Yōhánã Bãbũtízĩ fělépi rĩ kí vâ 'bá ĩ'di 'bã imbálé ĩrĩ 'dã abe, āngũ ālu ĩ'di 'bã bãbũtízĩ fějó rĩ gá 'dãá ĩdí. ³⁶ ĩ'di mụ Yēsũ ndrelé alì agá, lũ āngũ ĩ'di rũlélé jọ, “Īndre Kãbĩlōmvá Ādrónjá drĩ ĩjó ũnzĩ 'bá ũnókũ drĩ gá 'dĩ 'badrĩ idélépi rĩ gápi 'dã.” ³⁷ 'Bá Yōhánã 'bã imbálé ĩrĩ 'dã kí mụ ĩjó ĩ'di 'bã jolélé rĩ arelé 'bo, ko kí dó drĩ 'delé Yēsũ vú gâ sĩ.

³⁸ Yēsũ la mụ ru ugoró ndrelé, ndre 'bá Yōhánã 'bã imbálé ĩrĩ 'da kí amú agá ĩ'di vú gâ sĩ, āzĩla zĩ kí, “Īlě ā'du?” Umvi kí ĩ'dinĩ, “Rábĩ (ĩfĩ la ímbápi), ími āngbã rĩ mi u'á íngólé?”

³⁹ Yēsũ umvi jọ ĩ'banĩ, “Īmi amú āma amú kí mụlélé āngũ mâ sĩ u'ájó rĩ ndrelé.” ĩjó 'dĩ idé kí ru ĩndró sĩ āni rú sáwã mụdrĩ. 'Dãá ko kí dó drĩ mụlélé ĩ'di trũ āngũ ĩ'di 'bã sĩ u'ájó rĩ ndrelé, de kí dó ĩtú 'bã ĩmbĩ acelépi Ʋ'dú 'dã drĩ u'ájó ĩ'ba abe 'dãá.

⁴⁰ Āgọbĩ ĩrĩ 'dã 'bã ázĩ ālu tá ĩjó Yōhánã 'bã jolélé rĩ arelépi cé mụlépi Yēsũ vú gâ sĩ rĩ ĩ'di Ānděrĩyã Sĩmónĩ Pétěrō 'bã ádrĩpi 'i. ⁴¹ ĩjó Ānděrĩyã 'bã idélé drĩdrĩ rĩ mụjó ádrĩpĩ Sĩmónĩ ĩsújó ĩjó 'dĩ lűjó ĩ'dinĩ. “Āma ĩsú dó Māsĩyã 'bo,” (ĩfĩ la Kúrĩsītō 'i). ⁴² Ānděrĩyã kí Sĩmónĩ be mụ kí dó Yēsũ rũlélé, ĩ'di mụ Sĩmónĩ ndrelé amú agá ĩ'di rú 'dólé, jọ ĩ'dinĩ, “Mĩ Sĩmónĩ Yōhánã ngópĩ, ála dó mụ ími umvelé Kéfã 'i” (Pétěrō 'i ífĩ la írã 'i).

⁴³ Ʋ'dú ázĩ rĩ sĩ, Yēsũ ko drĩ lějó mụjó Gálĩlĩ gá, Ʋfũ kí drĩ Fĩlĩpō be, jọ ĩ'dinĩ, “Mĩ amú āma vú gâ sĩ, mi mụ adrulé 'bã mâ imbálé la 'bã ázĩ ru.” ⁴⁴ Fĩlĩpō 'i 'bã angálépi táwũnĩ umvelé Bětēsãyídã 'i rĩ gá, 'dĩ táwũnĩ lĩcọ Pétěrō 'badrĩ Ānděrĩyã be ĩ'bã kí sĩ u'ájó ala gá rĩ 'i.

⁴⁵ Fĩlĩpō cécé Ānděrĩyã áni, mụ vâ Nātãnĩyélĩ ĩsúlé, jọ ĩ'dinĩ, “Āma ĩsú 'bã mgbã Músã 'bã sĩ ándrá ĩjó sĩjó

drĭ la gá búkũ Ādróná drĭ agá ãzıla nãbiya 'bã kí vâ sĭ íjô sĭjô ĩ'di drĭ gá ĩndĩ rĩ 'bo. 'Dĩ Yĕsũ angálĕpi Nãzĕrĕtĭ gá, Yũsũfũ 'bã ngõpĭ rú rĩ 'i.”

⁴⁶ Nãtãníyĕlĭ zĭ Fĭlĭpõ 'i jô, “Nãzĕrĕtĭ gá! Mí ũrãjô la rĩ sĭ, íjô ãzĩ múké la icó ãfũlé Nãzĕrĕtĭ gá rá yã?” Fĭlĭpõ jô ĩ'dinĩ, “Mí amũ ndrelé la ími mĭfĭ sĭ.”

⁴⁷ Yĕsũ la mu Nãtãníyĕlĭ ndrelé amũ agá ĩ'di rũ 'dólé jô, “Dĩ 'bã ũri İřırayĭlĭ drĭ mgbã rĩ, ulé 'bãngá 'bã ku.”

⁴⁸ Nãtãníyĕlĭ zĭ Yĕsũ 'i, “İnĭ ma íngólé?” Yĕsũ umvi ĩ'dinĩ, “Ándre mi ri agá úlúgó İndũ gá 'dáã cé 'dĩ sĭ Fĭlĭpõ umve drĭ mi ku rú.”

⁴⁹ Nãtãníyĕlĭ jô dó tondolo, “Rábĩ, mi Ādróná Ngõpĭ 'i! Úpĭ İřırayĭlĭ drĭ gá ándrá tĕlé rĩ 'i.”

⁵⁰ Yĕsũ umvi jô ĩ'dinĩ, “Mí ã'ĩ íjô mádrĭ gá rĩ kí 'dĩ áni la mâ jójô la ándre mi cé úlúgó İndũ gá mĭ adrujô á'dũsĭ rĩ sĭ yã? Wó ájô mínĩ, mi mu ãko íjô 'dĩ kí ndĕlĕpi rá rĩ kí ndrelé rá.” ⁵¹ Yĕsũ umvi kí jô ĩ'banĩ, “Ájô ĩminĩ íjô mgbã, ĩmi mu 'bũ ndrelé ru nzĭ agá mgbõ ĩmi mālãyĭkã Ādróná drĭ rĩ kí ndre tu agá ãzıla asĭ agá Ngõtĭ 'Bádrĭ drĭ gá.”

2

Yĕsũ 'bã mujó ũkú bĭnjá gá Kána gá rĩ

¹ U'dũ na la agá, Yĕsũ 'bã ãndrĕ ĩ'di ándrá ãjĕ ãzĩ ũkú ĩgbãjô la nañá gá ĩndĩ tõrómé Kána gá, 'dĩ ãngũ Gãlĭlĭ drĭ agá. ² Yĕsũ kí 'bã ĩ'di 'bã imbálé rĩ abe ũmve vâ kí ãjĕ ũkú ĩgbãjô 'dã gá ĩndĩ. ³ Wáyĭnĩ awalé 'bã 'banĩ rĩ la mu ukólé pírĩ rá, Yĕsũ ãndrĕ amũ ĩ'di rũ 'dólé, jô ĩ'dinĩ, “Wáyĭnĩ ukó ĩ'banĩ rá.”

⁴ Yĕsũ umvi, “Má ãndrĕ, ílĕ áma sulé íjô 'dĩ agá ĩndĩ la ã'du sĭ yã? U'dũ mádrĭ ãzĩ Ādróná drĭ ngájô rĩ acá drĭ ku.”

⁵ Wó Yēsũ 'bã ãndrẽ jọ 'bá íyóná iyólépi rĩ 'baní, “Ími idé íjọ í'di 'bã jolé íminí rĩ vúná áyu.”

⁶ Úmvú ÿyélémvú idélé írà sī áziyá la kí āngũ sī ājẽ najó 'dã gá 'dãá cí, 'dĩ kí 'bá Yāhúdĩ rú 'dĩ kí ÿyí lâ'bĩ āni ru ũjijó alá rĩ kí ũsũjọ rĩ kí. Úmvú ālu-ālu la ÿyí sũ lítã túrú ālu kālĩ ÿrĩ 'dĩpí. ⁷ Úpí Yēsũ jọ 'bá íyóná iyólépi rĩ 'bã ũsú kí úmvú 'dĩ kí ÿyí sī tré-tré. ⁸ Jọ dó í'baní, “Ími ābĩ āzĩ la agulé āmbógó ājẽ drĩlé gá rĩ ní.” 'Bá íyóná iyólépi rĩ idé kí cécé í'di 'bã jolé rĩ āni. ⁹ Āmbógó ājẽ drĩlé gá rĩ 'bĩ ÿyí ru ujalépi wáyĩnĩ rú rĩ. Wó nĩ angá íngölé yā rĩ gá ku, 'bá íyóná gá rĩ nĩ kí cé. Umve ízígó ājẽ 'dĩpí búlú gá, ¹⁰ jọ, “Wáyĩnĩ ājĩ ambamba rĩ, ála sáwā pírí sī fẽ la mvulé drĩdrĩ. 'Bá drĩ kí dó aga 'bo, í'di dó āzĩ ājĩ gá rĩ kí fẽ mvulé ìndõ. Wó ímba mĩ ngá wáyĩnĩ ājĩ ambamba rĩ tã kpere íjọ 'bã kí ukóná gá.”

¹¹ 'Dĩ tálí Yēsũ 'bã idélé drĩdrĩ Kána āngũ Gālílĩ gá rĩ í. Yēsũ í'da ũkpõ í'didrĩ, āzĩla 'bá í'di 'bã imbálé rĩ 'bã kí í'bã ā'itáná í'di agá. ¹² Yēsũ mu kí dó ãndrẽ trũ, ádrĩpíkabe, āzĩla 'bá í'di 'bã imbálé rĩ kí abe táwũnĩ Kāpẽrẽnāwũmĩ gálé sī ũ'dú āzĩ kí u'ájó were.

Yēsũ uga tũjārĩ jọ Ādróná drĩ agá

(Mātáyõ 21:12-13; Mārākõ 11:15-17; Lúkã 19:45-46)

¹³ Ũ'dú ũmũ ándrá Ādróná 'bã sī 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'badrĩ kí anzéjọ Mĩsĩrĩ gá, umvelé ũmũ alijó 'bá drĩ gá sī rĩ la mu acalé āni rú, Yēsũ mu Yẽrũsálémũ gá. ¹⁴ Lícó Ādróná drĩ 'bã āngũ āmvélé-āmvélé ru rĩ gá sī, ísú 'bá kí tĩ, kãbĩlõ, āzĩla āmámũ kí ÿtũndã. 'Bá āzĩ rĩ rĩ kí méjã í'baní sī sèndẽ ujjó rĩ agagá. ¹⁵ Yēsũ idé íniríkó kělíkã ru, í'dó dó sī 'bá pírí kí adrolé í'bã tĩ kí abe, kãbĩlõ kí trũ lícó Ādróná drĩ agá 'dãá. Iré vā 'bá sèndẽ ujalépi rĩ 'bã sèndẽ kí kpékpé, uze vā méjã kí u'de kí ũlĩ-ũlĩ rú. ¹⁶ Yēsũ

jō 'bá āmámū ĩtũndālēpi 'dā 'baní, “Īmi iyá ĩmī āmámū 'dī kí 'dā rá! Īmi a'be jó má Átēpī drī gá rī ująó sū rú rī cā.”

¹⁷ 'Bá ĩ'di 'bā imbálé rī agá kí Íjō sīlé búkũ Ādróná drī agá jōlēpi la, “Lētáná áma ásí gá 'bá 'bā ru kí jó mídrī gá rī rūrū rī, la ve áma ásí gá ācí'bírító rú cécé ācí áni,” † rī 'i.

¹⁸ 'Bá Yāhúdī rú rī 'bā drīlē ru 'dī zī kí Yēsū 'i, “Mī āmaní tálí íngoní la idé, sī ũkpō míní āko 'dī kí idéjō rī icéjō angá kí Ādróná drī?”

¹⁹ Yēsū umvi ĩ'baní, “Īdrī jó Ādróná drī 'dī andi rá, ma ĩ'di sī ú'dí ru ú'dú na agá.”

²⁰ 'Bá Yāhúdī rú rī 'bā drīlē ru 'dī umvi kí, “Jó 'dī sījō 'dū ílí kālī sū drī áziyá, mí icó ĩ'di sīlé ú'dú na agá íngoní ru?”

²¹ Wó Íjō Yēsū 'bā jōlé 'dī jō ĩ'di uru' 'bá ĩ'didrī ĩ'di 'bā 'bālé cécé jó Ādróná drī áni rī drī gá. ²² Ādróná la dó mu ĩ'di ingalé ídri rú ú'dú na agá 'bo, 'bá ĩ'di 'bā imbálé rī 'baní Íjō ándrá ĩ'di 'bā jōlé rī agá dó rá. 'Bā kí ā'ítáná Íjō Yēsū drī drī gá, āzila ā'ī kí Íjō sīlé búkũ Ādróná drī agá rī kí rá.

Yēsū nī Íjō 'bá kí agá rī cé

²³ Yēsū 'bā adrujó ũmū alijó 'bá drī gá sī rī najó Yērūsālēmū gá 'dāá rī sī, 'bá ũ'bí 'bā kí ĩ'bā ā'ítáná rú ĩ'di drī agá, ā'dusiku ndre kí tálí ĩ'di 'bā idélé rī kí rá. ²⁴ Wó Yēsū 'bā Íjō kí agá rī nījó cé rī sī, 'bā ásí kí drī gá ku. ²⁵ Ī'diní Íjō 'bá ásí agá rī kí nījó pírí cé rī sī, lē 'bá āzí 'bā lū ĩ'diní Íjō āzí ku.

3

Íjō Yēsū 'bā kí jōlé Níkōdēmū be rī

† 2:17 zābúrī 69:9

¹ Ágóbí āzì ándrá ālu rú la Níkōdémũ 'i, i'di āmbógó 'bá Yáhúdĩ rú la, 'dĩ amuṭi 'bá Fārisáyĩ rú rĩ 'badrĩ gá rĩ.
² Amũ íní sī Yēsũ rú jọ, “Rábĩ, ānĩ rá Ādróná āpě ími tị amũlé āma imbálé. Mí icó tá tálí 'dĩ kí idélé ku Ādróná drĩ tá adru mí be yu rĩ gá.”

³ Yēsũ umvi i'diní, “Ájọ míní íjọ mgbā, údrĩ ími tị ú'dí ru ku, mí icó filé Sũrũ Ādróná drĩ agá ku.”

⁴ Níkōdémũ zị, “Bá mbalépi rá rĩ icó filé āndrě agalé sī i'di tịjọ ìdị ú'dí ru íngoní ru?”

⁵ Yēsũ umvi jọ, “Ma ĩminí íjọ mgbā jọ, údrĩ 'bá tị ãyí sī āzıla Úrindí sī ku, icó filé Sũrũ Ādróná drĩ agá ku. ⁶ 'Bá la 'bāngá 'bá tị, wó Úrindí Ādróná drĩ la ími uja acájó Ādróná 'bā ngótĩjá ru nĩ. ⁷ Ími ásí 'bā mvu íjọ mání jọlé míní, útị ĩmi ú'dí ru ìdị rĩ sī ku. ⁸ Úrindí Ādróná drĩ la ídri ú'dí fě nĩ. Úrindí i'di dó sī cécé ālúkúkũ áni, i'di li āngũ i'di 'bā ásí 'bā lělé rĩ gá. Mí ālúkúkũ 'bā ú'dúkọ are rá, wó ĩnĩ angá íngólé yā āzıla i'di mu íngólé yā rĩ gá ku.”

⁹ Níkōdémũ zị, “Íjọ míní jọlé 'dĩ 'bā ífí íngoní?”

¹⁰ Yēsũ umvi i'diní, “Mí ímbápi āmbógó nĩlé cé Işirayĩlĩ gá 'dā la, mí icó íjọ mání jọlé 'dĩ 'bā ífí nĩlé ku la íngoní ru? ¹¹ Ájọ míní íjọ mgbā, ma míní íjọ āmā nĩlé cé āzıla ndrelé rá rĩ kí vú nze, wó ĩmi icó ā'ílé la ku. ¹² Īdrĩ dó íjọ ũnókú drĩ mání jọlé ĩminí 'dĩ kí ā'ĩ ku, ádrĩ dó ĩminí íjọ 'bũ drĩ gá rĩ kí jọ, ĩmi dó icó kí ā'ílé íngoní ru?”

¹³ “Bá āzị tị drĩ 'bũ gálé ku, pě lú Ngótĩ 'Badrĩ 'i. ¹⁴ Céce Mũsā 'bā ándrá ĩnĩ idélé aya sī rĩ ingajó ife sí gá kótórō agalé sī 'bá ĩnĩ 'bā agalé rĩ kí pajó drā sí gá rĩ áni. Ngótĩ 'Badrĩ ála drúzĩ i'di ipa mūsálá 'bā sí gá ingalé vā 'dā 'bā áni, ¹⁵ 'bá pírí i'di ā'ílépi rĩ kí ídri ukólépi ku rĩ ịsụ rá.

¹⁶ “Ādróná 'bā 'bá ũnókú gá 'dĩ kí lějọ ambamba rĩ sī, āpě i'di 'bā Ngópi kílíngbí ālu rĩ tị, 'bá pírí ālu-ālu i'di

ã'ílépi rĩ 'bã ja kí drĩ ku, wó 'ba ịsụ́ kí sī ídri ukólépi ku rĩ 'i. ¹⁷ Ādróná ãpě Ngópĩ tị amụlé 'bá ụnọkụ́ gá 'dĩ kí ịjọ́ ịjọ́ la ku, be la rá la kí pajó.

¹⁸ “'Bá ị'di ã'ílépi rĩ kí drĩ gá úlị ịjọ́ ku. Wó 'bá ịjọ́ ị'didrĩ ã'ílépi ku rĩ kí drĩ gá úlị ịjọ́ 'bo, ị'baní Ādróná 'bã Ngópĩ kí ímgbí 'dĩ rụ́ ã'ịjọ́ ku rĩ sī. ¹⁹ Ịjọ́ ịjọ́ gá rĩ ị'di ịjọ́ 'dĩ sī, dīzã ịjọ́ Ādróná drĩ 'bã ajílé 'bũ gálé ụnọkụ́ drĩ gá rĩ amụ́ rá, wó 'bá lě́ kí ãndânĩ la ịjọ́ ụnzí ịnị́ drĩ́ kí áyụ́ ndě́ dīzã rá, ã'dusiku ịjọ́ ị'bã́ kí idélé rĩ́ kí adrujọ́ ịjọ́ ụnzí rĩ́ kí rĩ́ sī. ²⁰ Ngṹ kí ịjọ́ dīzã drĩ́ ãngṹ jilépi ule rĩ́ ụnzí, ã'dusiku lě́ kí ịjọ́ ụnzí rĩ́ kí idélé ịnị́ agá, kí dó sī rará ru dīzã be, ụrĩ́ ala mu ịjọ́ ụnzí ị'bã́ kí idélé rĩ́ kí i'dalé rá, ãzıla ala mu pángá fě́lě ị'baní rá rĩ́ sī. ²¹ Wó 'bá píri ịjọ́ mgbã́ idélépi 'dĩ́ kí amụ́ dīzã rụ́ 'dólé rá, ã'dusiku lě́ kí 'bá ázi 'bã nị́ kí Ādróná ãmgbã́ rĩ́ la ịjọ́ ị'bã́ idélé 'dĩ́ kí idé nĩ́.”

Yēsṹ kí Yōhánã Bābũtízĩ́ fě́lépi rĩ́ be

²² Ịjọ́ 'dĩ́ 'bã vúlé gá, Yēsṹ mu kí 'bá ị'di 'bã ímbalé rĩ́ abe ãngṹ Yṹdíyã gá, 'dãá u'á kí were, ãzıla fě́ bābũtízĩ́ 'bá 'baní 'dãá. ²³ Yōhánã la vā́ 'dĩ́ sī bābũtízĩ́ fě́ agá Āyēnónĩ́ gá ãní rú Sālímṹ be, ã'dusiku ịyí́ 'dãá ịyṓ rú, ãzıla 'bá rí kí amụ́lé biri bābũtízĩ́ bílẹ́. ²⁴ Ịjọ́ 'dĩ́ idé́ kí ru 'dĩ́ sī ú'bã́ drĩ́ Yōhánã mābũsṹ gá ku.

²⁵ 'Bá Yōhánã 'bã ímbalé rĩ́ 'bã ází i'dó́ kí ãgátã galé 'bá Yāhúdĩ́ rú la abe lā́bĩ́ ụjĩ́nã́ drĩ́ sī ru 'bājọ́ Ādróná ịnzĩ́jọ́ rĩ́ drĩ́ gá. ²⁶ 'Bá Yōhánã 'bã ímbalé rĩ́ amụ́́ kí ị'di rụ́ 'dólé ãzıla jọ́́ kí Yōhánã ní, “Rábĩ́, 'bá ándrá ãmã́ ịsụ́lé mĩ́rĩ́ Yōrídání́ tị́ gá 'á 'dã́ sī mĩ́nĩ́ i'dalé ámaní rĩ́, ị'di vā́ bābũtízĩ́ fě́ 'bá 'banĩ́. 'Bá wēwḗ rú́ kí dó́ mu ị'di rụ́lẹ́.” ²⁷ Ịjọ́ 'dĩ́ sī, Yōhánã umvi ị'baní jọ́, “'Bá la ịjọ́ angálépi Ādróná drĩ́ 'bṹ gálé rĩ́ idé. ²⁸ Ịmĩ́ ãmgbã́ sādínĩ́ mádrí ịjọ́ mā́ jolé rĩ́ vú́ nzelépi rĩ́ kí, 'Má adru Kúrísītṓ 'i la ku, wó ma 'bá tị́ ãpě́lẹ́

ĩ'di drĩlĕ gá rĩ 'i.' ²⁹ Āmúrúgô la mu ágó be, ágó 'bã wõrĩ dó äyĩkô idé ĩ'ba abe. Ma bãsĩ ämúrúgô 'bã ágô 'bã wõrĩ 'i äzĩla äyĩkô la áma fu ĩ'di 'bã amúnjá sĩ. ³⁰ Ījô ĩ'didrĩ gá rĩ 'bã tu ʋruga, ĩjô mã rĩ 'bã asĩ vũrũ.”

'Bá angálĕpi Ādrónjá drĩ 'bũ gâlĕ rĩ

³¹ 'Bá angálĕpi 'bũ gá ʋruga Ādrónjá drĩlĕ rĩ ĩ'di ämbógó ru ändânĩ äko pírĩ 'banĩ. 'Bá vũrũ ũnókú gá 'dô rĩ, ĩ'di ũnókú äni, ĩ'di vâ ĩjô ũnókú drĩ kí jô áyũ. Wó 'bá angálĕpi ʋruga 'bũ gâlĕ rĩ ĩ'di äko pírĩ ũnókú gá 'dâ rĩ kí drĩlĕ gá nĩ. ³² ĩ'di ĩjô jô äko ĩ'di 'bã ndrelé rá, ĩ'di 'bã arelé rĩ jô, wó 'bá äzi äluŋá la ĩ'di 'bã ĩjô ä'ĩlĕpi rá la 'dáyũ. ³³ Wó 'bá pírĩ ĩ'di 'bã ĩjô ä'ĩlĕpi rá rĩ kí i'da la Ādrónjá ĩ'di ändá-ändá ru. ³⁴ 'Bá Ādrónjá 'bã tĩ äpĕlé rĩ la ĩjô Ādrónjá 'bã jolĕ rĩ kí jô, ä'dusĩku Ādrónjá fĕ ũkpó Úrĩndĩ drĩ rĩ ĩ'didrĩ pírĩ. ³⁵ Átĕpĩ 'bã ngópĩ lĕjó rá rĩ sĩ, fĕ ũkpô äko pírĩ 'badrĩ gá rĩ kí ĩ'didrĩ gá. ³⁶ 'Bá ngópĩ 'bã ĩjô ä'ĩlĕpi rá rĩ ĩ'di ídri ukólĕpi ku rĩ trũ, 'bã ĩjô ngópĩ drĩ gá rĩ ä'ĩlĕpi ku rĩ ídri ĩ'di agá 'dáyũ, wó ĩ'di ace ũcögô Ādrónjá 'bã mülĕ fĕlé rĩ agá.

4

Yĕsũ kí ũkú Sãmāriyã rú rĩ be

¹ 'Bá Fārĩsáyĩ rú rĩ are kí 'bá ĩ'di vú bilĕpi äzĩla bãbũtĩzĩ bilĕpi rĩ kí ũ'bikānã sĩ ndĕ kí Yōhánã drĩ rĩ kí rá. ² Ījô mgbã sĩ rĩ gá, Yĕsũ fĕ bãbũtĩzĩ ku, 'bá ĩ'di 'bã imbálĕ rĩ kí fĕ agá la nĩ. ³ Ījô 'dĩ kí mu akúlĕ ĩ'di bilĕ gá 'dĩ 'bã áni 'bo, a'be Yũdíyã rá, gô dó vúlĕ Gālĩlĩ gá.

⁴ ĩ'dinĩ gô agá vúlĕ Gālĩlĩ gâlĕ, pĕ alĩlĕ ängũ Sãmāriyã agã sĩ. ⁵ Acá dó táwũnĩ Síkã 'dĩ ängũ Sãmāriyã drĩ agá. 'Dĩ äni rú ängũ ándrá Yākó'bô 'bã fĕlé ngópĩ Yũsũfũ ní rĩ. †

† 4:5 Í'dónjá 33:19; 48:22

⁶ Yēsũ acá dó kídí ándrá Yākó'bō 'bã galé rī tī gá, ãndě dó áçĩ sī rá. Rī dó ãyĩtĩ gá 'dãá vũrú. 'Dĩ dó ãni rú sáwã áziyá ãtũ sī. ⁷ Ūkú ázi Sãmãriyã rú la amũ dó ãyĩ kolé, Yēsũ jō ã'dinĩ, “Ífě mánĩ ãyĩ mvulé.” ⁸ Isũ ãni 'dĩ 'bã Yēsũ 'bã imbalé rī mụ kí ãkónã ãgbalé táwũnĩ agalé, 'dĩ sī Yēsũ ace dó ru 'dãá á'dũsĩ.

⁹ Ūkú acá ũsũtãnjã sī 'bã Yãhũdĩ rú rĩ kí jō ãko kí alejó kí drĩdrĩnjĩ gá 'bã Sãmãriyã gá rĩ abe ku rĩ sī, jō, “Mi mĩ ngá Yãhũdĩ, wó ma mã ngá 'bã Sãmãriyã gá la, ãzĩla ma vã ũkú. Ízi ma ãyĩ mvulé mvũ-mvũ la sī ã'du ãjõ sī?” ¹⁰ Yēsũ umvi ã'dinĩ, “Ídrĩ tá ãko ãdrónjã 'bã fělé mínĩ rĩ nĩ cé, ãzĩla ma ãjõ jolépi mínĩ 'dĩ ã'di 'i yã rĩ nĩ rá, mi tá áma zi, ma tá sī mínĩ ãyĩ ídri drĩ gá rĩ fě.”

¹¹ Ūkú jō, “Ãmbógó, ãko ãzi ími drĩ gá 'dã sī ãyĩ akójó la 'dáyũ, ãyĩ 'dĩ vã mgbi vũrúlé 'dã. Mi ãyĩ ídri drĩ gá rĩ isũ íngölé? ¹² ãmã áyĩpĩ Yākó'bō ga ándrá ãyĩ 'dĩ nĩ, anzi ã'didrĩ kí ãnãkpã abe ãyĩ mvũ ala gá 'dã, ími Yākó'bō be 'bã ãndãnĩ rĩ ã'di 'i?”

¹³ Yēsũ umvi ã'dinĩ, “'Bã píri ãyĩ 'dĩ mvulépi rĩ kí ãyĩ vĩ la kí fũ ú'dĩ ru. ¹⁴ Wó ãyĩ mã mvulé fělé mvulé 'bã 'banĩ rĩ, ã'di fě ãyĩ vĩ fũ kí ãdĩ ku, ã'di mụ adrulé kídĩ agalépi agã rĩ rú, ã'di dó sī 'banĩ ídri ukólépi ku rĩ fě.”

¹⁵ Ūkú umvi ã'dinĩ, “Ãmbógó, ífě mánĩ ãyĩ 'dĩ mvulé, ãyĩ vĩ 'bã fũ rú sī ma ku, ãzĩla mã amũ dó sī ãyĩ 'dĩ kolé ãdĩ ku.”

¹⁶ Yēsũ jō ã'dinĩ, “Ímụ mĩ ágô umvelé.”

¹⁷⁻¹⁸ Ūkú umvi jō Yēsũ ní, “Ma ágó kóru.” Yēsũ jō ã'dinĩ, “Íjõ mínĩ jolé mi ágó kóru 'dĩ ã'di ãjõ mgbã la, ãru ágó kí tówú la gápi mĩ sī adrujõ ala gá 'dĩ, wó ágó mĩ sī adrujõ ala gá ú'dĩ'da 'dĩ adru mĩ ãni ku.”

¹⁹ Ūkú jō, “Ãmbógó, ãndã-ãndã ru ãnĩ dó rá mi nãbĩ.

²⁰ ãmã áyĩpĩka kí ándrá jō ãdrónjã ãnzĩ 'bé 'dĩ drĩ gá, wó

ĩmi 'bá Yāhúdĩ rú 'dĩ ijọ āngū piri 'bá píri 'bā kí sī Ādróná ĩnzĩjọ rĩ 'dĩ Yēřúsālēmũ gá.” ²¹ Yēsũ jọ 'dĩnĩ, “Ūkú 'dĩ, mí ā'ĩ ijọ mání jọlé 'dĩ 'i. Sāwā āzĩ la amú lé 'dĩ drúzĩ 'bá icó kí sī Ādróná ĩnzĩlé 'bé 'dō drĩ gá, jòku Yēřúsālēmũ gá ku. ²² ĩmi 'bá Sāmāriyā gá 'dĩ, ĩnĩ ijọ mgbā sī ĩmi ā'di ĩnzĩ yā rĩ gá ku, wó āma 'bá Yāhúdĩ rú 'dĩ ānĩ āma ā'di ĩnzĩ yā rĩ gá rá, ā'dusĩku patáná amú Yāhúdĩ 'bā rú sī. ²³ Wó ájọ míní, ụ'dú amúlépi rĩ, acá dó bāsĩ bábá ú'dĩ'da 'bo. 'Dĩ ụ'dú 'bá ĩnzĩtáná ru rĩ kí Bābá ĩnzĩjọ úrĩndĩ sī, āzĩla ijọ mgbā rĩ sī. Bābá la 'bá 'dĩ ĩnzĩlépi gēřĩ kpĩ 'dĩ sī rĩ kí ndrũ. ²⁴ Ādróná 'dĩ Úrĩndĩ, 'bá 'dĩ ĩnzĩlépi rĩ 'bā ĩnzĩ kí 'dĩ úrĩndĩ 'bādrĩ agá āzĩla ijọ mgbā sī, ā'dusĩku 'dĩ 'bā adrujọ Úrĩndĩ rĩ sī.”

²⁵ Ūkú jọ Yēsũ ní, “Má ā'ĩ rá Māsíyā la drúzĩ amú rá.” (Māsíyā 'dĩ umvelé Kúrísītō 'i rĩ.) “Drĩ amú 'bo, 'dĩ āmaní ijọ píri kí vú nze rá.”

²⁶ Yēsũ jọ 'dĩnĩ, “Ma ijọ jọlépi mí be ú'dĩ'da 'dĩ bāsĩ 'dĩ 'i.”

²⁷ Cọtĩ 'dāá 'bá Yēsũ 'bā imbálé rĩ acá kí dó rá, ụru'ba la ũdrā kí dó tōyĩ 'bā kí 'dĩ 'dĩ ịsújọ ijọ jọjó ũkú be rĩ sī. Wó 'bá āzĩ kí drĩdrĩnĩ gá ijọ āzĩ zĩlépi, ijọ 'dĩ 'bā idélé íni rĩ ā'du la yu, jòku kí ijọ jọ agá ā'du drĩ gá la 'dáyụ.

²⁸ Ūkú a'be dó kére 'dĩ bāsĩ ãyĩ kojó rĩ ãyĩtĩ gá 'dāá ũgũgō, ko dó drĩ mụlé vúlé táwũnĩ gálé 'bá 'baní ijọ ru idélépi rĩ kí vú nzelé. Jọ 'baní, ²⁹ “Īmi amú 'bá ijọ píri mâ idélé rĩ kí vú nzelépi mání rĩ ndrelé, 'dĩ nō dó Kúrísītō 'i yā áni!” ³⁰ 'Bá ākpē kí dó táwũnĩ agálé amúlé Yēsũ ndrelé.

³¹ Ijọ 'dĩ 'bā kí ru idé agá 'dĩ gá 'dā, 'bá Yēsũ 'bā imbálé rĩ jọ kí 'dĩnĩ, “Rábĩ, 'bĩ drĩ āko āzĩ nalé ráká.”

³² Yēsũ umvi 'baní, “Ākónā mâ nalé ĩmĩ ijọ nĩjọ drĩ la gá ku la cí.”

³³ 'Bá ī'di 'bā imbálé 'dī i'dó kí ru undrélé mīfī gá mīfī gá, jō kí kí drīdrīnī gá, “'Bá āzī ndú ī'diní ākónā ajlėpi la cí yā?”

³⁴ Yēsũ jō ī'baní, “'Ākónā mádrí gá rī ī'di íjō 'Bá áma tì āpėlėpi rī 'bā lėlė rī idėjó āzıla dejó rī 'i. ³⁵ Īmi adru 'bá áyi nīlėpi cé, jolėpi la ace ĩmbá sụ ākónā kí ũkūnājó rī kí ku yā? Ájō ĩminí, ĩnzī mīfī, ĩndre drī āngū ámvú agálė ākónā kí dó āni rú bábá sī kí ũkūnājó. ³⁶ 'Bá ākónā ũkūnālėpi rī kí ála kí ũfě ī'baní ākónā kí tralė ídri ukólėpi ku rī gá rī sī. 'Bá ũri kí salėpi āzıla tralėpi rī kí dó sī u'á āyikō sī āngū ālu gá. ³⁷ Íjō jolė 'bá āzī rī la ũri sa āzī rī la ũkūnā la rī 'bāngá íjō mgbā. ³⁸ Ápě ĩmi tì ākónā ĩmī āzī ngalė ĩmi 'i ku la gá, 'bá āzī nga kí āzī la nī. Īmi dó mụ ũkūnālė la vā ũyá la ísúlė.”

³⁹ 'Bá wēwē rú Sāmāriyā gá táwũnī agá 'dāá rī ā'ī kí Yēsũ rá, ā'dusīku ũkú 'dā jō ī'baní, “'Ágóbí 'dā nze mání íjō jō mâ idélė rī vú pírí.” ⁴⁰ 'Bá Sāmāriyā rú rī kí mụ acalė Yēsũ rú 'dólė 'bo, 'bā kí dó māmálá ī'didrī sī u'ájó ī'ba abe. Íjō 'dī sī, Yēsũ u'á dó sī ī'ba abe ú'dú ĩrī.

⁴¹ 'Bá wēwē rú Sāmāriyā gá rī 'bā āzī ā'ī kí Yēsũ 'i íjō ī'di 'bā jolė ī'baní rī kí sī. ⁴² 'Bá Sāmāriyā rú ī'di ā'īlėpi rá rī jō kí ũkū ní, “'Āma ā'ī ī'di 'bā íjō rá la adru mī lūjó la āmaní mi 'i rī sī la ku, wó āma ā'ī ī'di 'bā íjō rá la, ā'dusīku āma are dó íjō ī'di tì gá rī āmā bīlė sī, íjō 'dī ī'di dó āndá-āndá ru, 'dī 'Bá 'bá ũnókú gá rī kí Palėpi rī 'i.”

Yēsũ adrí āmbógó 'bā ngótīnā

⁴³ Ū'dú ĩrī ī'di 'bā u'álė Sāmāriyā gá rī kí vúlė gá, ko dó drī, mụ dó Gālílī gá. ⁴⁴ Yēsũ jō ándrá vā tì ī'didrī sī, “'Úfě nábī ní ĩnzītánā āngū ī'di 'bā sī āfújó rī gá ku.” ⁴⁵ Ī'di mụ calė Gālílī gálė 'bo, 'bá Gālílī gá rī a'ī kí ī'di āyikō sī, ā'dusīku mụ kí ándrá ī'di trū ũmũ alijó 'bá drī gā sī rī

nalé Yērusālēmũ gâlél, ãzıla ndre kí tálí ĩ'di 'bã idélé 'dãá rĩ kí píri rá.

⁴⁶ Yēsũ gō vúlé Kána Gālílĩ gâlél ĩdĩ, 'dĩ ãngũ ándrá ĩ'di 'bã sĩ ĩyĩ ujajó wáyĩnĩ rú rĩ gá. 'Bã ãmbógó gãmétẽ gá Kãpērēnãwũmĩ gá la 'bã ngõpĩ ãyánĩ rú 'dĩ sĩ 'dãá cí.

⁴⁷ ãmbógó la mu arelé la Yēsũ ĩ'di Gālílĩ gá 'dĩ angájó Yũdíyã gá rĩ sĩ, mu kpere ĩ'di rûlé, mãmálã 'bãjó Yēsũ drĩ sĩ amújó ĩ'di 'bã ngõpĩ ãyánĩ rú rĩ adrijó, ĩ'di 'bã úgólé drájó drã-drã rĩ sĩ.

⁴⁸ Yēsũ jõ ĩ'dinĩ, “Īdrĩ ícétãnjã kí ndre tálí abe ku, ĩmi icó drĩ ĩjõ mádrĩ ãĩlé ku.” ⁴⁹ ãmbógó umvi, “Úpí, mí amúj drĩ 'dĩ sĩ mã ngõpĩ drã drĩ ku rú fô!”

⁵⁰ Yēsũ jõ dó ĩ'dinĩ, “Mí uja mi vúlé lícõ gâlél, mĩ ngõpĩ la acã múké rá.”

Ágõbĩ ãĩ ĩjõ Yēsũ 'bã jolé rĩ rá mu rá. ⁵¹ Drũsĩ ĩni ãmbógõ 'bã gõ agá vúlé lícõ gâlél, ufu kí drĩ ãti'bo ĩ'didrĩ abe, jõ kí ĩ'dinĩ, “Mĩ ngõpĩ adri rá.” ⁵² ãmbógó zĩ kí, “Ngõtĩ adri dó sãwã íngõ agá?” Umvi kí ĩ'dinĩ, “Ájê ĩtõlõnjã sĩ sãwã ázĩrĩ.”

⁵³ ĩjõ 'dĩ agá dó átépĩ ní, jõ dó 'dĩ bãsĩ ájê sãwã Yēsũ 'bã jójõ la ĩ'dinĩ, “Mĩ ngõpĩ la adri rá” rĩ 'i. ĩjõ 'dĩ sĩ, ãmbógó kí 'bã ĩ'didrĩ lícõ gá rĩ abe ãĩ dó ĩjõ Yēsũ drĩ gá rĩ rá.

⁵⁴ 'Dĩ tálí pãlé ĩrĩ Yēsũ 'bã idélé Gālílĩ gá ĩ'di 'bã ãgõjó angájó Yũdíyã gâlél rĩ 'bã vúlé gá rĩ 'i. *

5

Yēsũ 'bã ágõbĩ acálépi rá rĩ adrijó ĩyĩtĩ gá rĩ

* ^{4:54} Tálí ... Yēsũ 'bã idélé Gālílĩ gá drĩdrĩ rĩ idé ĩ'di Kána gá ĩ'di 'bã ĩyĩ ujajó wáyĩnĩ rú rĩ 'i.

¹ Ijô 'dĩ vúlé gá, Yēsũ uja ru vúlé Yēřúsālémũ gálé mułé ũmũ 'bá Yāhúdĩ rú 'dĩ 'bã ãni la āzi nalé. ² Kējítì āzi ālu 'bání fijó Yēřúsālémũ agálé umvelé Kējítì Kābīlō rĩ gá 'dāá, ĩyí āzi 'bání umvelé tì Yāhúdĩ drĩ sī Bētēzādā 'i rĩ, āzila pārátá tōwú co kí andre la cí. ³ 'Bá āyánĩ rú wēwē rú miří kóru, āzila acálépi rá, 'dĩ tra kí ru píri ulalé ĩyí 'dā tì gá 'dāá. [Āzila kí tē 'bá āzíní ĩyí 'a usa agá. ⁴ Mālāyíkā Úpí drĩ la amũ ĩyí usalé pâlé ālu-ālu. 'Bá sulé ĩyí gálé drĩdrĩ ĩ'di usajó 'bo rĩ 'bã vúlé gá rĩ la adrí āyánĩ úví íngō ĩ'di rułépi rĩ sī rá.] * ⁵ Ágóbí āzi ālu acálépi rá u'álépi āyánĩ ĩ'didrĩ trũ ílí kālí na drĩ ārō la la vā ru ĩyí Bētēzādā tì gá 'dāá índí. ⁶ Yēsũ la mu ágóbí 'dĩ ndrelé ru ula agá ĩyí 'dā tì gá 'dāá, āzila ála mu ĩ'diní lūlé la ágóbí 'dĩ ri adrulé āyánĩ ĩ'didrĩ trũ 'dĩ 'bã áni ílí āzo rú 'bo, zì ĩ'di, “Ílě adrílé rá yā?”

⁷ Ágóbí acálépi rá 'dā umvi ĩ'diní, “Úpí, mâ 'bá āzi 'dô mání áma 'dulépi 'bālépi ĩyí agálé la 'dáyū údrĩ dó ĩyí usa 'bo rĩ gá. Mání ũ'bí agá ca agá ĩyí agálé, 'bá āzi ndú la alí mání ru 'belé ĩyí agálé drĩdrĩ.” †

⁸ Yēsũ jô ĩ'diní, “Mí angá urugá, í'du mî bírĩsĩ, ímu.” ⁹ Çotì ágóbí 'dĩ 'bã āyánĩ wa rá, a'dú ĩ'di 'bã bírĩsĩ ĩ'di sī ru lajó rĩ, ko dó drĩ mułé. Ijô 'dĩ idé kí ru ú'dú Sábátũ‡ drí gá rĩ sī. ¹⁰ 'Bá Yāhúdĩ rú rĩ 'bã drĩlé ru rĩ kí mu ágóbí 'dĩ ndrelé bírĩsĩ ĩ'di 'bã sī lajó rĩ trũ drí gá, jô kí ĩ'diní, “'Dĩ ú'dú Sábátũ ãni! Āzítáná āmadrĩ ā'ĩ 'bá āzi ní acíjó bírĩsĩ ĩ'di sī ru lajó rĩ trũ drí gá ku.”

* 5:4 Vāsĩ 4 'i, Bibīlyā āzi Mündú tì sī rĩ 'bã kí vāsĩ rú ku, be la rá la 'bã kí ĩ'di “fútĩ-nôťĩ” rú, a'dusĩku ĩ'di ándrá búkũ Ādróná drí Ġĩríkĩ tì sī ídu drĩdrĩ rĩ kí agá 'dáyū. † 5:7 'Bá ru 'belépi ĩyí agálé drĩdrĩ ru la adrí nĩ. ‡ 5:9 Sábátũ ĩ'di ú'dú 'bá Yāhúdĩ rú 'bã kí sī Ādróná ĩnzĩjó kí sī āzĩ ngajó ku rĩ 'i.

¹¹ Wó ágóbí tá ãyánĩ rú rĩ umvi ĩ'baní, “Bá áma adrílépi rĩ jọ mání, á'dụ mà bírĩsĩ mà sĩ áma lajọ rĩ, ámu trũ rĩ gá nĩ.”

¹² Zị kí, “Bá jolépi la í'dụ mĩ ãko sĩ ru lajọ rĩ, ímu trũ rĩ ĩ'di ã'di 'i?” ¹³ Wó ágóbí tá adrílé 'dã nĩ Yésũ ĩ'di ã'di 'i yã rĩ gá ku, ã'dusĩku Yésũ 'bã kí ru umújọ ù'bí abe rĩ sĩ. ¹⁴ Vúlé vúlé ru, Yésũ mu ágóbí 'dã ịsúlé lícọ Ādróná drị agá, jọ ĩ'diní, “Índre, mí adrí 'bo 'dĩ, mí idé dó ịjọ ùnzí ịdị ku, jọku ịjọ ãzị ùnzíkãná la mu ru idélé ími uru 'bá gá nĩ.” ¹⁵ Ágóbí ko dó drĩ mụlé 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'bã drĩlẹ ru rĩ 'ba rùlẹ lújọ la ĩ'baní 'bá 'i adrílépi rĩ ĩ'di Yésũ 'i.

Ála idri ịsú Ādróná Ngọpị rụ sĩ

¹⁶ 'Dã 'bã ùngúkú gá, 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'bã drĩlẹ 'idó kí Yésũ ịcāndilẹ ĩ'diní ịjọ 'bá adríjọ 'dĩ idéjọ Sābátu sĩ rĩ sĩ. ¹⁷ Yésũ umvi ĩ'baní, “Má Átẹpị la ãzị nga ú'dụ pírí, wó ma vā nga la ú'dụ pírí cécé 'dĩ 'bã áni.” ¹⁸ Ịjọ Yésũ 'bã umvilé ĩ'di 'bã jọjọ la Ādróná 'í Átẹpị, ĩ'di 'bã ru 'bājọ Ādróná be trũtrũ, ãzịla ĩ'di 'bã ãzítáná Sābátu drị ịnzịjọ ku, 'dĩ 'de 'bá Yāhúdĩ rú 'dĩ 'bã drĩlẹ kí ásí gá ãzá-ãzá, lẹ kí dó sĩ ĩ'di 'dịlẹ rá.

¹⁹ Yésũ jọ ĩ'baní, “Ájọ ĩminí ịjọ mgbā, má icó ịjọ ãzị idélé áma drĩ sĩ ku. Wó be la rá la ma ịjọ pírí má Átẹpị 'bã idélé rĩ kí vúná andré idélé áyụ. ²⁰ Má Átẹpị lẹ ma rá, 'ida mání ãko pírí ĩ'di 'bã idélé rĩ kí rá. ĩ'di mu mání tálí mà mụlé idélé 'dĩ kí ndèlépi rá rĩ kí 'dalé, ĩmi drúzị ụsũ-ụsũ tálí mà idélé rĩ kí sĩ. ²¹ Cécé má Átẹpị 'bã 'bá drālẹpi rá rĩ kí ingajọ ídri fējọ ĩ'baní rĩ áni, ma vā ídri ukólẹpi ku rĩ fẹ 'bá áma ásí 'bã lẹlé rĩ 'baní rá. ²² Má Átẹpị lị 'bāngá 'bá ãzị 'bã ịjọ ku, fẹ ụkpō 'bá kí ịjọ lịjọ rĩ mádrí, ²³ ã'dusĩku lẹ 'bá 'bã idé kí ārútáná má rụ, cécé ĩ'bã kí idéjọ la ĩ'di rụ rĩ áni. 'Bá ãzị drĩ ārútáná idé má rụ ku, ífí la ru kí vā

má Átèpì áma tì ãpĕlépi rĩ ku. ²⁴ Ájọ ĩminí Íjọ mgbã, 'bá Íjọ mádrî kí arelépi rá, ãzıla má Átèpì áma tì ãpĕlépi rĩ ã'ílèpi rá rĩ, ĩ'di ídri ukólèpi ku já 'dã rĩ trũ, ícọ Íjọ ũnzí lîlé drî la gá ku. ĩ'di alì drã úrínđí drî agã sĭ, ĩ'di dọ sĭ mu u'alé Ádróná be ídri ukólèpi ku rĩ agã já 'dã.

²⁵ “Ájọ ĩminí Íjọ mgbã, ú'dú ãzı la mu drúzı acalé rá, ãzıla sáwã la bãsĭ gápi 'dĭ, drúzı 'bá pírı ũdrãlépi rá 'dĭ kí Ádróná Ngọpı ú'dúkọ arejó rĩ. 'Bá dọ arelépi la rá rĩ kí adru ídri rú já 'dã. ²⁶ Má Átèpì 'bã adrujó ídri 'dípı rĩ sĭ, fĕ ũkpõ mánı vã sĭ ídri 'dĭ fĕjó rá. ²⁷ Fĕ vã mánı ũkpõ sĭ 'bá pírı kí Íjọ lıjó, ã'dusıku ma Ngótı 'Bádrı 'ı.

²⁸ “Īmi ũsũ Íjọ 'dĭ sĭ ku, ú'dú ãzı la amũ lé 'dĭ, 'bá pírı ũdrãlépi rá 'dĭ kí áma ú'dúkọ are, ²⁹ ãzıla kí angá ĩnádrı gá rĩ sĭ rá. 'Bá Íjọ múké idélèpi rĩ kí angá adrujó ídri rú, wó 'bá Íjọ ũnzı idélèpi 'dĭ kí angá rá, ála Íjọ lı kí drı gá kí umbéjọ rá.

³⁰ “Má ícọ Íjọ ãzı idélé áma ũkpõ sĭ ku. Ma Íjọ lı Íjọ Ádróná áma tì ãpĕlépi rĩ 'bã lülé mánı rĩ sĭ, Íjọ lıná mádrı kí dọ sĭ kpı, ã'dusıku Íjọ mâ ngalé rĩ kí má Átèpì 'bã lĕlé rĩ kĭ.”

Íjọ vú nzejọ Yésũ drı gá rĩ

³¹ Yésũ mu Íjọ jọnã trũ drı gá jọ, “Ádrı Íjọ vú nze áma drı gá ma 'ı, ĩmi ícọ kí ã'ılé ku. ³² Ájọ ĩminí má Átèpì la vã Íjọ vú nze áma drı gá nĭ, Íjọ ĩ'di 'bã vú nzelé rĩ ĩ'di Íjọ mgbã la. ³³ Īpĕ vã 'bá kí tì mulé Íjọ Yōhánã Bãbũtızĭ fĕlépi rĩ 'bã vú nzelé áma drı gá mgbã rĩ arelé rá. ³⁴ Wó adru 'bá la tá Íjọ vú nze áma drı gá nĭ la ku, má igã ĩmi 'ı Íjọ Yōhánã 'bã vú nzelé áma drı gá 'dĭ 'ıdájọ rá la, álĕ ĩpa sĭ ĩminı ĩmi rá. ³⁵ Íjọ Yōhánã 'bã jọlé rĩ ji ãngũ ĩmi ásı gá dĭzã rú tárã áni, fĕ ĩminı adrujó ãyıkõ sĭ ú'dú were rú. ³⁶ Íjọ mánı vú nzelé ímbátáná ãzıla tálı mánı idélé 'dĭ

ndě kí ānzi sī Yōhánã drĭ gá rī rá, má Átēpĭ fě ĭjó mání idélé 'dĭ kí nĭ, āzĭla i'da kí má Átēpĭ āpě áma tĭ nĭ. ³⁷ Má Átēpĭ áma tĭ āpēlépĭ rī nze ĭjó vú áma drĭ gá rá. ĭmi are ĭ'di ũ'dúkó ku, āzĭla ĭndre drĭ vâ mēlétĭ la ku, ³⁸ āzĭla ĭmi ā'ĭ ĭjó ĭ'didrĭ ĭmi ásĭ gá ku, ā'dusĭku ĭminĭ ma 'i ĭ'di 'bā tĭ āpēlé ĭmi rú 'dōlé rī ā'ĭjó ku rī sĭ.

³⁹ “ĭmi ĭjó sĭlé búkũ Ādróná drĭ agá rī kí lã, ĭmi ĭjó ala gá rī kí ndrũ, ĭmi ũrã dó sĭ ĭmi ídri ukólépi ku rī ĭsú rá ĭni. ĭjó sĭlé ala gá 'dĭ kí pírí áma drĭ gá. ⁴⁰ Wó ĭgã amúlé má rú 'dōlé ídri ukólépi ku ĭmĭ ndrũlé búkũ Ādróná drĭ agá 'dĭ ĭsúlé úmgbé sĭ.

⁴¹ “Āndrũ ārútáná āzĭla ātĭjńá ĭjó vú nzejó áma drĭ gá múké rī 'bá drĭ la ku, ⁴² ā'dusĭku ánĭ ĭmi agá 'dã lētáná ĭminĭ sĭ Ādróná lějő la 'dáyũ. ⁴³ Má amú má Átēpĭ 'bā ũkpō sĭ, ĭgã áma a'ĭlé úmgbé. Wó 'bá āzĭ drĭ kí amú ĭ'bā ũkpō sĭ, ĭmi kí a'ĭ rá. ⁴⁴ ĭmi jō ĭmi ĭcũ āyá-āyá ĭmi drĭdrĭjĭ gá, ĭmi u'á āyĭkō sĭ, wó ĭmi asĭ ĭcũjńá angálépi Ādróná drĭ rī sĭ ku. ĭmi icó dó áma ā'ĭlé ĭngonĭ ru?

⁴⁵ “Lě ĭ'bā ĭmi ásĭ gá ma mụ ĭmi tōlé Ādróná drĭlĕ gálé ma 'i ĭni la ku, wó Mũsã ĭmi sĭ ĭmi ásĭ 'bājó drĭ la gá ándrá ĭminĭ āzĭtáná Ādróná drĭ kí ajĭlépi rī, la mụ ĭmi tōlé nĭ. ⁴⁶ ĭdrĭ ándrá ĭjó Mũsã 'bā sĭlé rī kí ā'ĭ agá rá, ĭmi tá vâ áma ā'ĭ rá, ā'dusĭku sĭ ĭjó 'dĭ kí áma drĭ gá. ⁴⁷ Wó ĭmi dó ĭjó ĭ'di 'bā sĭlé áma drĭ gá rī kí ā'ĭjó ku rī sĭ, ĭmi icó dó ĭjó mání jolé rī ā'ĭlé ĭngonĭ ru?”

6

Yésũ fě ākónã 'bá álĭfũ tōwú nĭ

(Mătáyō 14:13-21; Mărákō 6:30-44; Lúkã 9:10-17)

¹ Ũ'dũ āzĭ vúlé gá, Yésũ za 'bá ĭ'di 'bā imbálé 'dĭ abe mĭrĭ Gálĭlĭ 'bā 'á 'dã sĭ. (Ála ándrá vâ mĭrĭ 'dĭ umve mĭrĭ

Tĩbérĩyã 'i.) ² 'Bá ũ'bí wěwě rú tálí 'i'di 'bã idélé 'bá kí adríjó rĩ kí ndrelépi cé 'dĩ, ri kí 'i'di vú ũbílé 'i'di 'bã acı́ agá 'dĩ gá 'dã ĩndĩ. ³ Yēsũ tụ kí 'bá 'i'diní imbálé 'dĩ abe 'bé sı́, ri kí vŭrú 'i'diní sı́ kí imbájó. ⁴ İşú ĩni 'dĩ ú'dú 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'bã āni ũmũ alijó 'bá drĩ gâ sı́ rĩ drî acá dó āni rú.

⁵ Yēsũ la mü āngũ ndrelé urugálé, āzıla ndre 'bá ũ'bí 'bã kí amú agá 'i'di rú 'dölé ru, zı́ Fílípõ 'i jõ, “Fílípõ, āma mü íná ĩgbálé calépi 'bá ũ'bí 'dĩ 'baní nalé íngölé?” ⁶ Zı́ ĩjõ 'dĩ 'i, lú sı́ Fílípõ ũ'bĩjõ, ā'dusıku 'i'di ásı́ gálé nĩ imü ā'du idélé 'bá 'dĩ 'baní yã rĩ gá rá.

⁷ Fílípõ umvi Yēsũ 'i jõ, “Ādrĩ tání jõ la āma ā'du idé, átã 'bá āzı́ 'bã müsárã 'i'di 'bã ngalé ĩmbá ārõ rĩ icó vâ calé ākónã ĩgbálé nalé 'bá pírı́ amúlépi 'dĩ 'banı́ rá la ku.”

⁸ 'Bá Yēsũ 'bã imbálé rĩ 'bã āzı́ Āndēríyã Sı́mõnĩ Pétērõ adrípı́ nga ĩjõ jölé jõ, ⁹ “Ngótı́njã āzı́ wereņá mŭkátı́ ífı́ tōwú āzıla ĩ'bı́ nırı́ ĩrĩ la kı́ trũ la 'dõ. Wó āko 'dĩ kí 'bá wěwě rú 'dĩ 'banı́ ā'du idé?”

¹⁰ Yēsũ jõ, “İfē 'bá 'dĩ 'bã ri kí vŭrú.” Sávã 'dã sı́ işú ásé dü kí ú'dı́. İjõ 'dĩ sı́, 'bá ũ'bı́ 'dã ri kí dó pırı́ vũ gá. 'Bá rilépi ũ'bı́ 'dã kí agá 'dãã āgõbı́ rú rĩ kí ũgũgõ álı́fũ tōwú 'dı́pı́. ¹¹ Yēsũ 'dü mŭkátı́ kí, fē āwã'dıfõ Ādrónã ní, awa dó kí 'bá rilépi vŭrú 'dã 'banı́ kperé 'bá pırı́ 'banı́ na agá la 'i'banı́ sı́ agajó tré-tré. Idé vâ ālu 'dĩ 'bã āni ĩ'bı́ kí sı́. ¹² 'Bá kí mü agalé 'bo, Yēsũ jõ 'bá 'i'di 'bã imbálé 'dĩ 'banı́, “İtra mŭkátı́ fúfú acelépi 'dĩ kí ĩ'bı́ acelépi rĩ abe pırı́ āngũ ālu gá, ĩza sı́ ākónã ku.” ¹³ İjõ 'dĩ sı́, 'bá Yēsũ 'bã imbálé 'dĩ tra kí ākónã ĩmbı́ acelépi 'dĩ kí pırı́. Ākónã 'bá 'bã kí a'belé rĩ tō kí ru gúfã tré-tré müdrı́ drĩ ĩrĩ.

¹⁴ Ũ'bı́ ru tralépi 'dãã 'dĩ kí mü tálı́ Yēsũ 'bã idélé 'dĩ ndrelé 'bo, 'i'bã āzı́ rĩ jõ kí, “Āndã āma ā'ı́ rá 'dĩ icó adrulé nábı́ ándrá Ādrónã 'bã ĩjõ azılé 'i'di mü amúlé ũnókú gá 'dölé rĩ 'i.” ¹⁵ Yēsũ nĩ ĩjõ kí ásı́ gálé 'i'bã kí lějõ 'i'di 'bájó

ĩ'bã úpí ru ũkpõ sĩ rĩ rá. Íjọ 'dĩ sĩ, nze ru ũnĩ kí agá 'dãá mụlé u'álé 'bé agâlé á'dũsĩ.

Yésũ 'bã acíjọ ãyí drĩ gâ sĩ rĩ
(Mātáyō 14:22-33; Mārākō 6:45-52)

¹⁶ Ī'di mụ calé ĩndró sĩ, 'bá Yésũ 'bã imbálé 'dĩ mụ kí mĩrĩ tị gâlé. ¹⁷ Kpere sáwã 'dã agá Yésũ acá ĩ'ba rú ku. Fi kí dó í'bó agâ sĩ zajó vúlé táwũnĩ Kãp̄r̄nãwũmĩ gâlé, ĩ'bã kí za agá 'dã, ãngũ nị dó rá. ¹⁸ 'Dãá ãlúkúkũ lilépi ãmbógó la 'dó lilé ũkpó sĩ, ãzĩla ãyí 'dó ungalé tũlãtũlã. ¹⁹ 'Bá Yésũ 'bã imbálé 'dĩ kí mụ í'bó p̄l̄é ũgũgō máyĩĩ na jōku sũ 'dĩpí 'bo, ndre kí Yésũ 'bã amú agá ãyí drĩ gâ sĩ ĩ'ba rú í'bó gá 'dólé ru. Ī'di dó mụ í'bô ũn̄m̄l̄é ãni rú, 'bá 'dĩ idé kí ũrĩ sĩ. ²⁰ Yésũ jọ ĩ'baní, “Dō ma 'i, ĩmi idé ũrĩ sĩ ku.” ²¹ 'Bá ĩ'di 'bã imbálé 'dĩ a'í kí ĩ'di ásí pírí sĩ fíjọ ĩ'ba rú í'bó agâlé, 'dã 'bã ũngúkú gá cõtị ca kí í'bó trũ ãyítĩ ĩ'bã kí tá sĩ l̄j̄j̄ó mụjọ táwũnĩ Kãp̄r̄nãwũmĩ gá 'dã gâlé.

Yésũ ĩ'di íná ídri drĩ

²² Ũ'dú ãzĩ rĩ sĩ, ũ'bí ru tralépi mĩrĩ 'bã wókō ãzĩ rĩ gá rĩ, amá kí í'bó 'dãá cí rĩ lú ãlu. Nĩ kí cé Yésũ fi ala gá 'bá ĩ'di 'bã imbálé rĩ abe ĩndĩ ku, wó 'bá ĩ'di 'bã imbálé rĩ mụ kí á'dũsĩ Yésũ kóru. ²³ Í'bó ãzĩ angálépi Tĩb̄r̄ĩyã gá la amú kí ãni rú ãyítĩ ãngũ ũ'bí 'bã kí sĩ íná Úpí 'bã sĩ ãwã'dĩfô f̄j̄j̄ó drĩ la gá rĩ najó rĩ gá. ²⁴ 'Bá ũ'bí kí mụ ndrelé la Yésũ kí 'bá ĩ'di 'bã imbálé rĩ abe 'dãá yu, tō kí ru í'bó 'dã kí agá, mụ kí dó sĩ Kãp̄r̄nãwũmĩ gá ĩ'di ndrũ trũ.

²⁵ 'Bá ũ'bí kí mụ Yésũ ãs̄l̄l̄é mĩrĩ 'bã wókō ãzĩ rĩ gá 'bo, zị kí ĩ'di, “Rábĩ, mí acá 'dólé íngoní ru?”

²⁶ Yésũ umvi ĩ'baní, “Ma ĩminí íjọ mgbã jọ, ĩmi ngá áma ndrũ ágbarĩ ĩmi íná najó agajó mgbemgbe rĩ sĩ, adru ĩminí tálí mání idélé rĩ kí ífí n̄j̄j̄ó cé rĩ sĩ la ku. ²⁷ ĩnga ãzĩ íná ru izalépi izã rĩ sĩ ku, rá la ĩnga ãzĩ íná f̄l̄l̄épi la ĩmi

sĩ u'á ídri ru jā 'dâ rĩ sĩ. Íná 'dĩ bāsĩ Ngóṭĩ 'Bádrĩ 'bã fělé ĩminĩ rĩ 'i, ā'dusĩku Ādróná āmā Átépi fě mání ũkpō sĩ Íjọ 'dĩ idéjọ rá.”

²⁸ 'Bá zĩ kí ĩ'di, “Ādróná lě pĩrĩ rĩ gá āma idé ā'du?”

²⁹ Yēsũ umvi ĩ'banĩ, “Íjọ Ādróná 'bã lělé ĩmi idé rĩ, ĩmi ā'ĩ 'bá ĩ'di 'bã tĩ āpělé rĩ 'bã Íjọ kí rá.”

³⁰ Zĩ kí ĩ'di, “Tálí āzĩ míní icólé idélé rá āma dó ndre la, āma sĩ ĩmi ā'ĩ rĩ ā'du? Mi mụ ā'du idélé? ³¹ Āmā áyípika na kí ándrá mǎnǎ ásé agá āngũ kótórō rú rĩ gǎlé. Íjọ 'dĩ idé ru cécé Íjọ sǐlé búkũ Ādróná drĩ agá rĩ 'bã jolé rĩ áni, 'Fě ĩ'banĩ íná nalé angájọ 'bũ gǎlé.”†

³² Yēsũ jọ ĩ'banĩ, “Ma ĩminĩ Íjọ mgbã jọ, Músã adru ándrá 'bá ĩmĩ áyípika 'banĩ íná angálépi 'bũ gǎlé rĩ fělépi rĩ 'i ku. Mǎ Átépi fě ĩ'banĩ íná mgbã 'bũ gǎlé rĩ nĩ. ³³ Íná Ādróná 'bã fělé angálépi 'bũ gǎlé amúlépi vũrũ 'dólé rĩ, ĩ'di íná ídri fělépi 'bá ũnókũ drĩ gá 'dâ rĩ 'banĩ rĩ 'i.”

³⁴ 'Bá jọ kí, “Úpí, ífě āmanĩ íná 'dĩ jā 'dâ.”

³⁵ Yēsũ jọ ĩ'banĩ, “Ma cécé íná ídri fělépi rĩ áni. 'Bá amúlépi áma vú bǐlépi rĩ, ābírĩ fụ ĩ'di ku. 'Bá ā'ĩtǎnjá ĩ'didrĩ 'bǎlépi áma drĩ gá rĩ, ĩyívĩ ndě ĩ'di ku. ³⁶ Ālũ ándrá ĩminĩ, ĩndre ma 'bo, wó ĩmi icó áma Íjọ ā'ĩlé ku. ³⁷ 'Bá pírĩ má Átépi 'bã fělé mádrĩ rĩ kí amú má rũ 'dólé rá, āzǐla má icó kí drolé āmvé ku. ³⁸ Má amú angájọ 'bũ gǎlé Íjọ áma ásĩ 'bã lělé rĩ idélé ku, wó má amú Íjọ má Átépi 'bã áma tĩ āpějọ rĩ idélé. ³⁹ Ādróná lě 'bá ĩ'di 'bã fělé mádrĩ 'dĩ 'bã āzĩ 'bã āvĩ ku, wó lě má inga kí ídri rú ú'dú 'bá kí Íjọ lǐjọ rĩ sĩ. ⁴⁰ Íjọ má Átépi 'bã lělé rĩ, 'bá pírĩ Ādróná Ngópi ndrelépi rá, āzǐla ĩ'bã ā'ĩtǎnjá 'bǎlépi ĩ'di agá rĩ 'bã ǐsũ kí ídri ukólépi ku rĩ. Ma dó sĩ kí inga ídri rú ú'dú 'bá kí Íjọ lǐjọ rĩ sĩ.”

† 6:31 Āfũnjá 16:4, 15; Zǎbúrĩ 78:24-25

⁴¹ 'Bá Yāhúdĩ rú 'dĩ i'dó kí unulé Yésũ 'bã jojó la, 'i íná angálépi 'bũ gálé asílépi vũrú 'dólé rĩ 'i rĩ sĩ. ⁴² Uzi kí ru āyá-āyá, “'Dĩ adru Yésũ Yũsũfũ 'bã ngõpi 'i ku yã? Ānĩ átépi kí āndrẽ be cé. Icó dó jolé la 'í angá 'bũ gálé asílé vũrú 'dólé la íngoní ru?”

⁴³ Yésũ jọ ĩ'baní, “Īmi a'be ununuḡá ĩmi drĩdrĩḡĩ gá rĩ cã. ⁴⁴ 'Bá āzĩ icólépi amúlépi má rú 'dólé la yu, má Átépi áma tĩ āpēlépi rĩ drĩ kí ají nĩ ku rĩ gá. Ma dó sĩ drúzĩ kí inga ídri rú ỳ'dú 'bá kí íjọ lijó rĩ sĩ. ⁴⁵ Íjọ nábĩ āzĩ 'bã sílé rĩ jọ, ‘Ādróná la drúzĩ 'bá píri kí imbá nĩ.’ † Āzĩla 'bá píri má Átépi tĩ arelépi āzĩla íjọ ỳnĩlépi ĩ'didrĩ rĩ kí amú má rú 'dólé rá. ⁴⁶ 'Bá āzĩ ālu má Átépi ndrelépi rá la 'dáyũ, pē lú 'Bá angálépi Ādróná rú 'bũ gálé rĩ ndre ĩ'di cé la nĩ. ⁴⁷ Ájọ ĩminí íjọ mgbã, 'bá píri áma ā'ĩlépi rá rĩ kí ídri ukólépi ku rĩ ịsũ nĩ. ⁴⁸ Ma cécé íná ídri 'dã fēlépi rĩ áni. ⁴⁹ Īmĩ áyĩpĩka drĩ kí táni ándrá mǎnǎ na agá āngũ kōtōrō rĩ agálé rá tí, wó 'dã ũngúkú gá ũdrǎ kí ándrá 'bāngá rá. ⁵⁰ Wó ma íná angálépi 'bũ gálé asílépi vũrú 'dólé rĩ 'i. 'Bá áma nalépi rĩ icó drǎlé úrĩndí agá ịdĩ ku. ⁵¹ Ma íná ídri drĩ angálépi 'bũ gálé rĩ 'i. 'Bá píri íná 'dĩ nalépi rá rĩ kí mụ u'álé ídri rú jǎ 'dã. Íná mǎ fēlé ĩminí 'dĩ 'i, ĩ'di ụrụ 'bá mádrĩ mǎ fēlé 'bá ỳnókú drĩ gá 'dĩ 'bã adru kí ídri rĩ 'i.”

⁵² Íjọ 'dĩ ají 'bá Yāhúdĩ rú 'dĩ kí drĩdrĩḡĩ gá āgátā ũmbá la, zĩ kí, “Ágõbĩ 'dĩ icó āmaní ĩ'di 'bã ụrụ 'bá fēlé nalé íngoní ru?”

⁵³ Yésũ umvi ĩ'baní, “Ma ĩminí íjọ mgbã jọ, ĩdrĩ Ngótĩ 'Bádrĩ 'bã ụrụ 'bá na, āzĩla ārí la mvu ku, ĩmi icó adrulé ídri ku. ⁵⁴ 'Bá áma ụrụ 'bá nalépi āzĩla áma ārí mvulépi rĩ, la adru ídri ukólépi ku rĩ trũ, āzĩla ma ĩ'di inga ídri rú ỳ'dú 'bá kí íjọ lijó rĩ sĩ, ⁵⁵ ā'dusĩku áma ụrụ 'bá kí áma

† 6:45 Īsáyã 54:13

āri be, kí íná mgbā ídri ukólépi ku rĩ fělépi 'bá ní rĩ kí.
⁵⁶ 'Bá áma ụrụ 'bá nalépi āzila áma ārí mvụlépi rĩ kí adru
 áma agá Úrindí sī, āzila ma vā adru kí agá Úrindí sī. ⁵⁷ Má
 Átẹpi āko píri 'bā ídri 'bā 'dípi rú rĩ, āpě áma tị nĩ, fě
 mání u'álé ídri rú nĩ. 'Bá píri áma ụrụ 'bá nalépi āzila áma
 āri mvụlépi rĩ, la adru ídri rú áma Íjọ sī úrindí agá. ⁵⁸ Íná
 angálépi 'bũ gálé asílépi vūrụ 'dólé rĩ, adru íná ándrá ĩmĩ
 áyípika 'bā kí nalé ũngúkú la gá ĩ'bā kí ũdrājó rĩ 'i ku. Wó
 'bá íná 'dĩ nalépi rĩ kí mụ u'álé ídri rú jā 'dā.”

⁵⁹ Yésũ jọ Íjọ 'dĩ kí ĩ'diní 'bá kí imbá agá āngũ Ādrónjá
 ĩnzjío Kāpēřēnāwũmĩ gá rĩ gá.

Íjọ ídri ukólépi ku rĩ drĩ

⁶⁰ 'Bá ũ'bí Yésũ 'bā imbálé 'dĩ are kí Íjọ tá ĩ'di 'bā jolé
 drĩdrĩ 'dā kí, jọ kí, “Ímbátánjá 'dĩ ũkpó-ũkpó, ā'di la ífí la
 nĩ nĩ yā?”

⁶¹ Yésũ nĩ 'bá ĩ'diní imbálé rĩ kí unu unũ rĩ gá cé, zị kí,
 “Íjọ ĩmĩ arelé 'dĩ iza kí ĩmi ásí rá yā? ⁶² ĩmi dó drúzí Íjọ
 íngō ũrā ĩdrĩ Ngọtí 'Bádrĩ ndre tọ agá vúlé āngũ ĩ'di bā sī
 angájó rĩ gálé? ⁶³ Úrindí Ādrónjá drĩ rĩ la ídri ukólépi ku
 rĩ fě nĩ, 'bá 'bā ũkpó fějọ la 'dáyụ. Íjọ mâ jolé 'dĩ kí bāsĩ
 Úrindí Ādrónjá drĩ ídri ukólépi ku rĩ fě ĩmi agá nĩ. ⁶⁴ Wó
 'bá āzĩ kí ĩmi agá 'dĩ, ā'ĩ kí Íjọ mádrĩ kí ku.” Yésũ jọ Íjọ 'dĩ
 íni la nĩ 'bá ĩ'di ā'ílépi ku rĩ kí rá, ā'dusiku nĩ kí cé 'dónjá
 gálé 'bá āzĩ ā'ĩ kí ĩ'di ku, āzila kí āzĩ ālu la mụ mụlé ĩ'di
 mélé mbelé nĩ. ⁶⁵ Mụ Íjọ jọnā trũ drĩ gá, jọ, “Ásísínjá
 mání Íjọ 'dĩ jọjọ rĩ, má Átẹpi drĩ fě la 'bá āzĩ ní amújọ má
 rú 'dólé nĩ ku, 'bá 'dĩ icó Íjọ mâ jolé rĩ ā'ílé ku.”

⁶⁶ Íjọ Yésũ 'bā jolé 'dĩ sī 'bá ũ'bí ĩ'diní imbálé 'dĩ a'be
 kí ĩ'di vú bñjá rá, atrĩ kí drĩ sī gōjọ vúlé āzila mụ dó ĩ'di
 trũ drĩ gá ĩdí ku. ⁶⁷ Íjọ 'dĩ sī, Yésũ uja dó tị 'bá ĩ'di 'bā

imbálé mụdrị drĩ ãrĩ 'dĩ 'bã rú, zì kí, “Ími vâ áma a'be ãndĩ yã?”

⁶⁸ Sĩmõnĩ Pétērõ umvi ã'diní, jõ, “Úpí, áma dó mụ ã'di rú? Íjõ ãdri ukólépi ku rĩ fêlépi rĩ kí mídrí. ⁶⁹ Áma ã'ĩ rá ázila ãñĩ rá, mi Ádrónjá 'bã ngótí ãlápítí angálépi ã'di rùlé rĩ 'i.”

⁷⁰ Yésũ umvi, jõ ã'baní, “Má ãpě ándrá ãmi 'bã mụdrị drĩ ãrĩ 'dĩ kí ma 'i ku yã? Wó 'bã ázĩ ãmi agá 'dĩ álu ãnzí la úrındí ãnzí trũ!” ⁷¹ Yésũ la Íjõ 'dĩ kí jõ agá, Yũdãsí Sĩmõnĩ Ísĩkãrĩyõtĩ ngõpì drĩ gá. 'Dĩ 'bã ã'di 'bã imbálé mụdrị drĩ ãrĩ 'dã 'bã ázĩ álu ru ujalépi ã'di mélé mbelépi nĩ rĩ 'i.

7

Yésũ 'bã ádrípika ã'ĩ kí Íjõ ã'didrĩ ku

¹ Íjõ 'dĩ kí vúlé gá, Yésũ mụ dó u'álé Gãlĩĩ gá. Mụ dó ací trũ tõtõmé kí agã sĩ, lě ándrá u'álé Yũdíyã gálé ku, ã'dusíku 'bã Yãhúdĩ rú rĩ 'bã drĩlé ru rĩ 'bã kí lějõ ã'di 'díjõ rá rĩ sĩ. ² 'Dĩ ãni rú sãwã 'bã Yãhúdĩ rú rĩ 'bã kí lějõ ã'mũ nále hémã agá rĩ najõ rĩ sĩ. ³ Yésũ 'bã ádrípika jõ kí ã'diní, “Mí a'be ãngũ 'dĩ sĩ mụjõ Yũdíyã gálé ku ã'du Íjõ sĩ yã? Ímụ Yũdíyã gálé, 'bã míní imbálé 'dĩ 'bã mụ kí rú sĩ tálí míní idélé rĩ kí ndrelé. ⁴ 'Bã drĩ lě kulé ãngũ drĩ gá 'dã, 'bã a'bo Íjõ ã'didrĩ kí a'bo a'bõ ku. Míní dó tálí 'dĩ kí idéjõ rĩ sĩ, lě dó ímụ 'bã ãnõkú drĩ gá 'dĩ 'bã nĩ kí mi tõndõlo.” ⁵ Átã Yésũ 'bã ádrípika mgbã 'dĩ ã'ĩ kí drĩ vâ Íjõ ã'didrĩ kí 'dĩ sĩ ku.

⁶ Yésũ umvi ã'baní jõ, “Ú'dú mádrí mgbã rĩ acã drĩ ku, wó ãminí ú'dú pírí kí 'bãngá múké. ⁷ 'Bã ãnõkú drĩ gá 'dĩ ngũ kí ãmi ãnzí ku, be la rá la ngũ kí ma 'i, ã'dusíku mã Íjõ ãnzí ã'badrĩ kí a'dájõ rãrá rĩ sĩ. ⁸ Ímụ ã'mũ gálé, mã rú rĩ gá, mã icõ mülé ã'mũ 'dã gálé ku, ã'dusíku ú'dú mádrí

gá rĩ acá drĩ ku.” ⁹ Yēsũ la mu íjọ 'dĩ kí jọlé 'bo, ace u'álé Gālílĩ gá 'dǎá ú'dú were.

Yēsũ 'bǎ adrujó ǔmũ nalé hémǎ agá rĩ gá rĩ

¹⁰ 'Dǎ 'bǎ ũngúkú gá, Yēsũ 'bǎ ádrípika kí mu mulé ǔmũ gá drĩ gǎlé 'bo, nze ru ũní mulé ǔmũ gǎlé, 'bǎ ázi 'bǎ nĩnǎ kóru. ¹¹ Ǫmũ gá 'dǎá, 'bǎ Yǎhúdĩ rú rĩ 'bǎ drĩlé ru rĩ ri kí Yēsũ ndrũlé ụzĩnǎ trũ 'bǎ kí tị gá, “Ágóbí 'dĩ íngólé?” ¹² Ágátǎ áfũ ũ'bí kí drĩdrĩnĩ gá, ázi rĩ jọ kí, “Yēsũ rĩ'di 'bǎ múké la.” Ázi rĩ jọ kí, “Yụ, rĩ'di 'bǎ 'bǎ kí ulélépi la.” ¹³ Wó 'bǎ ázi íjọ jọlépi Yēsũ rú sĩ tondọlọ la 'dáyụ, á'dusiku 'bǎ kí idé agá ǔrĩ sĩ 'bǎ Yǎhúdĩ rú rĩ 'bǎ drĩlé ru rĩ kí sĩ. ¹⁴ Ǫmũ dó mu calé ǎni rú ágágá, Yēsũ fi dó lícọ Ádrónǎ drĩ agǎlé 'bǎ kí imbálé. * ¹⁵ 'Bǎ Yǎhúdĩ rú rĩ 'bǎ drĩlé ru rĩ u'á kí ǔsũtǎnǎ sĩ íjọ rĩ'di 'bǎ jọlé rĩ kí sĩ ázila zị kí, “Ágóbí 'dĩ ìsú ǔnĩtǎnǎ 'dĩ 'bǎ ǎni 'dĩ íngólé sũkúlũ lǎnǎ kóru?”

¹⁶ Yēsũ umvi rĩ'baní jọ, “Ímbátǎnǎ mǎní imbálé 'dĩ angá kí mádrĩ la ku, wó angá kí 'Bǎ áma tị ǎpēlépi rĩ drĩ. ¹⁷ 'Bǎ lēlépi Ádrónǎ tị arelépi rá rĩ la nĩ la rá, íjọ mǎní imbálé 'dĩ kí angá kí Ádrónǎ drĩ adru ũkpō mádrĩ sĩ ku. ¹⁸ Ádrĩ tá lē rúkuma ìsúlé ũkpō mádrĩ sĩ, ma tá áma ìpí cénĩ-cénĩ sĩ rúkuma ndrũjó, wó ǎlē rúkuma ajílé 'Bǎ áma tị ǎpēlépi rĩ nĩ. Íjọ 'dĩ kí bǎsĩ fēlépi la ma íjọ mgbǎ rĩ jọjó ìnzō kóru 'dĩ. ¹⁹ Músǎ lū ándrá ìminí ázítǎnǎ Ádrónǎ drĩ 'i ku yǎ? Ìmi ázi ázítǎnǎ Músǎ 'bǎ lūlé rĩ kí tǎmbalépi rá la 'dáyụ! Ìlē dó gērĩ ndrũlé áma 'dijó rá la ǎ'du íjọ sĩ?”

²⁰ 'Bǎ ũ'bí kí agá 'dǎá rĩ umvi kí rĩ'diní, “Mi úrínđi ũnzí trũ. ǎ'di la lē ìmi 'dílé nĩ yǎ?”

* ^{7:14} Ǫmũ nalé hémǎ agá rĩ la u'á ú'dú ázĩrĩ.

²¹ Yēsũ umvi i'baní, “Tálí mání idélé ãlu 'bá adríjõ Sábátũ sî 'dî sî, ïmi ásî iza ru mání ã'du íjõ sî yã? ²² Wó ïmi ázî nga Sábátũ sî ïndî ïdrî ázítáná Mũsã 'bã ándrá lülé ïminí 'dî kí ùbî rá rî gá. Mũsã lũ ándrá ïminí ázítáná sî ùrekená ïmidrî ägõbî rú rî kí ïtãrãjõ rá. (Íjõ lâ'bî ãni sî 'bá ïtãrãjõ 'dî 'di íjõ ázî idu drîdrî 'dî sî ázítáná Mũsã 'bã lëlé 'bá 'baní rî idé drî ru ku rú, 'dî á'bî ïmidrî İburahímũ ngá rî.) ²³ U'dú múké sî anzî ïmidrî kí ïtãrãjõ rî drî 'de Sábátũ sî, † ïmi idé la rá 'bã anu rú sî ázî ázítáná Mũsã drî gá rî ku, wó ïmi ùmbã ru mání mâ ngá 'bá adríjõ álá ru Sábátũ sî rî sî la ã'du íjõ sî? ²⁴ ïmi a'be íjõ lîjã 'bã adru äko ïmî ndrelé rî sî ku, rá la íjõ uyanjá mgbã rî sî.”

Yēsũ i'di Kúrísitõ 'i yã?

²⁵ 'Bá ázî Yēřúsälēmũ gá 'dãá la ri kí íjõ jõlé kí drîdrînjî gá, jõ kí, “Dî adru ágõbî 'bá Yãhúdî rú rî 'bã drîlê 'bã kí lëlé 'dîlé rî 'i ku yã? ²⁶ I'di íjõ 'dî kí jõ ù'bî kí drîlê gá mgbõ rú, wó 'bá ämbogo Yãhúdî rú 'dî angá kí íjõ ázî jõlé íjõ 'dî kí agá ùnzî ku. 'Bá 'dî nî kí Yēsũ ändã-ändã ru Kúrísitõ 'i rî gá rá yã? ²⁷ Wó icó adrulé Kúrísitõ 'i ku, ã'dusîku äñî ágõbî 'dî angá íngõlé yã rî gá cé. U'dú Kúrísitõ 'bã drúzî amújõ rî sî, 'bá ázî älujã la icó nîlê la äfũ íngõlé yã rî gá ku.”

²⁸ Yēsũ 'bã 'bá kí imbã agá lîcõ Ädróná drî agá 'dãá, jõ íjõ ú'dúkõ mgbõ sî, “Ändã-ändã ru, ïmi ùrã ïñî ma ã'di 'i äzîla má angá íngõlé yã rî gá cé yã? Má amú 'dölê áma ùkpõ sî la ku, be la rá la Ädróná 'bã ämgbã rî äpê áma tî nî. Wó ïñî vã i'di ku. ²⁹ Wó äñî 'Bá áma tî äpêlépi rî cé, ã'dusîku má amú angájõ i'di rûlé.”

† 7:23 'Bá Yãhúdî rú rî kí anzî i'badrî kí ïtãrã ngótîjã drî dó ca ú'dú ärõ rî gá.

³⁰ 'Dã 'bã ũngúkú gá, 'bá ãzí 'dãá 'dĩ lě kí tị ĩ'di rulé ĩjọ ĩ'di 'bã jọlé 'í angá Ādróná drị 'bũ gálé rĩ sị. Wó 'bá ãzí ãlu drị 'bãlépi ĩ'di uru 'bá gá la yu, ã'dusiku sáwã Yésũ 'bã drájó rĩ acá drị ku. ³¹ 'Bá wěwě rú ũ'bí kí agá 'dãá rĩ 'bã ãzí ã'ĩ kí ĩjọ ĩ'didri ĩ'di 'bã jọlé, “Má angá Ādróná drịlě,” rĩ rá, jọ kí, “'Ú'dú Kúrísitō 'bã drúzị amújó rĩ sị, icó tálí ãzí kí idélé ágóbí 'dĩ drị kí ndělépi rá la ku!”

Āsīkārī kí tị pějọ Yésũ rujó rĩ

³² 'Bá Fārisáyī rú 'dĩ kí mụ ũ'bí kí arelé āgátã ga agá Yésũ drị gá, atrá kí ru ātalo āmbogo ídétáná idélépi rĩ abe, pē kí āsīkārī kí tị mụlé Yésũ rulé. ³³ Yésũ jọ ũ'bí 'baní, “Má icó u'álé ĩmi abe 'ú'dú ãzo rú ku, wó ma mụ gólé vúlé 'Bá áma tị ãpělépi rĩ rúlé. ³⁴ ĩmi drúzị mụ áma ndrúlé rá, wó ĩmi icó áma ĩsúlé ku, ã'dusiku ĩmi icó calé āngũ mání mụjọ rĩ gá ku.”

³⁵ 'Bá Yāhúdī rú 'dĩ 'bã drīlě ri kí ĩjọ jọlé kí drīdrīñī gá, jọ kí, “'Ī'di āmbã rĩ gá mụ gbōrú āmaní sị icójó 'dĩ ĩsújó ku rĩ gá íngólé? 'Ī'di mụ mụlé 'bá āmadrī 'bã rú āngũ 'bá Yāhúdī rú ku 'dĩ 'badrī gá, sị 'bá Yāhúdī rú ku rĩ kí ímbájó yā? ³⁶ ĩjọ ĩ'di 'bã jọlé, āma mụ 'ĩ ndrūlé, āma icó 'ĩ ĩsúlé ku, āzila āma icó mụlé āngũ 'dĩ 'bã sị mụjọ u'ájó rĩ gá ku, 'dĩ 'bã ífí íngoní?”

³⁷ 'Ú'dú āsījọ āmbógó ũmũ drī sị, Yésũ tu dó pá urugá 'ú'dú ũmũ drī 'dã sị, jọ ĩjọ 'ú'dúkọ mgbọ sị re, “'Bá ĩyíví 'bã ndélé rá rĩ 'bã amú ĩyí mvulé má rú 'dólé. † ³⁸ 'Ī'bã ĩmi ā'ītáná áma drī gá, ĩmi sị ĩyí ídri fēlépi adílépi angájó kídí ĩmi agálé cécé ĩjọ silé búkũ Ādróná drī agá rĩ 'bã jọlé

† ^{7:37} Ūmũ nalé hémã agá rĩ 'bã 'ú'dú ázīrī 'dã agá pírí, átáló āmbógó āndānī rĩ la ĩyí ũsũ ālītārī drī gá, 'bá kí igájó ĩjọ ándrá Ādróná 'bã ĩ'baní ĩyí fējó āngũ kótórō rú rĩ gá rĩ sị.

rĩ áni.” † ³⁹ Yēsũ la ǐjǒ jǒ agá Úrındí Ālá drúzǐ mụlẹ fělẹ 'bá pírí ǐ'bã ǎ'ǐtáná 'bálẹpi ǐ'di drǐ gá rĩ drǐ gá. Úrındí 'dã, úfě drǐ ǐ'di 'bá ǎzǐ ní ku, ǎ'dusǐku ìnga drǐ Yēsũ 'i dǐzã ǐ'diní sǐ ǎrútáná ǐsújǒ pírí rĩ gá ku.

'Bá awa kí ru ndú-ndú ǐjǒ Yēsũ drǐ sǐ

⁴⁰ 'Bá ũ'bǐ ru tralẹpi 'dǐ kí mụ ǐjǒ Yēsũ 'bã jǒlẹ rĩ kí arelẹ 'bo, jǒ kí, “ǎndá-ǎndá ru ǎma ǎ'ǐ rá ágǒbǐ 'dǐ ǐ'di nábǐ cécẹ nábǐ Músã ándrá ǎdróná 'bã ǐjǒ azǐlẹ imụ tǐ la ǎpělẹ ũnǒkú drǐ gá 'dǒlẹ rĩ 'i!” ⁴¹ ǎzǐ rĩ jǒ kí, “Dǐ Kúrísitǒ 'i.” Wó ǎzǐ rĩ 'bã kí nǐjǒ la útǐ ǐ'di Gǎlǐlǐ gá rĩ sǐ, jǒ kí vâ, “Kúrísitǒ icó ǎfũlẹ Gǎlǐlǐ gá la ku! ⁴² ǐjǒ ǎdróná drǐ silẹ rĩ jǒ Kúrísitǒ la angá ũri Dǎwúdǐ drǐ agá, ála vâ ǐ'di tǐ Bětẹlẹhẹmũ gá 'dǐ ǎngũ úpí Dǎwúdǐ 'bã ándrá sǐ u'ájǒ rĩ gá.” ⁴³ ǐjǒ 'bá 'dǐ 'bã kí ũrálẹ Yēsũ drǐ gá 'dǐ fě awa kí ru ndú-ndú. ⁴⁴ ǐ'bã ǎzǐ rĩ lě kí tǐ ǐ'di rụlẹ cí, wó 'bá ǎzǐ ǎlu drǐ 'bálẹpi ǐ'di ụrụ 'bá gá la yu.

'Bá Yǎhúdǐ 'bã drǐlẹ ru 'dǐ gǎ kí Yēsũ ǎ'ǐlẹ úmgbé

⁴⁵ ǐjǒ 'dǐ sǐ, ǎsíkárǐ lǐcǒ ǎdróná drǐ aga tẹlẹpi rĩ kí mụ gǒlẹ vúlẹ 'bá kí tǐ ǎpělẹpi, ǎtalo ǎmbogo rĩ kí 'bá Fǎrísáyǐ rú rĩ kí abe ǐ'ba rǐlẹ 'bo, zǐ kí kí, “Ìmi arụ Yēsũ ajǐlẹ ìndǐ ku la ǎ'du ǐjǒ sǐ?” ⁴⁶ ǎsíkárǐ 'dǐ umvi kí 'bá 'dǐ kí, “'Bá ǎzǐ jǒ drǐ ǎmaní arelẹ ǐjǒ jǒlẹpi ágǒbǐ 'dã 'bã áni 'dáyụ!”

⁴⁷ 'Bá Fǎrísáyǐ rú 'dǐ zǐ kí kí, “Ágǒbǐ 'dǐ ulẹ vâ ìmi ìndǐ yã? ⁴⁸ 'Bá ǎmbogo Yǎhúdǐ ru jǒku 'bá Fǎrísáyǐ rú ìminí ndrelẹ ǐ'di ǎ'ǐlẹpi la kí cí yã? ⁴⁹ 'Bá 'dǐ áni la yu. Wó rá la 'bá ru tralẹpi ǐjǒ arelẹpi ǐ'di tǐ gá 'dǐ 'bã ǎzǐ rĩ ǎ'ǐ kí ǐ'di nǐ, ǎ'dusǐku 'bá ǐ'di ǎ'ǐlẹpi 'dǐ nǐ kí ǐjǒ ǎzǐtáná Músã drǐ drǐ gá ku! ǐjǒ 'dǐ sǐ, kí mụ mụlẹ pírí ǎcí gá!”

† 7:38 Lẹvǐ 23:36; ǐzẹkẹlǐ 47:1; Zākǎrǐyã 14:8

⁵⁰ Níkõdémũ 'bá Fārísáyī rú rī 'bã āzí, ándrá mụlẹpi Yésũ rú ínì sī rī jọ 'bá Yāhúdĩ 'bã drĩlẹ ru āzila Fārísáyī rú 'dĩ 'baní, ⁵¹ “Āzítáná āmadrĩ ā'ĩ āmaní 'bá āzí drĩ gá ịjọ ịlẹ, ịsụ āma are kí drĩ ịjọ ị'di tị gá rī ku rú ku. Ādrĩ kí ịjọ ị'di 'bã idélé rī ịsụ 'bo, āma kí dó ịjọ ị ị'di drĩ gá ịndõ.”

⁵² Umvi kí ịjọ Níkõdémũ ní, jọ kí, “Níkõdémũ, mi vâ 'bá angálẹpi Gālílĩ gá la yã? Ílã drĩ ịjọ sílẹ bụkũ Ādróná drĩ agá rī, mí icó nábĩ la 'bã angá Gālílĩ gá la ịsụlẹ ịluná la ku.”

[Bụkũ ándrá ịdu drĩdrĩ 'baní sílẹ tị Gĩrĩkĩ drĩ sī rī kí agá Yōhánã 7:53—8:11 ándrá yụ]

Ūkú rụlẹ ịwũ sī rī

⁵³ Ịjọ 'dĩ 'bã ũngúkú gá, kí pírí a'be kí dó ịngũ 'dã 'i, mụ kí dó ị'badrĩko gá.

8

¹ Wó Yésũ mụ kí 'bá ị'di 'bã imbálẹ rī abe 'Bé Mĩzẹyítũ drĩ gálẹ. ² Ụ'bútị ụ'dụ āzí rī drĩ gá rī sī, Yésũ uja kí ru vúlẹ ịlẹ Ādróná drĩ agálẹ. 'Bá ũ'bí tra kí ru ị'di andre gá, āzila i'dó dó kí imbálẹ. ³ Imba'ba āzítáná Mūsā drĩ imbálẹpi rī kí 'bá Fārísáyī rú 'dĩ abe, ají kí ũkú āzí ị'bã kí rụlẹ ịwũ gá la Yésũ rụ 'dólẹ. Fě kí ũkú 'dĩ tu pá 'bá pírí amúlẹpi ịjọ arelẹpi Yésũ tị gá 'dĩ kí drĩlẹ gá. ⁴ Zị kí Yésũ 'i, “Ímbápi, ịrụ ũkú 'dĩ ịwũ nga agá ágóbí āzí be. ⁵ Āzítáná Mūsā 'bã fělẹ āmaní rī agá, jọ, ũkú rụlẹ 'dĩ 'bã áni rī lě úvú ị'di ịrã sī, 'bã drã rá. Wó ú'dĩ'da mī rú rī mi ịjọ jọ ũkú 'dĩ 'bã ịjọ sī ịngoní?” ⁶ 'Bá 'dĩ zị kí Yésũ 'i zítáná 'dĩ sī la lú sī ị'di ị'bjọ 'bã fi rú sī ịjọ agá bení ịni.

Wó Yésũ atú vũ gá, i'dó ịko sílẹ ị'didrĩmváná sī vũrụ 'dãá. ⁷ 'Bá 'dĩ rī kí Yésũ ụzịlẹ zítáná sī ũkú 'dã 'bã ịjọ sī. Ịjọ 'dĩ fě Yésũ tu pá ịrụgá jọ ị'baní, “'Bá ịmi drĩdrĩnjĩ

gá 'dâ i'dójó ãnzĩrĩñã sĩ íjọ ùnzí idélépi ku rĩ, 'bã a'dú írãmváná ì'di vujó drĩdrĩ rĩ gá nĩ.” ⁸ Yésũ atú vâ vũ gálé ìdí, i'dó vâ ãko silé drĩmváná sĩ vũrú 'dãá.

⁹ 'Bá 'dĩ kí mu íjọ Yésũ 'bã jọlé 'dĩ arelé 'bo, iré kí ãlu-ãlu ì'bã kí nĩjọ la rá kí ãzí ãlu íjọ ùnzí idélépi ku, i'dójó ãnzĩrĩñã sĩ la 'bã adrujọ yu rĩ sĩ. 'Bá iyō ko kí drĩ mulé drĩdrĩ, ãzila 'bá kãrĩlẹ́ rú rĩ mu kí ãsĩjọ. A'be kí Yésũ kí ùkú tá ì'bã kí arúlé ajílé ì'di rú 'dólé rĩ be á'dũsĩ. ¹⁰ Yésũ angá ùkú 'dĩ rú urugá 'dólé, jọ ì'diní, “'Bá tá ími arúlépi rĩ kí dó íngólé yã? 'Bá ãzí acelépi ãlu ími tólépi la cí yã?”

¹¹ Ùkú umvi Yésũ ní, “Yu ãmbógó, 'bá ãzí ãlurá la yu.”

Yésũ jọ ì'diní, “Múké, álě vâ íjọ lílé ími drĩ gá sĩ drájó rá 'bá 'dã 'badrĩ áni ku. Ígō vúlélé, wó lě mí idé íjọ ùnzí ãzí ìdí ku.”

Yésũ ì'di cécé dīzã áni ùnókú nĩ

¹² Íjọ 'dĩ 'bã ùngúkú gá, Yésũ i'dó vâ 'bá Yãhúdĩ rú rĩ kí imbálé ìdí, “Ma dīzã ùnókú drĩ gá rĩ. 'Bá áma vú bílépi rĩ icó acílé ãngū ìni agá ku, ì'di dīzã ãngū ídri drĩ jilépi rĩ ìsú rá.”

¹³ 'Bá Fārīsáyĩ rú rĩ umvi kí ì'diní, “Íjọ mĩ jọlé rĩ adru kí íjọ mgbã ku, míní íjọ mídrĩ rĩ kí vú nzejó cénĩ-cénĩ rú mi ì rĩ sĩ.”

¹⁴ Yésũ umvi ì'baní, “Ádrĩ táni íjọ vú nze áma drĩ gá cénĩ-cénĩ rú, ma íjọ mgbã jọ, ã'dusiku ání ãngū mání angájó ãzila mání mujó rĩ rá. Wó ìnĩ má angá íngólé joku ma mu íngólé yã rĩ gá ku. ¹⁵ Ími íjọ lĩ ùndũwã 'badrĩ sĩ, wó má amú íjọ lílé 'bá ãzí drĩ gá la ku. ¹⁶ Ádrĩ tá amú íjọ lílé, íjọ lĩná mádrĩ rĩ tá adru kpĩ, ã'dusiku má adru íjọ 'dĩ gá 'dã á'dũsĩ ku, má átépi áma tĩ ãpélépi rĩ ì'di má be ìndĩ. ¹⁷ Ázítáná ìmidrĩ gá rĩ lě 'bá sãdínĩ rú rĩ 'bã adru kí 'bá ìrĩ, ála dó sĩ íjọ ì'badrĩ gá rĩ ã'ĩ íjọ mgbã rú rá. ¹⁸ Ma

Íjọ́ wú nze áma drĩ gá rá, ǎzıla má Átẹ̀pì áma tì ǎpẹ̀lépì rĩ ì'di sǎdíní Íjọ́ mádrì 'bǎ wú nzelépi rĩ 'bǎ ǎzí.”

19 Zì kí ì'di 'i, “Mí átẹ̀pì íngòlẹ́?”

Yésũ umvi ì'baní, “Ìnì ǎma mà átẹ̀pì be ǎ'di 'i yǎ rĩ gá ku, ìdrĩ tá ma ǎ'di 'i yǎ rĩ nǎ agá cé, ìmi tá má átẹ̀pì nǎ cé.”

20 Yésũ jọ Íjọ́ 'dĩ kí pírí ì'diní drĩ ímbátánjá imbá agá lícó Àdrónjá drĩ agá 'dĩ ǎni rú ǎngũ sǐ ǎwǎ'difô kí tǎmbájó rĩ gá 'dǎá. 'Bǎ ǎzì ǎlu ì'di rùlépi la 'dáyụ, ǎ'dusìku sǎwǎ ì'didrì cǎndí ìsújọ́ ǎzıla drǎjọ́ rĩ 'bǎ drĩ cajó ku rĩ sǐ.

Ìmi icó mụlẹ́ ǎngũ mà sǐ mụjọ́ rĩ gá ku

21 Yésũ jọ vǎ 'bǎ Yǎhúdĩ 'bǎ drĩlẹ́ ru rĩ 'baní ìdì, “Ma mụ mụlẹ́ 'dǎ rá, ìmi icó mụlẹ́ ǎngũ mà mụjọ́ rĩ gá ku, ìmi mụ áma ndrũlẹ́ tí, wó ìmi ùdrǎ Íjọ́ ùnzí ìmidrì kí agá, útrũ ìmi ku rú.”

22 'Bǎ Yǎhúdĩ rú rĩ 'bǎ drĩlẹ́ ru 'dĩ undré kí ru mífí gá mífí gá jọ kí, “Ì'di dó mụ ru 'dìlẹ́ cénì-cénì yǎ! Íjọ́ ì'di 'bǎ jọlẹ́ ‘ǎngũ mà mụjọ́ rĩ gá ìmi icó mụlẹ́ ku,’ 'dĩ 'bǎ ífí íngoní?”

23 Yésũ jọ ì'baní, “Ìmi 'bǎ ùnókù drì kí, wó má angá 'bũ gá, ùri ìmidrì angá ùnókù gá 'dǎ, wó ùri mádrì angá 'bũ gá. 24 Ájọ́ tá ìminí rá, ìmi mụ ùdrǎlẹ́ Íjọ́ ùnzí ìmidrì trúlẹ́ ku 'dĩ kí agá ìdrĩ Íjọ́ mání jọlẹ́ ma, ma 'i rĩ ǎlì ku rĩ gá.”

25 Zì kí, “Mí ùrǎ, mi ǎmgbǎ rĩ gá ǎ'di 'i?”

Yésũ umvi ì'baní, “ǎnze tá áma wú ìminí ma ǎ'di 'i yǎ rĩ ì'dóná gá 'dǎá 'bo. 26 Má icó tá Íjọ́ lile ìmi drĩ gá ǎzıla ùnzìkǎnǎ ìmi idélé wẹwẹ́ rú 'dĩ kí sǐ, kẹjì la gá, ma lú ìminí Íjọ́ 'bǎ áma tì ǎpẹ̀lépì rĩ 'bǎ lùlẹ́ mání rĩ kí jọ. Ì'di 'bǎ Íjọ́ mgbǎ idélépi rĩ ǎzıla ma 'bǎ ùnókù gá 'dǎ rĩ 'baní Íjọ́ mà arelé ì'di tì gá rĩ jọ.”

²⁷ 'Bá āzĩ kí agá 'dâ Íjọ n̄lẹpì Yésũ la Íjọ jọ agá ì'baní Átẹ̀pì 'bũ gá rī drī gá la 'dáyù.

²⁸ Yésũ jọ ì'baní, “Ídrī dó Ngótí 'Bádrì ipa ingalé urugá mūsálá'bã sī gá rá, ìmi dó n̄ la, ma ã'di 'i yã rī gá rá. Ìmi v̄ n̄ la Íjọ āzĩ mâ idélé áma drī sī la 'dáyù. Ma Íjọ mâ Átẹ̀pì 'bã sī áma imbájó rī kí vúná idé. ²⁹ Ụ'dù pírí sī ma Íjọ 'ìdiní āyīkō fēlẹpì rī idéjọ rī sī, 'bá áma tì ãpẹ̀lẹpì rī a'be ma á'dùsī ku, ì'di má be.”

³⁰ Yésũ la mu Íjọ 'dĩ kí jọlé 'bo, 'bá ù'bí ì'di arelẹpì rī ā'ĩ kí ì'di rá

Yésũ kí Ìbùrahímũ be

³¹ Yésũ jọ Íjọ 'bá Yāhúdĩ rú ì'di ā'ìlẹpì rá 'dĩ 'baní, “Ídrī ìmbátáná mádrì kí ā'ì rá, ìmi adru 'bá áma vú ùbìlẹpì rī kí āndá-āndá ru. ³² Ìmi dó Íjọ mgbã rī n̄ cé, āzĩla Íjọ mgbã rī la dó ìmi trū rá.”

³³ 'Bá 'dĩ umvi kí Íjọ jọ kí, “Áma drīlẹ Ìbùrahímũ drī kí, áma adru drī ùnókú drī gá 'dâ 'bá āzĩ 'bã átí'bó ru āluná la ku. Íjọ míní jọlé, ála mu áma trúlẹ rá 'dĩ 'bã ífí íngoní?”

³⁴ Yésũ umvi Yāhúdĩ ru tralẹpì 'dāá 'dĩ 'baní pírí, “Ájọ ìminí Íjọ mgbã, 'bá pírí mułẹpì Íjọ ùnzí idéjã trū drī gá rī kí adru Íjọ ùnzí pálé gá cécé átí'bó 'bã adrujọ āmbógó ì'didrì 'bã pálé gá rī áni. ³⁵ Átí'bó adru lícọ 'dípì rú n̄ jã 'dâ la ku, wó ngótíná tìlẹ lícọ agá 'dāá rī, ì'di lícọ 'dípì rú n̄. ³⁶ Ngótíná lícọ 'Dípì rú rī drī ìmi trū n̄, ì'di ìmi trū āndá-āndá ru. ³⁷ Án̄ ìmi āfũ ùrì Ìbùrahímũ drī agá rī gá rá. Wó ìmi gẹrì pírí ndrũ lějọ áma 'dijó rá, ā'dusiku Íjọ mádrì fi kí ìmi agá ku. ³⁸ Ma ìminí Íjọ má Átẹ̀pì 'bã ì'dalé mánì rī kí jọ, wó ìmi Íjọ ìm̄ átẹ̀pì Sītánì 'bã sī ìmi imbájó rī kí idé.”

³⁹ Jọ kí ì'diní, “Ámã átẹ̀pì ì'di Ìbùrahímũ 'i!” Yésũ jọ ì'baní, “Ídrī tá adru Ìbùrahímũ 'bã ùrì kí la, ìmi tá Íjọ

ándrá i'di 'bã idélé Ādróná ní ãyĩkō fějó rĩ kí vúná idé áyũ.
⁴⁰ Wó kějĩ la gá, ĩmi gěrĩ pírĩ ndrũ sĩ lějó áma 'dijó rá, mã
 ĩminí ĩjó pírĩ Ādróná drĩ lújó rĩ sĩ. İbũrahímũ idé ándrá
 ĩjó ĩmĩ idélé 'dĩ 'bã áni 'dĩ kí ku. ⁴¹ Wó ĩmi ĩjó ĩmĩ átépĩ
 Sītání 'bã idélé rĩ kí vúná idé.”

Jọ kí, “Ādrónâ lú ãmã Átépĩ rú nĩ ãzĩla ãma ũri mgbã
 ãfúlépi i'di rú rĩ kí.”

⁴² Yésũ umvi kí jọ, “Ādróná 'bã ãmgbã rĩ drĩ tá adru
 ĩmĩ Átépĩ 'i, ĩmi tá áma lě rá, ã'dusĩku má angá Ādróná
 rũlé. Má amũ 'dölé áma ũkpō sĩ ku, wó ãpě áma tĩ nĩ.
⁴³ İjó mání jolé ĩminí rĩ, fi ĩmi drĩ gá ku la, ĩmĩ lějó ĩjó
 mání jolé ĩminí rĩ ã'ĩjó ku rĩ sĩ. ⁴⁴ İmi ũri ĩmĩ átépĩ Sītání
 ãni la kí, ãzĩla ĩmi ĩjó i'di 'bã idélé rĩ kí vúná idé. Ándrá
 i'dójó 'dã, i'di 'bãngá 'bá 'bá ũ'dílépi la, ãzĩla i'di ĩnzó 'bá,
 ã'dusĩku ĩjó mgbã 'bã adrujó i'di agá yũ rĩ sĩ. Drĩ lě ĩnzó
 alĩlé, i'di jọ la tĩ i'didrĩ gá ĩjó 'dĩ 'bã kí i'di sijó rá rĩ sĩ,
 ã'dusĩku i'di ĩnzó 'bá, átépĩ ĩnzó drĩ rĩ. ⁴⁵ İjó pírĩ mání
 jolé ĩminí rĩ kí ĩjó mgbã rĩ kí, wó tí ĩmi ã'ĩ ma ku. ⁴⁶ 'Bá ãzĩ
 ĩmi drĩdrĩ gá 'dã icólépi i'dalépi la ũ'bĩ kí drĩlé gá, mã
 idé ũnzĩ rá rĩ ã'di 'i? İjó mání jolé ĩminí rĩ kí ĩjó mgbã la
 kí, wó ĩmi ã'ĩ dó ma ku la ã'du ĩjó sĩ yã? ⁴⁷ 'Bá Ādróná 'bã
 'bá ru rĩ, i'di ĩjó Ādróná 'bã jolé i'diní rĩ are rá. Wó ĩmi
 adrujó Ādróná 'bã 'bá ku rĩ sĩ, ĩgã ĩjó i'didrĩ ã'ĩlé úmgbé.”

Yésũ jọ 'i İbũrahímũ ní drĩdrĩ

⁴⁸ 'Bá Yãhúdĩ rú ru tralépi 'dãá 'dĩ jọ kí i'diní, “İjó ãmã
 jolé mi ĩjó ĩnzó rú rĩ kí ã'ĩ, cécé 'bá Sãmãriyã rú ãzĩ kóru
 'dĩ 'bã kí ã'ĩlé rĩ áni, ãzĩla mi úrĩndĩ ũnzĩ trũ rĩ, i'di ĩjó ãndã
 la.”

⁴⁹ Yésũ umvi i'baní, “Ájọ ĩminí, úrĩndĩ ũnzĩ áma agá
 'dáyũ. Áru mã Átépĩ rũrũ, wó ĩgã i'di rulé úmgbé, ĩmĩ
 áma ã'ĩjó ku rĩ sĩ. ⁵⁰ Ándrũ ãrútáná mání cénĩ-cénĩ rú ku.

Wó má Átẹ̀pì Ādróná lě úfě mání ārútáná rá rī gá nī (āzila ī'di 'bá ǐjọ̀ lǐlẹ̀pì mgbā rī 'i). ⁵¹ Ájọ̀ ǐminí ǐjọ̀ mgbā, 'bá ǐjọ̀ mà jọ̀lẹ̀ rī kí arelẹ̀pì āzila kí ā'ǐlẹ̀pì rá rī, icó drālẹ̀ ku.”

⁵² 'Bá Yāhúdī rú 'dī kí mụ ǐjọ̀ Yẹ̀sũ 'bā jọ̀lẹ̀ 'dī arelẹ̀ 'bo, jọ̀ kí, “Āma ā'ǐ dó rá mi úrínđí ùnzí trū. Ịbụrahímũ ùdrā kí nābiya abe ándrá ́du, wó ǐjọ̀ 'bá drī ǐjọ̀ mídrí gá rī ā'ǐ rá, icó drālẹ̀ ku ́ngoní-́ngoní ru? ⁵³ ǐlẹ̀ jọ̀lẹ̀ la mi āma áyíṗì Ịbụrahímũ ní drīdrī yā? Ûdrā kí ándrá nābiya abe ́du. ǐjọ̀ míní jọ̀lẹ̀ 'dī áni 'dī sī, mí ūrā mi dó ā'di 'i?”

⁵⁴ Yẹ̀sũ umvi ǐ'baní, “Ádrī tá ārútáná fě agá mání céní-cení rú la, ī'di tá adru mání ífí kóru. Má Átẹ̀pì Ādróná fě mání ārútáná nī. ́'di Ādróná ǐminí jọ̀lẹ̀ ́'di ǐmi āni rī 'i. ⁵⁵ ́drī táni jọ̀ la ́'di ǐmī Ādróná tí, ǐnǐ ́'di ku, wó ánǐ ́'di cé. Ádrī tá jọ̀ la ánǐ ́'di ku, ma tá adru ǐnzó'bá ru cécé ǐmī áni. Wó ánǐ ́'di rá āzila má ūbī ́'di 'bā āzítáná kí vú rá. ⁵⁶ ǐmī áyíṗì Ịbụrahímũ 'bā ándrá ásí, sī lẹ̀jọ̀ ụ'dụ̀ mání amújọ̀ rī ndrejọ̀. Ndre ma rá āzila u'á dó āyikō sī.”

⁵⁷ 'Bá Yāhúdī rú 'dī jọ̀ kí ǐ'diní, “Mí drī ngótíná, ǐmi ́lí ca drī vā átā kǎlǐ tōwú ku. Wó Ịbụrahímũ drā ándrá ́du, ́ndre ́'di ́ngoní ru?” ⁵⁸ Yẹ̀sũ umvi ǐ'baní, “Ájọ̀ ǐminí ǐjọ̀ mgbā, útì drī Ịbụrahímũ ǔnókú drī gá 'dā ku rú, má Ādróná be cí āzila má Ādróná 'i.”

⁵⁹ ǐjọ̀ Yẹ̀sũ 'bā jọ̀lẹ̀ 'dī 'de 'bá 'dī kí agá āzā-āzā. Ụ'dụ̀ kí ́rā drí gá, tí sī lẹ̀jọ̀ ́'di u'béjọ̀ káyí rá, wó Yẹ̀sũ āvī kí drīdríní gá, ǐlẹ̀jọ̀ Ādróná drí agá 'dāá rī sī rá.

9

Yẹ̀sũ adrí 'bá tìlẹ̀ mífí kóru rī 'bā mífí

¹ Yẹ̀sũ 'bā mụ agá ácǐ trū 'bá ́'di 'bā imbálẹ̀ rī abe, ndre ágóbí āzì tìlẹ̀ mífí kóru la. ² 'Bá ́'di 'bā imbálẹ̀ rī zì kí ́'di, “Rábí, ǐjọ̀ ùnzí ā'di drí gá rī fě ágóbí 'dī tìlẹ̀ mífí kóru la

nĩ? Íjọ ùnzí ãndrẽ 'bã kí idélé átépĩ be rĩ 'i yã, jòku ì'di 'bã idélé rĩ 'i?"

³ Yésũ umvi, “Íjọ ágóbí 'dĩ 'bã tịjã miḥí kóru rĩ adru íjọ ùnzí 'bá ì'di tìlẹpi rĩ 'badrì sị jòku íjọ ùnzí ì'di 'bã idélé rĩ sị la ku. Útì ì'di miḥí kóru íni la 'bá 'bã ndre kí rú sị ùkpõ Ádróná drì ãzì nga agá ì'di ọru 'bá gá 'dâ benĩ. ⁴ Ånga kí ãzì 'bá áma tì ãpèlẹpi rĩ drì gá rĩ, ãngũ drì adru agá ule rú ìtù sị 'dĩ. Ínì drì acá 'bo, 'bá ãzì ãzì ngalẹpi ìnì sị la 'dáyù. ⁵ Ma dīzã ùnókú 'dì drì gá rĩ 'i, ma drì adrujọ ùnókú drì gá 'dâ cí rĩ sị.” *

⁶ Yésũ la mu íjọ 'dĩ kí jọlé 'bo, wi sũsũ vũrũ sị ùdrì anzájọ, trì dó sị ágóbí 'dã 'bã miḥí kí, ⁷ ãzì la jọ ì'dinì, “Ímu ùdrì ími miḥí gá 'dĩ kí ùjìlẹ ìyì Sílówámũ † gá rĩ sị.” Ágóbí 'dĩ mu rá, ùjì ru miḥí kí rá, ì'di ãgõ agá ì'di dó dĩ ãngũ ndre sị.

⁸ 'Bá ágóbí 'dã 'bã jìránì rú ãzì la vâ 'bá jò ì'di ndrelẹpi ãko a'í agá cé 'dĩ zì kí ru, “Dĩ adru ágóbí jò rilẹpi ãko a'ílẹpi 'bá 'badrì 'dã rĩ 'i ku yã?”

⁹ 'Bá ãzì rĩ jọ kí, “Dĩ bāsì ì'di 'i,” wó ãzì rĩ jọ kí, “Ají kí ru ají ajì.” Ágóbí 'bã ãngbã rĩ jọ ì'baní ì'di tì sị, “Bã bāsì ma 'i.”

¹⁰ Zì kí ì'di, “Ími miḥí nzì kí ru sị ãngũ ndrejọ íngoní-íngoní ru?”

¹¹ Umvi ì'baní, “Ágóbí umvelé Yésũ 'i rĩ anzá ùdrì, trì sị áma miḥí kí. Jọ mánì, ‘Ímu ìyì umvelé Sílówámũ 'i rĩ gá ùdrì ími miḥí gá rĩ kí ùjìlẹ.’ Ámu rá ãzì la má ùjì ùdrì áma miḥí gá rĩ kí rá mánì sị ãngũ ndrejọ 'dĩ!”

¹² Zì kí ì'di, “Ágóbí 'dĩ íngólé?” Umvi, “Ánì ku.”

* ^{9:5} Yésũ 'bã ándrá adrujọ ùnókú drì gá rĩ sị, 'bá ndre kí ùkpõ ì'didrì gá rĩ rá, áma ú'dí'da ùkpõ ì'didrì gá rĩ ndre Úrindí Àlá rĩ agá sị. † ^{9:7} Sílówámũ 'bã ífí tì la pějọ.

'Bá Fārísáyī rú rī ndrũ kí ǐjǒ 'bá mǐfǐ kóru rī 'bā āngũ ndrejó rá rī 'bā ǐndú

13-14 Ǫ'dú Yésũ 'bā ándrá ũdrí anzájó sī ágǒbǐ 'bā mǐfǐ trijǒ ǐ'diní sī āngũ ndrejó rī ǐ'di Sábátü sī. Ájí dó ágǒbǐ tá mǐfǐ kóru rī 'bá Fārísáyī rú rī kí drǐlẹ́ gá 'dólé. 15 ǐjǒ 'dǐ sī, 'bá Fārísáyī rú rī zǐ kí dó sī ǐ'di, “Ími mǐfǐ adrí kí sī āngũ ndrejó íngoní-íngoní ru?” Umvi ǐ'baní, “'Bá umvelé Yésũ 'i rī anzá ũdrí, trǐ sī áma mǐfǐ kǐ. Ma dó mu ũjǐlẹ́ la 'bo, má ǐ'dó dó āngũ ndrelé.”

16 'Bá Fārísáyī rú rī ázǐ jǒ kí, “Ágǒbǐ Yésũ 'dǐ angá Ādróná drǐlẹ́ ku. Drǐ tá adru agá 'dǐ 'bā áni, icó tá ázǐtánjá Sábátü drǐ kí nǔlẹ́ ku.”

Wó ázǐ rī jǒ kí, “'Bá ǐjǒ ũnzǐ idélẹ́pi rī icó ícétánjá 'dǐ 'bā áni rī kí idélé íngoní-íngoní ru?” ǐjǒ 'dǐ fẹ́ awa kí ru ndú-ndú.

17 Uja kí vā ru ágǒbǐ 'dǐ zǐlẹ́ ǐdǐ, “ǐjǒ míní jǒlẹ́ adrí ími mǐfǐ kí nǐ rī drǐ gá mi jǒ la ǐ'di á'di 'i?”

Ágǒbǐ umvi kí, “ǐ'di nábǐ.”

18 'Bá Yāhúdǐ rú drǐlẹ́ rú rī á'ǐ kí ǐjǒ ándrá jǒlẹ́ ágǒbǐ 'dǎ 'bā ándrá mǐfǐ kóru rī ku, kpere ǐ'bā kí ágǒbǐ 'dǐ 'bā āndrẹ́ kí umve agá átẹ́pǐ be. 19 Zǐ kí kí, “Dǐ ímǐ ngǒpǐ 'i yā? Útǐ ándrá ǐ'di mǐfǐ kóru āndá-āndá ru yā? Drǐ adru 'dǐ 'bā áni, ǐ'di ú'dǐ da āngũ ndre íngoní-íngoní ru?”

20 'Bá ágǒbǐ 'dǎ tǐlẹ́pi rī umvi kí, “Dǐ āmā ngǒpǐ 'i, āndá útǐ ándrá ǐ'di mǐfǐ kóru. 21 Wó ānǐ mǐfǐ la adrí kí sī āngũ ndrejó rá íngoní-íngoní yā rī gá ku, jǒku á'di fẹ́ mǐfǐ la 'baní adríjǒ sī āngũ ndrejó nǐ yā rī gá ku. Mba 'bo, icó dó ǐjǒ jǒlẹ́ ǐ'di 'bā tǐ sī rá, ǐzǐ ǐ'di 'bā mgbā rī 'i.” 22 Āndrẹ́ kí átẹ́pǐ be jǒ kí ǐjǒ 'dǐ kí íni rá la, ũrǐ 'bá Yāhúdǐ rú rī 'badrǐ sī, á'dusǐku 'bá Yāhúdǐ rú rī jǒ kí 'bá ázǐ drǐ jǒ la Yésũ ǐ'di Kúrísǐtǒ 'i ála ǐ'di adró āngũ Ādróná ǐnzǐjǒ rī agalẹ́ āmvé

rĩ sĩ. ²³ 'Dĩ bāsĩ ìjọ ãndrẽ kí átépĩ be ì'bã kí jọjó la, “Mba 'bo, ìzì ì'di 'bã mgbã rĩ 'i,” rĩ.

²⁴ 'Bá drìlẹ ru rĩ umve kí ágóbì vúlẹ ì'ba rù 'dòlẹ, jọ kí, “Ìsò ùyò Àdróná rù sĩ ìjọ mgbã rĩ vú nzejó! Ìnĩ rá Yésũ ì'di 'bá ìjọ ùnzí idélépi la.”

²⁵ Ágóbì umvi ì'baní, “Ìnĩ mà ngá ì'di 'bá ùnzí la yā jòku 'bá ùnzí ku la yā rĩ gá ku. Mà nílẹ rĩ ma ándrá mífí kóru wó ú'dí'da ìni áma mífí kí ìdri, ma àngũ ndre rá.”

²⁶ Zì kí ì'di, “Ìjọ ì'di 'bã idélé mgbã rĩ gá míní rĩ à'du sĩ fělépi la ìmi mífí kí sĩ adrìjó?”

²⁷ Umvi ì'baní, “Ànze tá ìminí ìjọ 'dĩ vú 'bo, wó ìgā tá arelé la úmgbé. Ìlẹ ànze ìminí ìjọ 'dĩ 'bã vú ìdí la à'du ìjọ sĩ? Ìlẹ tí dó sĩ acalé 'bá ì'di vú bīlépi rĩ kí rú yā?”

²⁸ Ìjọ 'dã 'bã vúlẹ gá, 'bá 'dĩ u'dá kí ì'di, jọ kí ì'diní, “Mí 'bá ì'di vú bīlépi la! Wó àma àmā ngá 'bá Músā vú bīlépi rĩ kí. ²⁹ Ìnĩ rá Àdróná jọ ándrá ìjọ Músā rù sĩ, wó ágóbì 'dĩ ànĩ angá àzila ìsù ùkpò ì'di àni 'dĩ kí ìngòlẹ yā rĩ gá ku.”

³⁰ Ágóbì umvi ì'baní, “Ìjọ ìminí jolẹ 'dĩ kí mání ùsùtáná ru! Ìjọ ìnĩ ìjọ ì'di drì gá ku, wó nzì áma mífí kí rá! ³¹ Ìjọ àma nílẹ rĩ Àdróná are 'bá ùnzí rĩ kí tì ku. Ì'di rá la 'bá ì'di tì arelépi rá àzila ìjọ ì'di 'bã lẹlẹ rĩ kí idélépi rĩ kí tì are áyù. ³² 'Bá àzì ándrá údu ìjọ arelépi 'bá àzì tìlẹ mífí kóru rĩ 'bã mífí la ru nzì rá la 'dáyù. ³³ 'Bá 'dĩ drì tá angá Àdróná drìlẹ ku, icó tá àko àzì idélé ku.”

³⁴ Umvi kí ì'diní, “'Bá ìmi tìlépi rĩ kí 'bá ùnzí la àzila izó kí vā mi ùnzikānā agá. Mí dó sĩ à'di 'i icólépi àma ìmbálépi rĩ?” Adró kí dó sĩ ì'di àngũ Àdróná ìnzìjó rĩ agalé àmvé.

Mífí àkò úrindí drì gá rĩ

³⁵ Yésũ la mụ ìjọ ru idélépi rĩ kí arelé 'bo, ìsù ágóbì mífí la 'bã sĩ adrìjó rá 'dã 'i, zì ì'di, “Mí à'ì Ngótì 'Bádrì rá yā?”

³⁶ Ágǫbĭ umvi, “Ǻmbógó, ílũ mání ĩ'di ãmgbã rĩ gá ã'di 'i ma dó sĭ ĩ'di ã'ĩ.”

³⁷ Yĕsũ umvi ĩ'diní, “'Bá míní ndrelé ĭjǫ jǫlépi mí be 'dĩ bāsĭ ĩ'di 'i.”

³⁸ Ágǫbĭ tĭ aja vũrũ Yĕsũ drĭlé gá jǫ, “Úpĭ, má ã'ĩ mi rá.”

³⁹ Yĕsũ umvi ĩ'diní, “Má amũ ũnǫkũ drĭ gá ĭjǫ lĭlé, má amũ 'bá ĭjǫ Ādróná drĭ mgbã rĩ nĭlépi ku rĩ kí mĭfĭ nzĭlé fĕjǫ la 'bã nĭ kí rú sĭ ĭjǫ ĩ'didrĭ cé. Wó 'bá ru 'bãlépi nĭ kí ĭjǫ Ādróná drĭ mgbã rĩ cé 'dĩ, 'bã nĭ kí rú sĭ ku, 'bã adru kí sĭ cécé 'bá mĭfĭ kóru rĩ áni jã 'dã.”

⁴⁰ 'Bá Fãrĭsáyĭ rú ĩ'di abe 'dãá ĩndĩ rĩ 'bã ãzĭ kí mu ĭjǫ 'dĩ arelé, zĭ kí ĩ'di, “ĭjǫ míní jǫlé 'dĩ sĭ, mí ũrã dó sĭ ãma mĭfĭ kóru yã?”

⁴¹ Yĕsũ umvi ĩ'baní, “Īdrĭ tá ĩmi lã ĩnĭ drĭ ĭjǫ Ādróná drĭ mgbã rĩ ku wó ílĕ tá nĭlé la cé, ĩmi tá adru 'bá mĭfĭ kóru lĕlépi ãngũ ndrelépi rĩ áni. ĩmi dó ĩmi 'bãjǫ ĩnzǫ sĭ ĩnĭ dó ĭjǫ Ādróná drĭ mgbã rĩ cé rĩ sĭ, ĩmi dó sĭ 'bá mĭfĭ kóru ĭjǫ mgbã Ādróná drĭ ndrelépi ku rĩ áni, Ādróná icó dó sĭ ĩmi trulé ĭjǫ ũnzĭ ĩmidrĭ kí agá ku.”

10

Yĕsũ ĩ'di 'Bá kãbĭlǫ ĩ'didrĭ kí ucelépi mgbã rĩ 'i

¹ Yĕsũ jǫ 'bá Yãhũdĭ 'bã drĭlé ru 'dĩ 'baní, “Ájǫ ĩminí ĭjǫ mgbã, 'bá filépi jǫ kãbĭlǫ 'bã kí sĭ kojǫ rĩ agálé kĕjĭtĭ gã sĭ ku, wó filépi búlũ gálé sĭ rĩ, ĩ'di ũgũ'bán. ²⁻³ Wó 'bá kãbĭlǫ kí ucelépi rĩ ní, ãsĭkárĭ kĕjĭtĭ tĕlépi rĩ la ĩ'diní kĕjĭtĭ nzĭ sĭ fijǫ kãbĭlǫ 'ba rũlé. Kãbĭlǫ nĭ kí 'bá kí ucelépi rĩ 'bã ú'dũkǫ cé. ĩ'di kí umve rũ sĭ ãlu-ãlu, ãzĭla ĩ'di dó kí drĭ 'de, trũ fũjǫ mujǫ ĩrĕbĭ gá ãmvĕlé. ⁴ Drĭ dó kí iyá ĩ'badrĭ jǫ agá rĩ sĭ ãmvé 'bo, ĩ'di dó drĭ ko mułé ĩ'ba abe ĩrĕbĭ gálé, ã'dusĭku kãbĭlǫ 'bã kí ĩ'di nĭjǫ cé rĩ sĭ. ⁵ Kãbĭlǫ icó kí 'delé

'bá ì'bã kí nǎlé ku la vú gâ sǐ ku, ãzǐla kí ì'di sǐ apá-apá ì'bã kí ì'di nǎjó ku rǐ sǐ."

⁶ Yēsũ jọ ǐjọ u'béle u'bé-u'bé kǎbǐlō drǐ 'dǐ 'i 'bá Yāhúdǐ 'bã drǐlẹ ru 'dǐ 'baní, wó ǐjọ 'dǐ fi kí drǐ gá ku.

⁷ ǐjọ 'dǐ sǐ, Yēsũ jọ ì'baní, "Ájọ ìminí ǐjọ mgbã, ma bǎsǐ cécé kějǐtǐ kǎbǐlō 'bã kí sǐ fijó jó gá, ãzǐla kí sǐ ãfũjó ãmvé mujó ǐrẹbǐ gá rǐ áni, ã'dusǐku ma 'bá kí ã'ǐ filé Ādróná rǔlẹ ma 'i. ⁸ 'Bá pírí ìmǐ drǐlẹ rú, amǔlẹpi áma drǐlẹ gá drǐdrǐ, ru 'bǎlẹpi 'bá mgbã rú, 'dǐ kí pírí ǔgu'ba, wó kǎbǐlō ãzǐ ãlujá kí tǐ arelẹpi, sǐ 'dejó kí vú gâ sǐ la 'dáyũ. ⁹ Ma cécé kějǐtǐ áni. 'Bá pírí amǔlẹpi má rǔ sǐ cécé kǎbǐlō 'bã kí fijó kějǐtǐ gâ sǐ rǐ áni rǐ kí, Ādróná la kí pa rá. Kí fi ãzǐla kí fũ muilé má rǔ sǐ, ma dó sǐ kí tǎmba ãzǐla ì'baní ãko ì'bã kí nalé nǎnã rǐ kí fě. ¹⁰ ǔgǔ'ba la lú amǔ ãko ǔgǔlẹ, 'bá 'dǐlẹ ãzǐla ãko kí andilẹ. Wó má amǔ 'bá 'baní ìdri ukólẹpi ku rǐ fělé, 'bã ǐsǔ kí rú sǐ ãko ì'bã kí lělé ìdri ì'badrǐ kí agá rǐ kí benǐ.

¹¹ "Ma cécé 'bá kǎbǐlō ucelẹpi mgbã rǐ áni. Má a'be áma ìdri 'bá áma ã'ǐlẹpi rá rǐ kí ǐjọ sǐ cécé 'bá kǎbǐlō ucelẹpi mgbã rǐ la ru ìdri a'bejó kǎbǐlō kí ǐjọ sǐ rǐ áni. ¹² 'Bá iyólẹ kǎbǐlō kí ucelẹpi séndě sǐ kí 'dǔlẹpi ì'di 'bã ãko rú ku rǐ, drǐ ǔbǔgǔ ndre amǔ agá kǎbǐlō 'bã rǔ 'dólẹ kí ucǐjó, ì'di ru ce ǔngǔlẹ gá, ì'di dó sǐ kǎbǐlō kí a'be á'dǔsǐ. 'Dã 'bã ǔngǔkú gá, ǔbǔgǔ la ãlu la pě cilẹ, ì'di dó sǐ ãzǐ rǐ kí iré kpékpe. ¹³ 'Bá iyólẹ séndě sǐ rǐ la mvu apalẹ ǔbǔgǔ sǐ rá la, ã'dusǐku ì'di 'bã adrujó kǎbǐlō kí 'bã 'bá kí ucelẹpi mgbã rǐ 'i ku rǐ sǐ.

¹⁴ "Ma cécé 'bá kǎbǐlō ucelẹpi mgbã rǐ áni. Ánǐ 'bá áma ã'ǐlẹpi rá rǐ kí cé cécé 'bá kǎbǐlō ucelẹpi mgbã rǐ 'bã kǎbǐlō ì'didrǐ kí nǎjó cé rǐ áni. 'Bá mádrǐ nǐ kí vâ ma cé. ¹⁵ ǐjọ 'dǐ ì'di cécé má Átẹpi 'bã áma nǎjó cé, mâ vâ ì'di nǎjó cé rǐ áni, ãzǐla má a'be áma ìdri 'bá áma ã'ǐlẹpi rá rǐ kí ǐjọ sǐ. ¹⁶ Mâ

kābīlō āzī má āni rú adrulépi kābīlō 'bā jó 'dī agá ku la kí cí. Lě má ají kí jó 'dī agá 'dōlé, drī kí áma ú'dúkó are rá rī gá. Kí dó sī acá kābīlō ālu 'bá ālu 'bā ucelé nī la rú.

¹⁷ “Má Átépi lě ma rá, ā'dusīku mâ ā'ijó áma ídri a'bejó drājó, ma vā sī amú 'ī'di isúlé vúlé ĭdí rá rī sī. ¹⁸ 'Bá āzī āluṅá la icó ídri mádrī rī 'dūlé áma drī gá rī sī ku. Áma 'dijó rī má ĭjó la lě ma 'i. 'ī'di ĭjó má āni mání áma fējó drājó rá, āzīla 'ī'di vā ĭjó má āni mání angájó ídri rú ĭdí, ā'dusīku 'dī āzítáná má Átépi 'bā lělé má idé 'ī'di rī 'i.”

¹⁹ 'Bá Yāhūdī rú 'dī kí mụ ĭjó Yēsū 'bā jolé 'dī arelé 'bo, awa kí ru ndú-ndú. ²⁰ 'Bá ũ'bí kí drīdrīṅī gá rī jọ kī, “'ī'di úrindí ũnzí trū! 'ī'di aza-azâ! ĩmi ĭjó 'ī'di tị gá rī are sī ā'du idéjó?”

²¹ Wó 'bá āzī rī jọ kí, “'Bá úrindí ũnzí trū rī icó ĭjó jolé 'dī 'bā áni ku! 'Bá úrindí ũnzí trū rī icó 'bá mīfí kóru rī fělé āngū ndrelé ĭdí ku.”

Yāhūdī 'bā kí Yēsū 'i Ādróná Ngópī rī gājó úmgbé rī

²² Áyi āngū 'bā ĭgbejó sí áni rī sī, Yēsū mụ ũmū Yāhūdī 'bā kí sī jó Ādróná drī 'bājó ālá ru rī ĭnzīlé Yēřúsālēmū gálé. ²³ 'Ú'dú ālu Yēsū ri acílé lícó Ādróná drī 'bā pāráta umvelé Pāráta Sūlūmánī drī 'i rī gá 'dāá. ²⁴ 'Bá Yāhūdī rú rī 'bā drīlě ru 'dī atrá kí ru 'ī'di andre gá, zị kí 'ī'di, “Mi mụ āma a'belé ĭjó 'dī nñâ kóru kpere ú'dú sí? Ílū āmaní ĭjó mgbā rī 'i: mi Kúrísītō 'i yā?”

²⁵ Yēsū umvi kí, “Álū ĩminí ma ā'di 'i yā rī gá 'bo, wó ĩmi ā'ī ma ku. Tálí mání ngalé ũkpō má Átépi drī gá rī sī rī kí ĩminí 'i'da la ma ā'di 'i yā rī gá nī. ²⁶ Wó ĩmi adrujó kābīlō má āni la ku rī sī, ĩmi ā'ī ĭjó mádrī kí ku. ²⁷ Kābīlō mádrī nī kí áma ú'dúkó cé, ánī vā kí cé, āzīla kí 'de áma vú gā sī. ²⁸ Ma 'ī'baní ídri ukólépi ku rī fě, āzīla icó kí drālě ku. 'Bá āzī icó kí palé áma drī gá 'dā ku. ²⁹ Má Átépi ũkpō

'dīpī āko pírí kí ndĕlépi rá rī fĕ mání kí nī. 'Bá āzī ícō dó sī kí palé áma drī gá 'dā ku. ³⁰ Āma má Átĕpī be 'bá ālu rī kí.”

³¹ 'Bá Yāhúdī rú rī 'bā drīlé ru 'dī a'dú kí írā ĭdí, tí sī Yĕsũ u'béjō káyī. ³² Yĕsũ jō ĩ'baní, “Tálí mání idélé āmbógó wĕwĕ rú ĩmi drīlé gá má átĕpī 'bā fĕlé mání idélé 'dī kí sī, ĩminí sī lĕjō áma u'béjō írā sī rī dó íngō 'i?”

³³ 'Bá Yāhúdī rú 'dī umvi kí ĩ'diní, “Ālĕ ĩmi u'bélé írā sī ĭjō míní idélé ũniyambamba 'dī kí āzī sī ku, ālĕ ĩmi u'bélé, ā'dusīku ílĕ ĩmi 'bālĕ Ādróná ru, wó ĩni 'dī mi mī ngá 'bá, 'dī bāsī ĭjō ũnzíkānā míní idélé rī.” ³⁴ Yĕsũ umvi ĩ'baní, “ĭjō silé búkũ Ādróná drī agá rī jō ĩni, 'ĩmi ādroŋa.' † ³⁵ Āñĭ cé ĭjō silé búkũ Ādróná drī agá rī ĩ'di ĭjō mgbā ru ujalépi ku jā 'dā rī, āzīla umve 'bá 'dā kí ādroŋa, 'dī kí 'bá ĩ'di sī ĭjō ĩ'didrī gá rī ĭdrījō kí tī gá rī sī kí. ³⁶ ĩmi dó ĭjō jō má rú má idé 'bā ĭjō ũnzíkānā la mání jōjō la ma Ādróná Ngópī 'i rī gá ā'du ĭjō sī? ĭjō mgbā rī sī, má Átĕpī itú ma bábá āzī 'dī nī. Āpĕ áma tī ũnókú drī gá 'dólĕ nī. ³⁷ Ádrī tá tálí má átĕpī 'bā lūlé mání rī kí idé ku, ĩmi ícō tá áma ā'īlé ku. ³⁸ Wó ádrī ĭjō má Átĕpī 'bā idélé rī kí idé, ĩdrī tání áma ā'ī agá ku, ĩmi ā'ī dó tálí mání idélé 'dī kí áyū, ĩmi dó sī nī la rá má Átĕpī ĩ'di áma agá, ma mâ Átĕpī agá.”

³⁹ Lĕ kí tī Yĕsũ rulĕ ĭdí, wó nze ru kí drī gá 'dā rá.

⁴⁰ Yĕsũ gō vúlĕ, za ĭyī Yōrīdánī agá sī mūlé āngū Yōhánā 'bā sī ándrá bābũtīzī fĕjō drīdrī 'dā gálĕ u'álĕ sáwā were sī. ⁴¹ 'Bá ũ'bí amú kí ĩ'di rú 'dólĕ jō kí, “Yōhánā idé ándrá 'bāngá tálí ku, wó ĭjō pírí Yōhánā 'bā jolĕ ágóbī 'dī 'bā drī gá rī kí 'bāngá ĭjō mgbā la.” ⁴² Āzīla 'bá ũ'bí amúlépi ĩ'di rú 'dólĕ rī ā'ī kí Yĕsũ rá.

† 10:34 zābūrī 82:6

11

Drã Lázārō drĭ

¹ 'Bá āzĭ ālu umvelé Lázārō 'lĭ u'álépi Bětánĭ gá rĭ ĩ'di āyánĭ rú. Bětánĭ 'dĭ táwũnĭ ámvópĭ Mārĭyámũ 'bã kí u'ájó Mārĭtã be rĭ. ² Mārĭyámũ Lázārō 'bã ámvópĭ rú 'dĭ ándrá ādu āĭĭ trũ ngũlépi vĭrĭ ũsũlépi Yĕsũ drĭ gá āzĭla pá la lilépi drĭ' 'bĭ ĩ'didrĭ gá rĭ sĭ rĭ. * ³ Lázārō 'bã ámvópĭka 'dĭ fĕ kí ú'dúkó Yĕsũ ní jọ kí, “Úpĭ, mĭ wõrĭ mínĭ lĕlé ambamba rĭ ĩ'di āyánĭ rú.”

⁴ Yĕsũ la mu ĩjó 'dĭ arelé 'bo, jọ, “Āyánĭ 'dĭ icó drã fĕlé ku, āyánĭ 'dã la ũkpõ Ādrónã drĭ gá rĭ icé āzĭla Ādrónã Ngópĭ la vã sĭ rúkuma ĩsú ũkpõ 'dĭ sĭ.”

⁵ Yĕsũ lĕ Mārĭtã kí ámvópĭ be āzĭla ádrĭpĭ Lázārō trũ.

⁶ Wó ĩ'dinĭ ú'dúkó 'dĭ ĩsú agá Lázārō ĩ'di āyánĭ rú rĭ gá 'bo, u'á āngũ ĩ'di 'bã sĭ u'ájó 'dã gálé ú'dú ĩrĭ ĩdĭ. ⁷ Jọ dó 'bã ĩ'di 'bã imbálé 'dĭ 'banĭ, “Lĕ āgõ kí vúlé Yũdíyã gálé.”

⁸ 'Bá Yĕsũ 'bã imbálé rĭ jọ kí ĩ'dinĭ, “Rábĭ, 'bã Yãhũdĭ rú 'dã lĕ kí ándrá ĩmi u'bélé káyĭ, ĩlĕ gólé vúlê lé ā'du ĩjó sĭ?”

⁹ Yĕsũ umvi ĩ'banĭ, “Ú'dú ālu agá sãwã kí mụdrĭ drĭ ĩrĭ ku yã? 'Bá drĭ acĭ ĩtú sĭ icó ru pá sĭlé ku, ā'dusĭku ĩtú sĭ ũnókú la adru dĭzã rú. ¹⁰ Wó 'bã drĭ kí acĭ ĩnĭ sĭ, kí ru pá ũsĭ rá, ā'dusĭku ĩnĭ sĭ āngũ la adru dĭzã kóru.” ¹¹ Yĕsũ mu ĩjó jõnã trũ drĭ gá, jọ ĩ'banĭ, “Āmã wõrĭ Lázārō 'be ú'dú 'bo, wó ma mu ĩ'di ingalé ú'dú gálé rá.”

¹² 'Bá ĩ'di 'bã imbálé 'dĭ umvi kí ĩ'dinĭ, “Úpĭ, ĩ'di jõ ú'dú ko yã áni, ĩ'di agá múké rá.” ¹³ ĩjó Yĕsũ 'bã jolé mgbã rĭ

* ^{11:2} ĩjó Lázārō 'bã ámvópĭ ādu āĭĭ trũ ngũlépi vĭrĭ ũsũjó Yĕsũ drĭ gá āzĭla pá la lijó ĩ'di 'bã drĭ' 'bĭ sĭ rĭ la mu ru idélé cápĭtã mụdrĭ drĭ ĩrĭ gá drĭlé gá 'dĭ.

ífi la Lázārō drā rá, 'bá ũrã kí 'bãngá ĩ'di ĩjọ jọ ú'dú koṅá mgbã rĩ drĩ gá.

¹⁴ Yēsũ jọ dó ĩ'baní tɔndɔɔ, “Lázārō drā 'bo. ¹⁵ Má u'á äyĩkō sĩ mání adrujó yu sáwã ĩ'di 'bã drājó rĩ sĩ, ĩmi dó sĩ áma ã'ĩ, ãmu kí dó ĩ'di rùlé.”

¹⁶ Tómasĩ Dĩdíimã † 'i rĩ jọ 'bá Yēsũ 'bã imbálé 'dĩ 'bã ĩmbí äzí 'dĩ 'baní, “Áma amú kí muélé ĩmbápi trũ, áma dó sĩ mu ũdrálé ĩ'di trũ.”

Yēsũ ũnmĩ Lázārō 'bã ámvọpika kí ásí

¹⁷ Yēsũ la mu calé Bětání gá 'bo, ĩṣu ĩsĩ Lázārō ca dó 'bú gálé ú'dú su 'bo. ¹⁸ Bětání ĩ'di āni rú máyĩĩ ĩrĩ angájó Yērūsālēmũ gálé. ¹⁹ ĩjọ 'dĩ sĩ, 'bá Yāhúdĩ rú ũ'bí la amú kí angájó Yērūsālēmũ gálé amúlé Mārítã kí ásí ũnmilé Māríámũ be ádrípi 'bã drājó rĩ sĩ. ²⁰ Mārítã la mu ĩjọ 'dĩ arelé Yēsũ la amú 'ba rú 'dólé 'dĩ 'bo, ko drĩ muélé ĩ'di tēlé sĩ ĩ'di a'ljó, wó Māríámũ ace jó agá 'dãä ũgũgō. ²¹ Mārítã jọ Yēsũ ní, “Úpí, ĩdrĩ ándrá adru agá 'dã cí la, má ádrípi drã ándrá ku. ²² Wó ú'dĩ'da ĩni ánĩ rá ĩjọ míní a'ílé Ādróná drĩlé íngō rĩ ĩ'di fē la rá.” ²³ Yēsũ umvi ĩ'diní, “Mí ádrípi la mu angálé ídri rú.”

²⁴ Mārítã umvi ĩ'diní, “Ú'dú drúzí äsĩjó 'bá píri drálépi rá rĩ 'bã kí angájó ídri rú 'dã sĩ, má ádrípi la angá ídri rú ĩ'ba abe rá.”

²⁵ Yēsũ umvi ĩ'diní, “Ma 'bá drálépi rá rĩ kí inga ĩ'baní ídri fējó ma 'i. 'Bá áma ã'ílépi rá drĩ táni drã rá tí, ĩ'di u'á ídri rú. ²⁶ 'Bá u'álépi ídri rú úrindí ĩ'didrĩ agá ĩ'di 'bã áma ä'ljó rĩ sĩ rĩ, úrindí ĩ'didrĩ gá rĩ icó drálé ku. Mí ã'ĩ ĩjọ 'dĩ rá yã?”

²⁷ Umvi, “Má ã'ĩ rá, Úpí, mi Kúrísitō Ādróná Ngópi 'i. 'Bá 'bã kí ásí 'bãjó ĩ'di amú ũnókú drĩ gá 'dólé rĩ.”

† 11:16 Dĩdíimã 'bã ífi 'bá äwũlé ĩrĩ rĩ 'i.

28 'Dĩ 'bã ùngúkú gá, Mārítã la mu ìjọ 'dĩ jolé 'bo, gô vúlé mùlé ámvópĩ Māríámũ umvelé búlú gá. Jọ ì'diní, “Ímbápi ì'di 'dô, lě ími ndrelé.” 29 Māríámũ la mu ìjọ 'dĩ arelé 'bo, afu ru ãfúlé ãmvêlé mùlé drĩ fúlé Yèsũ be.

30 Isú 'dĩ sī Yèsũ afi drĩ tǒrómé agá 'dólé ku, wó ì'di drĩ ãngũ tá ì'baní drĩ ru ìsújọ Mārítã be 'dã gálé. 31 'Bá Yãhúdĩ rú ù'bí amúlépi Māríámũ ásí ùñmílépi rĩ kí mu ndrelé la angá kpí gbǒrú fúlé ãmvêlé, 'de kí vú la gã sī. Ûrã kí ì'di mu ìnãdrĩ gálé awálé íni.

32 Māríámũ la mu calé ãngũ Yèsũ 'bã adrujọ rĩ gá, ì'di mu ì'di ndrelé 'bo, 'be ru pálé la gá jọ, “Úpí, ídrĩ ándrá adru agá 'dãá cí la, má ádrípí icó ándrá drálé ku.”

33 Yèsũ la mu ndrelé 'bá Yãhúdĩ rú amúlépi awá trũ ì'di abe 'dĩ kí trũ 'bo, ìjọ 'dĩ aló ásí la ãzákírílí ru u'á dó cãdí sī. 34 Zì kí, “Ísĩ ãvũ la íngölé?” Umvi kí, “Úpí, mí amú ndrelé la.” 35 Yèsũ 'be vâ ru áwáná gá. 36 'Bá Yãhúdĩ rú 'dã jọ kí, “Índre drĩ lě Lázãrô íngöpí yã rĩ!”

37 'Bá ãzì rĩ jọ kí, “Adrí ándrá vâ la ágóbí mífí kóru rĩ rá yã, icó tátí Lázãrô atrílé drã agá ku yã?”

Lázãrô 'bã adrijó ídri rĩ

38 Yèsũ 'bã ásí drĩ azá agá azâ 'dãá, mu ìnãdrĩ gálé, 'bú 'dã galé írã agá la. Úgũ írã sī tì la ùpíjọ cí. 39 Yèsũ jọ 'bá 'dã 'bã gũ kí írã 'dã rá. Wó Mārítã ágóbí drálépi rĩ 'bã ámvópí jọ, “Úpí, ínĩ rá Lázãrô ko dó 'bú gálé ú'dú su 'bo, ìñmã la dó mu ngülé ambamba.”

40 Yèsũ jọ ì'diní, “Ájọ tá míní ídrĩ ìjọ mà jolé 'dĩ ã'í rá, mi ùkpô Ádróná drĩ rĩ ndre rá la ku yã?” 41 Kí dó mu írã gúlé búlú gá 'bo, Yèsũ ndre ãngũ 'bú agálé, jọ, “Má Átépi, míní ãwã'dífô, míní áma ã'ítáná arelé rá rĩ sī. 42 Ánĩ mi ú'dú píri sī mà zítáná are rá rĩ gá rá. Wó ájọ dó 'dĩ íni

la 'bá 'dĩ kí íjọ sī. Íjọ 'dĩ sī, kí dó ǎ'ṛ la mí ǎpě áma tì mi 'i rī gá rá.”

⁴³ Yēsũ la mu Ædróná ǎ'ṛjǎ delé 'bo, umve Lázārō ú'dúkọ sī re, “Lázārō, mí ǎfũ ǎmvé.” ⁴⁴ 'Bá tá drǎlépi rá 'dĩ ǎfũ ǎmvé, drī la kí pá abe úmbé kí bǎngó ǎvũ ìšjọ rī drī kí sī, bǎngó ǎzì rī aku mǎlétì la cí. Yēsũ jọ 'ṛbaní, “Ìmi ùtrũ bǎngó ǎvũ drī ụru 'bá la gá 'dĩ kí, ìmi a'be 'bǎ mu.”

Íjọ itújọ lějọ Yēsũ 'dijó rī

(*Mǎtáyō 26:1-5; Mǎrǎkō 14:1-2; Lúkǎ 22:1-2*)

⁴⁵ 'Bá Yǎhúdĩ rú ù'bí amúlépi Mǎrýámũ rú áwǎjǎ gá 'dĩ ndre kí íjọ Yēsũ 'bǎ idélé Lázārō adrǎjọ 'dĩ kí, ǎ'ṛ kí 'ṛdi rá. ⁴⁶ 'Bá ǎzì rī nzu kí ru mułé 'bá Fǎrísáyĩ rú rī 'baní íjọ Yēsũ 'bǎ idélé 'dĩ kí ùlùlé. ⁴⁷ ǎtalo ǎmbogo 'dĩ kí 'bá Fǎrísáyĩ rú 'dĩ abe, umve kí ru rilé ngúlú ru íjọ itújọ, zì kí ru, “Áma kí dó ǎ'du idé? Ágọbì 'dĩ la tálí wěwě rú kí idé 'dĩ 'bá! ⁴⁸ ǎdrĩ kí 'ṛdi a'be mujọ drī gá íjọ 'ṛdi ǎni 'dĩ kí trũ, drī la ụtrǎjǎ kóru, 'bá pírí kí 'ṛdi ǎ'ṛ áyũ, ǎzila ùpi 'bá Rùmĩ drī gá 'dĩ kí amú jọ ǎma ǎni Ædróná drī 'dĩ andilé rá ǎzila súrú ǎmadrì abe.”

⁴⁹ Kǎyífǎ 'ṛdi 'bá tá ru tralépi 'dǎ 'bǎ ǎzì, 'ṛdi vǎ ílì 'dǎ sī átáló ǎmbógó ǎndǎnĩ rī 'i, jọ, “'Bá 'dĩ, ìmi drīkǎ kóru! ⁵⁰ Ìnĩ drī vǎ ku yǎ, 'ṛdi múké la 'bá ǎlu ní drǎjọ 'bá kí kějì gá ndě súrú ǎmadrì ní ìlìkǎjọ pírí rī rá?” ⁵¹ Kǎyífǎ jọ íjọ 'dĩ 'ṛdi drī sī ku, wó rá la 'ṛdi 'bǎ adrujọ átáló ǎmbógó ǎndǎnĩ ílì 'dǎ drī gá rī 'i rī sī. 'ṛdi íjọ drīlé gǎlé mułépi ru idélépi Yēsũ 'bǎ sī mujọ drǎjọ 'bá Yǎhúdĩ rú rī kí kějì gá rī jọ agá. ⁵² Adru 'bá Yǎhúdĩ rú 'dǎ 'baní á'dùsì ku, wó 'bá Ædróná ǎni ru irélépi ǎngũ drī gá 'dǎ 'dĩ kí atrájọ ǎngũ ǎlu gá 'bá ǎlu rú.

⁵³ 'Dójọ ú'dú 'dǎ sī drīlé gǎlé ru, drīlé 'bá Yǎhúdĩ 'badrì ri kí íjọ itúlé sī Yēsũ 'dijó.

⁵⁴ Ijọ itulé Yēsũ uru'ba gá 'dĩ sī, Yēsũ a'be acíńá tɔndɔlɔ 'bá Yāhúdĩ rú rĩ kí drĩdrĩńĩ gá Yũdíyā gá rĩ rá. Ko dó drĩ mụlé táwũńĩ Ifurayímũ gá 'dĩ āni rú āngũ kótóró rú rĩ gá, āzıla ri kí dó u'álé 'bá ĩ'di 'bā imbálé rĩ abe 'dāá.

⁵⁵ Ụ'dú ụmũ alijó 'bá drĩ gā sī 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'badrĩ acá dó āni rú. 'Bá ũ'bí āfũ kí dó ĩ'badrĩ tɔrómẹ gālẹ amújó Yērúsālẹmũ gā sī ru itújó ídu rú alá ru bábá ụmũ 'dā nĩ.

⁵⁶ 'Bá ri kí Yēsũ ndrũlé lícọ Ādróná drĩ agá 'dāá, zị kí ru kí drĩdrĩńĩ gá, “Īmi ũrā āmgbā rĩ gá íngoní? Āndá-āndá ru ĩ'di íni gá amụ ụmũ alijó 'bá drĩ gā sī rĩ gá 'dólẹ rá yā?”

⁵⁷ Ātalo āmbogo rĩ kí 'bá Fārísáyĩ rú rĩ abe, fē kí āzítáná 'bá 'baní, 'bá āzĩ drĩ Yēsũ ndre rá jòku nĩ āngũ la cé, 'bā lū ĩ'baní kí dó sī ĩ'di ru.

12

Yēsũ drĩ gá ādu ũsújó Bētání gá rĩ
(Mātáyō 26:6-13; Mārākō 14:3-9)

¹ Ace ụ'dú ázıyá ụmũ alijó 'bá drĩ gā sī rĩ ní acájó, Yēsũ gō kí vúlẹ Lázārō ándrá ĩ'di 'bā ingalẹ ídri rú ịdị rĩ drĩko gá, 'dĩ Bētání gá. ² Lícọ 'dĩ agá 'dā a'dí kí Yēsũ ní íná nalé. Mārítā fē ĩ'baní íná méjā tị gālẹ nĩ. Ádrípĩ Lázārō ĩ'di 'bá rilẹpi íná tị gá Yēsũ abe 'dā kí agá 'dā ĩndĩ. ³ Mārıyámũ a'dú ādu * ājí ngũlépi vĩrĩ ājẹ nalẹpi āmbógó la, ũsũ ĩ'di Yēsũ pá gá āzıla li ādu kí ĩ'di 'bā drĩ'bí sī. Ādu 'dā 'bā ngũńá vĩrĩ rĩ 'dụ jó 'a ĩ'bā kí rijó 'dā píri.

⁴ 'Bá Yēsũ 'bā imbálé rĩ kí 'bā āzĩ ālu umvelé Yúdāsĩ Īsĩkārıyótĩ 'i rĩ rĩ'ba abe 'dāá ĩndĩ, wó ĩ'di vā 'bá mụlépi Yēsũ 'bā mélé mbelẹpi rĩ 'i. Jọ, ⁵ “Ādu ngũlépi vĩrĩ 'dĩ úzı tá ĩ'di ājẹ ĩyō † sī, séndě la fějọ 'bá lēměri rĩ 'baní ku

* 12:3 A'dú ādu umvelé nárādĩ rĩ nũsũ lítā. † 12:5 Ājẹ ĩyō 'dĩ ĩ'di dīńárĩ túrú na sáwā Yēsũ drĩ 'dā sī ũyá 'bá ālũ āni ílĩ ālu píri rĩ 'i.

la ā'du íjō sī?" ⁶ Yú'dāsī jō íjō 'dī íni la adru 'bá lēmērí rī kí 'bā āzá la fijó ī'di ásī gá rī sī ku, wó rá la ī'di 'bā adrujō 'bá ũgú' 'bá ru la rī sī. Ī'di jō séndē āfēlé Yēsū 'baní 'bá ī'di 'bā imbálé rī abe rī kí tām̄ba nī, wó ri jō séndē āzī rī kí ayúlé íjō ī'di āni la kí agá ũgū rú.

⁷ Yēsū umvi ī'diní, "Īmi a'be 'dī cā! Mba ādu ngūlépi vīrī ājē nalépi āmbógó 'dī tā cí la, sī ũ'dú drūzī áma ĩsījō rī tējó. ⁸ Īmi ri u'álé 'bá lēmērí rī kí abe kí āzā kojó ũnókú drī gá 'dā jā 'dā, wó má icó u'álé ĩmi abe ũnókú drī gá 'dā jā 'dā la ku."

'Bá Yāhúdī 'bā drīlē ru rī 'bā kí lējó Lázārō 'dijó rī

⁹ 'Bá Yāhúdī rú ũ'bí amúlépi 'dī, kí m̄p̄ arelé la Yēsū ī'di Bētánī gá 'dāá cí. Amú kí lú Yēsū ndrelé la ku, wó amú kí vā Lázārō Yēsū 'bā ingalé ídri rú ĩdí rī ndre trū. ¹⁰ Ātalo āmbogo rī itú kí íjō lējó Lázārō 'dijó ĩndī, ¹¹ ā'dusiku 'bá Yāhúdī rú ũ'bí i'dó kí kí a'belé rá, sī m̄p̄jō Yēsū rú, āzila vā sī íjō ī'didrī gá rī kí ā'íjō, ī'bā kí íjō ru idélépi Lázārō ũru' 'bá gá rī ndrejó cé rī sī.

Yēsū 'bā fijó Yēřúsālēmū gá ĩnzītanā āmbógó la trū rī

(*Mātáyō 21:1-11; Mārākō 11:1-11; Lúkā 19:28-40*)

¹² Drūsī ĩni 'bá ũ'bí wēwē rú, amúlépi Yēřúsālēmū gá ũ'dú ũmū alijó 'bá drī gā sī rī ĩnzījō rī are kí 'bá 'baní jō agá la Yēsū la amú Yēřúsālēmū gá ũ'dú ũmū 'dā drī ĩnzīnā gá ĩndī rī sī. ¹³ Agá kí káci 'bā bí kí r̄ulé drī gá cící, fū kí tawūnī agá 'dāá rī sī m̄ulé Yēsū a'ílé. Ri kí uzálé ũ'dúkó ũrugá sī,

"Hōsánā!

İcú 'bá amúlépi Úpí 'bā rú sī rī icú-icú! †

İcú Úpí İřırayılı drī icú-icú!"

† 12:13 zābūrī 118:25-26

¹⁴ Yēsũ la mu acalé ãni rú Yẽrúsälémũ gá 'bo, isũ kãyĩnõ mváná, tu drĩ la gâ sĩ mujó táwũnĩ Yẽrúsälémũ drĩ agálé. Ijõ ĩ'di 'bã idélé 'dĩ fẽ kí Ijõ nábĩ 'bã silé rĩ 'bã acá kí dó sĩ ãndá-ãndá ru,

¹⁵ “Īmi 'bá táwũnĩ Zĩyõnĩ gá 'dĩ, ĩmi idé ũrĩ sĩ ku!

Īndre drĩ! Úpí ĩmidrĩ la amũ 'dĩ!

Ī'di amũ kãyĩnõmvá sĩ!” †

¹⁶ Drĩdrĩ rĩ gá, 'bá Yēsũ 'bã imbálé 'dĩ vã kí Ijõ ru idélépi 'dĩ kí ku. Wó vúlé vúlé ru, Yēsũ la mu angalé dĩa rú 'bá ũdrälépi rá rĩ kí drĩdrĩnĩ gá rĩ sĩ tulé 'bũ gálé 'bo, Ijõ nãbiya 'bã kí silé búkũ Ādróná drĩ agá Yēsũ drĩ gá rĩ, agá kí dó ĩ'banĩ pírĩ.

¹⁷ 'Bá ũ'bí ándrá Yēsũ trũ ĩ'di ndrelépi Lázārõ inganjá gá idri rú ĩdĩ cé rĩ, ri kí Ijõ 'dã vú nzelé 'bá 'banĩ. ¹⁸ Ijõ 'dĩ sĩ, 'bá Ijõ tálĩ ru Yēsũ 'bã idélé rĩ kí arelépi rá 'dĩ, fũ kí mulé Yēsũ a'ĩlé nĩ. ¹⁹ 'Bá Fãrĩsáyĩ rú 'dĩ jõ kí Ijõ kí drĩdrĩnĩ gá, “Āzĩ ãma kí ngalé rĩ kí úgólé acalé ífĩ kóru! Īndre drĩ, 'bá pírĩ ũnõkú gá 'dĩ 'de kí ú'dĩ'da Yēsũ vú gâ sĩ!”

Yēsũ jõ Ijõ drã ĩ'didrĩ drĩ gá

²⁰ Ū'dũ 'bá Yãhúdĩ rú rĩ 'bã kí ru trajó Yẽrúsälémũ gá ãwã'difõ fẽjõ Ādróná ní ũmũ umvelé ũmũ alijó 'bá drĩ gâ sĩ rĩ sĩ, 'bá Yãhúdĩ rú ku 'dĩ mu kí Yẽrúsälémũ gálé Ādróná ĩnzĩlé ĩndĩ. ²¹ Fĩlípõ 'bá Yēsũ 'bã imbálé rĩ 'bã ãzĩ angalépi Bětēsãyídã gá, 'dĩ ãngũ Gálĩlĩ gá rĩ 'dãá cí. 'Bá Yãhúdĩ rú ku 'dĩ mu kí ĩ'di rú, jõ kí, “'Bá ãmbógó, ãlẽ tá ãmanĩ Yēsũ ndrelé.”

²² Fĩlípõ lũ Ijõ 'bá Yãhúdĩ rú ku 'dĩ 'bã kí lějõ Yēsũ ndrejó 'dĩ ĩ'bã ãzi ãlu Ānděrĩyã nĩ. Mu kí dó ĩrĩ trá Ijõ 'dĩ lülé Yēsũ nĩ. ²³ Yēsũ umvi Ijõ ĩ'banĩ jõ, “Sáwã acá dó 'bo Ngótĩ 'Bádrĩ ní dĩa ĩ'didrĩ rĩ i'dajó rĩ. ²⁴ Ma ĩminĩ Ijõ

† 12:15 Zākārĩyã 9:9

mgbã jọ, ma cécé ũri áni, údrĩ sa la 'bú gá ĩ'dinĩ sĩ angájó ku, ĩ'di 'bãngá ace ãná ífĩ ru ãlu. Drĩ dó angá kalé 'bo, ĩ'di ífĩ ka ũ'bĩ ru. ²⁵ 'Bá ídri ĩ'didrĩ lělépi ambamba rĩ la ãvĩ la rá, wó 'bá ídri ĩ'didrĩ ngũlépi áma íjọ sĩ ũnókú 'dĩ drĩ gá 'dâ rĩ la tâ la mba ídri ukólépi ku rĩ ãsújó rá. ²⁶ ĩdrĩ lě ãzĩ ngalé mání rá, ĩmi a'dé áma vú gá sĩ. 'Bá lělépi ãzĩ ngalépi mání rá rĩ, ĩ'di mụ adrulé ãngũ mání sĩ u'ájó rĩ gá. Má Átẹpi la mụ 'bá ãzĩ ngalépi mání rĩ 'banĩ ĩnzĩtãnjá ãmbógó la fělé.

²⁷ “Áma ásĩ ga tré cãndĩ sĩ, ánĩ dó ma ã'du íjọ jọ yã rĩ gá ku. Wó lě ãzĩ má Átẹpi 'i áma trũjọ cãndĩ 'dĩ agá 'dâ rá la ku, má amújó ũnókú 'dĩ drĩ gá 'dâ cãndĩ 'dĩ ãsújó rĩ sĩ. ²⁸ Má Átẹpi, ífě dó ími rú 'bã kụ-kũ.”

Ĩ'di dó mụ íjọ 'dĩ delé jọ agá 'bo, ú'dúkọ angá dó 'bũ gálé jọ, “Má ajĩ mání rú kụnjá 'bo ma vâ mụ idélé la 'dĩ 'bã áni 'dĩ.” ²⁹ Ũ'bĩ kí mụ ú'dúkọ 'dã arelé 'bo, ũrã kí 'bãngá ĩ'di ãvi. ãzĩ rĩ ũrã kí mālãyĩkã jọ íjọ Yẹsũ ní nĩ.

³⁰ Yẹsũ jọ ũ'bĩ 'banĩ, “Ú'dúkọ ĩminĩ arelé 'dĩ 'i, újọ ĩ'di ángirĩ ĩmi íjọ sĩ, adru áma íjọ sĩ ku. ³¹ Ú'dú 'bá ũnókú drĩ gá 'dĩ kí íjọ líjọ rĩ acá ãni rú 'bo, ãzĩla ãmbógó ũnókú 'dĩ drĩ gá Sītãní ála ĩ'di ndě rá. ³² 'Bá drĩ kí dó áma ipa mūsálá'bã sĩ gá ingájó vũrú 'dâ ụrụgálé 'bo, ma dó 'bá píri 'banĩ gẹrĩ nzĩ amújó má rú 'dólé.” ³³ Yẹsũ jọ íjọ 'dĩ 'i ũvĩ ĩ'di 'bã mụjọ drãjọ rĩ 'dajó.

³⁴ Ũ'bĩ zĩ kí Yẹsũ 'i, “Íjọ sílé búkũ Ādróná drĩ agá rĩ jọ, Kúrísitō la u'á ídri rú jã 'dâ. Íjọ mínĩ jolé, Ngótĩ 'Bádrĩ ála ĩ'di ipa mūsálá'bã sĩ gá ingalé ụrụgálé ri ífĩ la íngonĩ? Ngótĩ 'Bádrĩ 'dĩ ĩ'di ã'di 'i?”

³⁵ Yẹsũ umvi ĩ'banĩ, “Íjọ mádrĩ la ãngũ jĩ cécé dĩzã áni, ma mụ u'alé ĩmi drĩdrĩnjĩ gá 'dâ ú'dú were. ĩmi acĩ ãngũ 'bã drĩ adru agá dĩzã rú ule rú 'dĩ gá 'dĩ, ãngũ 'bã nĩ sĩ ĩmi

drĩ gá ku, ã'dusĩku ãngũ ñnĩ sĩ úndre ãngũ ku. ³⁶ Ìmi ã'ĩ òjò mádrí ãngũ jilépi cécé ðĩzã áni 'dĩ 'i, mà drĩ adru agá ìmi abe cí 'dĩ gá 'dĩ, ìmi dó sĩ adru anzì ðĩzã ãni la rú.” Yēsũ la mu òjò 'dĩ delé 'bo, a'be ãngũ 'dã 'i zĩ ru ò'baní cí.

'Bá gã kí Yēsũ ã'ìlé úmgbé

³⁷ Yēsũ 'bã tálí wěwě rú 'dĩ kí idé gá 'bá kí mèlètì gá 'dã tí, 'bá ã'ĩ kí òjò ò'didrì kí ku. ³⁸ Ìjò 'dĩ idé kí ru òni la òjò ándrá nábĩ Ìsáyã 'bã jòlé rĩ 'bã adru kí sĩ ándá:

“Úpí, ã'di ã'ĩ òjò ãmã ùlùlé rĩ nĩ yã?

Àzila Àdróná ùkpò mídrì ãmbógó rĩ i'da ru ã'di ní yã?” †

³⁹ Ìjò 'dĩ sĩ 'bá ã'ĩ kí Yēsũ 'bã òjò ku, cécé òjò nábĩ Ìsáyã 'bã jòlé rĩ áni,

⁴⁰ “Àdróná ãzũ 'bá 'dĩ kí mìfí cí, fě vâ ásì la mba kí ùkpómgboroto.

Àdróná idé òjò 'dĩ òni la kí mìfí 'bã ndre rú sĩ ãngũ ku, jòku 'bã vâ kí rù sĩ òjò kí ásì sĩ ku,

'bã uja kí rú sĩ ru Úpí rú ò'diní rú sĩ kí adríjò ku.” †

⁴¹ Ìsáyã jò òjò 'dĩ, ã'dusĩku ndre òjò icélé ðĩzã Yēsũ drì gá ò'diní sĩ òjò la jòjò drĩdrĩ 'dĩ sĩ idé drĩ ru ku rú 'dĩ.

⁴² Ìjò 'dĩ agá 'dãá, 'bá ù'bí ãzila 'bá ãmbogo Yãhúdĩ rú rĩ kí trũ ã'ĩ kí òjò Yēsũ drì rá. Lě kí ru ò'dalé tondolo ku, ã'dusĩku nĩ kí òjò 'bá Fãrísáyĩ rú rĩ 'bã kí lějò 'bá Yēsũ ã'ìlépi rá rĩ kí adrojò ãngũ Àdróná ònzìjò rĩ kí agá rĩ sĩ rá rĩ rá. ⁴³ 'Bá 'dĩ lě kí ònzìtánjá 'bá 'badrì ndě ò'baní ònzìtánjá òsùjò Àdróná drì rĩ rá.

⁴⁴ Yēsũ jò ú'dúkò urugá sĩ, “'Bá òjò mádrì gá rĩ ã'ìlépi rá rĩ ã'ĩ ma á'dùsĩ ku, ã'ĩ vâ 'bá áma tì ãpèlépi rĩ òndĩ. ⁴⁵ 'Bá áma ndrelépi rĩ ndre vâ 'bá áma tì ãpèlépi rĩ òndĩ. ⁴⁶ Má amù ùnòkú drì gá 'dòlé ãngũ jilé cécé ðĩzã áni, 'bá áma

† 12:38 Ìsáyã 53:1 † 12:40 Ìsáyã 6:10

ā'īlēpi rá rī 'bā u'á rú sī 'īnī agá ku. ⁴⁷ 'Bá drī kí 'íjō mádrī rī are rá, āzila ā'ī kí 'ī'di tāmbalé rá, má icó kí 'íjō līlé ku. Má amú 'bá kí 'íjō līlé ku, wó rá la 'bá kí pajó. ⁴⁸ 'Bá 'íjō mádrī kí gālēpi úmgbé āzila áma ā'īlēpi ku rī, 'bá 'íjō līlépi kí drī gá la cí. 'Íjō mání jolé 'dī kí drúzī 'íjō lī drī la gá ú'dú 'íjō pírí 'bā kí āsījō rī sī. ⁴⁹ Ájō 'íjō áma drī sī ku, ma 'íjō mâ Átēpī áma tī āpēlēpi rī 'bā ūkpō fēlé mání rá rī kí jō. ⁵⁰ Anī dó sī cé, 'íjō 'ī'di 'bā ūkpō fēlé azilē rī la 'ídri ukólēpi ku rī fē. 'Íjō mání jolé rī dó sī 'íjō má Átēpī 'bā lūlé mání ájō rī 'i.”

13

Yēsū ūjī 'bá 'ī'di 'bā imbálé rī kí pá

¹ 'U'dú ūmū alijó 'bá drī gá sī acá drī ku rú, † Yēsū nī dó cé sáwā 'ī'di sī mujó ūnókú 'dī a'bejó gōjō Átēpī Ādróná rú 'bū gálé rī acá 'bo. Lē 'bá 'ī'di 'bā imbálé 'dī kí ambamba, 'i'da vā 'ī'baní lētáná 'ī'di 'bā kí lējō 'dā āsījā kóru.

² Yēsū 'bá kí íná 'īndró sī rī na agá 'bá 'ī'di 'bā 'ī'di imbálé rī abe 'dī gá 'dā, Sītánī fi Yúdāsī Sīmónī Isīkārīyótī ngópī ásī gá Yēsū 'bā mēlé mbejó, 'ī'di 'bā mērō 'bá 'baní 'ī'di rujó. ³ Wó Yēsū nī cé 'ī amú angájō Ādróná drī 'bū gálé āzila 'i vā mū gólé 'ī'di rú vúlé 'bū gálé. Nī vā Átēpī Ādróná fē 'ī'dinī ūkpō 'íjō pírí ru idélēpi 'ī'di rú 'dī kí ndējō rá rī rá. ⁴ Sáwā 'ī'bā kí íná najó rī sī, Yēsū angá ūrugá, ātrū 'ī'di 'bā bōngó sulé ūru 'bá gá āmvé sī rī rá, ali táwūlō úpícé gá. ⁵ 'Dā 'bā ūngúkú gá, ūsū 'īyī báfū agá. 'I'dó dó 'bá 'ī'di 'bā imbálé rī kí pá ūjīlé āzila ri kí līlé táwūlō tá 'ī'di 'bā alilé úpícé gá 'dā sī.

† 13:1 Mārākō 14:1

⁶ Wó Yēsũ la mu acalé Sĩmõnĩ Pétěrõ rú 'bo, Pétěrõ zĩ ĩ'di, “Úpĩ, ílě vā ĩmi irilé vũrũ áma pá kí ũjĩlé ĩndĩ yā?”

⁷ Yēsũ umvi ĩ'dinĩ, “Ívā ĩjõ mání idélé ĩminĩ ú'dĩ'da 'dĩ 'bā ífĩ ku, wó mi amũ vālé la vúlé vúlé ru rá.”

⁸ Pétěrõ jõ ĩ'dinĩ, “Má icó ā'ĩlé mínĩ áma pá kí ũjĩlé mi 'i ku!”

Yēsũ umvi ĩ'dinĩ, “Ídrĩ ā'ĩ má ũjĩ ĩmi pá ma 'i ku, mí icó adrulé 'bā mâ imbálé 'dĩ kí 'bā āzĩ ru ku.”

⁹ Sĩmõnĩ Pétěrõ jõ ĩ'dinĩ, “Úpĩ, ĩjõ 'dĩ sĩ, mí ũjĩ dó lú áma pá kí áyu ku. Lě mí ũjĩ áma drĩ kí áma drĩkā trũ ĩndĩ!”

¹⁰ Yēsũ umvi ĩ'dinĩ, “'Bá ru ũjĩlépĩ alá ru pírĩ 'bo rĩ, lě kí ũjĩná sĩ ru urũ'bá ũjĩjõ pírĩ ĩdĩ rĩ ku. Be la rá la kí ru pá kí ũjĩ áyu. ĩmi āndá la kí ālápítĩ ru, pě lú 'bā ālu ĩmi drĩdrĩjĩ gá 'dā la 'bā āzĩ.” ¹¹ Yēsũ nĩ ĩ'di mu ĩ'di 'bā mélé mbelé rĩ yā rĩ gá cé. ĩjõ 'dĩ bāsĩ fělépĩ la ĩ'di 'bā sĩ jójõ la, “'ĩmi pírĩ kí alá ru pě lú 'bā ālu ĩmi drĩdrĩjĩ gá 'dā la 'bā āzĩ” 'dĩ.

¹² Yēsũ la mu 'bá ĩ'di 'bā imbálé 'dĩ kí pá delé ũjĩlé 'bo, āzĩla ĩ'di mu ĩ'di 'bā bõngó 'belé urũ'bá gá āmvé sĩ rĩ alilé vúlé 'bo, gõ dó rilé āngũ ĩ'didĩ ĩ'di tá sĩ rijõ íná najõ rĩ gá vúlélé. ĩ'di mu rilé 'bo, zĩ kí, “Ívā kí ĩjõ mání idélé ĩmi urũ'bá gá 'dĩ 'bā ífĩ rá yā? ¹³ ĩmi áma umve 'ĩmbápĩ' āzĩla 'Úpĩ,' 'dĩ ĩjõ mgbā la, ā'dusĩku 'dĩ bāsĩ ma ā'di 'i yā rĩ. ¹⁴ Ma ĩmĩ Úpĩ ru āzĩla 'ĩmbápĩ rú 'dĩ drĩ dó ĩmi pá kí ũjĩ 'dĩ 'bā áni rá, lě ĩnga vā āzĩ kí ĩmi ālu-ālu ní cécé mání ĩmi pá ũjĩjõ 'dĩ 'bā áni. ¹⁵ Á'bā ĩminĩ ĩjõ 'dĩ ícétáná ru, lě dó sĩ ĩmi idé ĩjõ kí 'bā āzĩ 'banĩ cécé mání idélé ĩminĩ 'dĩ 'bā áni. ¹⁶ ĩmi are ĩjõ 'dĩ múké-múké: 'bā āti'bo rú rĩ ndě kí ĩ'bā āmbogo kí rá la ku, āzĩla 'bá tĩ pělé pě-pě rĩ ndě kí 'bá kí tĩ pělépi rĩ kí ku. ¹⁷ ĩminĩ ĩjõ 'dĩ kí nĩjõ cé rĩ sĩ, Ādrõná la ĩminĩ sũsũ wi rá ĩdrĩ ĩjõ 'dĩ kí 'bā ídétáná agá rĩ gá!

18 “Íjọ́ mání jọ́lé 'dĩ adru ĩmi pírí ní la ku. Áńĩ 'bá mání ùpě̀lé rĩ kí cé. Wó Íjọ́ sílé búkṹ agá rĩ 'bá idé ru nĩ, “Bá drí usúlépi àkónā nalépi má be àlu rĩ, uja ru mání mẹ̀rọ́ 'bá ru, † rĩ ní ru idéjọ́ àndá-àndá ru. 19 Ma ĩminí Íjọ́ 'bá àzĩ 'bá mụjọ́ áma mẹ̀lé mbejọ́ 'dĩ lū idé drĩ ru ku rú íni la, drí dó amụ́ ru idélé 'bo, ĩmi dó sī amụ́ à'ílé la ma Kúrísītō 'i. 20 Ma ĩminí Íjọ́ mgbā rĩ jọ: 'bá 'bá mání tị pẹ̀lé rĩ à'ílépi rá rĩ, à'ĩ ma 'i, àzĩla 'bá áma à'ílépi rĩ à'ĩ 'bá áma tị àpẹ̀lépi rĩ 'i.”

21 Yẹ̀sũ la mụ Íjọ́ 'dĩ jọ́lé 'bo, ásí la azá trẹ̀yí jọ, “Ma ĩminí Íjọ́ mgbā jọ, 'bá àzĩ àlu ĩmi agá 'dā la mụ áma mẹ̀lé mbelé nĩ.”

22 'Bá Yẹ̀sũ 'bá imbálé 'dĩ undré kí ru mífí gá mífí gá, drĩ la iza kí ru Íjọ́ 'dĩ 'bá jọ́lé 'dĩ sī rá. 23 'Bá Yẹ̀sũ 'bá imbálé la 'bá àzĩ 'dĩ 'bá lẹ̀lé ambamba rĩ ri àni rú Yẹ̀sũ rú sī. 24 Sǐmónĩ Pétērō 'i'da 'bá Yẹ̀sũ 'bá imbálé 'dĩ 'bá lẹ̀lé ambamba rĩ ní drí sī jọ 'dĩnĩ, “Ízì 'dĩ pìrì la Íjọ́ jọ à'di drĩ gá.”

25 'Bá Yẹ̀sũ 'bá imbálé 'dā asé dó ru Yẹ̀sũ rú ànínágá zì 'dĩ, “Úpí, 'bá àmgbā rĩ gá à'di 'i?”

26 Yẹ̀sũ umvi, “Ma íná àtĩ dūlé tẹ̀bì gá, ma fě la 'dĩnĩ, 'bá dó bāsì gápi 'dĩ!” Yẹ̀sũ àtĩ dó íná 'i, dū dó 'dĩ, fě dó 'dĩ Yúdāsĩ Ịsíkàríyọ́tĩ Sǐmónĩ ngọpì nĩ. 27 Yúdāsĩ la mụ íná nalé 'bo, gbōgbō Sítánĩ fì dó ala gá drĩ la ujílé nĩ.

Yẹ̀sũ jọ Yúdāsĩ nĩ, “Íjọ́ tá míní lẹ̀lé idélé rĩ mí idé mbèlě.” 28 'Bá Yẹ̀sũ 'bá imbálé rilépi 'dĩ trū íná tị gá 'dĩ vā kí Íjọ́ Yẹ̀sũ 'bá jọ́lé 'dĩnĩ 'dĩ 'bá ífí ku. 29 Yúdāsĩ 'bá séndě́ kí tām̀bájọ́ nĩ rĩ sī, 'bá Yẹ̀sũ 'bá imbálé rĩ 'bá àzĩ rĩ ùrā kí pě nō tị la mụlé àko ùmṹ drì kí ịgbàlé jọku 'bá fě séndě́ àzì 'bá lẹ̀mẹ̀rí rĩ 'banĩ. 30 Yúdāsĩ la dó mụ íná a'ílé tilé 'bo, inga dó ru cọtì fūlé àmvé. Àngũ nì dó 'dĩ sī rá.

† 13:18 zābúrĩ 41:9

Yésũ aži ãzítáná ú'dí rĩ

³¹ Yú'dásĩ la mụ mụlé 'bo, Yésũ jọ, “Ú'dí'da ála dó mụ Ngóťĩ 'Bádrĩ ní ũkpō fělé, ãzĩla Ādróná dó mụ rụkuma ịsụlé ỉ'di sĩ.” ³² Ādróná drĩ dó rụkuma ịsụ ỉ'di sĩ 'bo, Ādróná dó vā ũkpō fě ỉ'dinĩ. Ādróná la dó idé la gbōrú.

³³ “Anzi mádrĩ 'dĩ, má icó dó u'álé ĩmi abe ú'dụ ãzo rú ku. ĩmi mụ áma ndrũlé rá, wó ájọ ĩminí ú'dí'da, ĩmi icó mụlé ãngũ mání mụjọ rĩ gá ku, 'dĩ jō ịjọ mání jolé 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'bā drĩlẹ 'baní rĩ. ³⁴ Ma dó mụ ĩminí ãzítáná ú'dí la fělé: ịlẹ ĩmi ĩmi drĩdrĩjĩ gá lẹlẹ. Mání ĩmi lẹjọ 'bo rĩ áni, ịlẹ ĩmi lẹlẹ. ³⁵ Ỉdrĩ ĩmi lẹ ĩmi drĩdrĩjĩ gá lẹlẹ, 'bá pírí kí nĩ la ĩmi 'bá mání imbálé rĩ kí.”

Yésũ ỉ'da ịjọ Pétěrō 'bā mụjọ ỉ'di gājó rĩ

(*Mătáyō 26:31-35; Mărákō 14:27-31; Lúkă 22:31-34*)

³⁶ Sĩmọnĩ Pétěrō zĩ, “Úpí, mi mụ ینگölé yā?”

Yésũ umvi ỉ'dinĩ, “Mí icó mụlé ú'dí'da má be ãngũ mâ mụjọ rĩ gá ku, wó vúlé vúlé ru mi mụ rá.”

³⁷ Pétěrō umvi, “Úpí, má icó mụlé ú'dí'da mí be ku la ā'du sĩ? Ma bábá drājó ĩmi ịjọ sĩ!” ³⁸ Yésũ zĩ ỉ'di, “Mí ını gá mụ drālẹ áma ịjọ sĩ ãndá-ãndá ru yā? Ájọ míní ịjọ mgbā, ā'úgọ 'be drĩ cẹrẹ ku rú, mi jọ la ımı tị sĩ pālẹ na, ını ma ku.”

14

Yésũ ỉ'di gěrĩ mụjọ Ādróná rùlé rĩ

¹ Yésũ jọ 'bá ỉ'di 'bā imbálé 'dĩ 'baní, “Ĩmi ásĩ 'bā umvú ku! ĩmi Ādróná ā'ĩ rá, ĩmi ā'ĩ ịjọ mádrĩ kí ındĩ. ² Lịcọ má Átẹpị 'bā sĩ u'ájọ rĩ gá, jọ kí wēwē rú. Drĩ tá adru agá ını ku, má icó tá jolé la ma mụ ĩminí ãngũ idélé má Átẹpị drĩ kogálẹ la ku. ³ Áde jō ãngũ idé agá 'bo, ma amú ĩmi 'dụlé

má rûlé, ãma kí dó sī mụ u'álé ìmi abe ãngũ mání sī u'ájó rī gá. ⁴ Ìnĩ ãngũ mání mụjọ rī 'bã gẽrĩ cé.”

⁵ Tómasĩ jọ, “Úpí, ãma icó gẽrĩ nĩlé íngoní ru, ã'dusĩku ãnĩ mi mụ íngólé yã rī gá ku.”

⁶ Yésũ umvi ì'diní, “Ma gẽrĩ rú ma 'i, ma íjọ mgbã rī rú ma 'i, ma vâ ídri fẽ ma 'i. 'Bá ãzí icó calé má Átẹ̀pì Ádrónjá rûlé ku, ì'di alì kpere má rû sī rákã. ⁷ Ìdrí tá áma nĩ agá ma ã'di 'i yã rī gá rá, ìmi tá mâ Átẹ̀pì nĩ agá cé. Wó i'dójó ú'dĩ'da mụjọ drĩ gá, ìnĩ dó ì'di 'bo, ãzila ìndre vâ ì'di 'bo.”

⁸ Fílípõ jọ ì'diní, “Íjọ ãmaní lělé rī, Úpí, mí i'da ãmaní mí Átẹ̀pì 'i. 'Dã la ca ãmaní rá”

⁹ Yésũ umvi ì'diní, “Fílípõ, ú'dú ázo ma u'ájó ìmi abe 'dĩ gá 'dã, ìnĩ ma ã'di 'i yã rī gá ku yã? 'Bá áma ndrelépi 'bo rī, ndre má Átẹ̀pì 'bo. Íjọ dó míní jójó la má i'da ìminí má Átẹ̀pì 'i rī ã'du? ¹⁰ Mí ã'ĩ drí vâ ma má Átẹ̀pì agá ãzila mâ Átẹ̀pì vâ áma agá ãma dó sī 'bã ãlu rī gá ku yã? Íjọ mání jolé rī kí ájọ kí áma drĩ sī ku. Má Átẹ̀pì u'álépi áma agá rī la ãzí 'dĩ kí idé nĩ. ¹¹ Ìmi ã'ĩ dó sī íjọ mání jolé ãma mâ Átẹ̀pì be 'bã ãlu rī kí 'dĩ 'i. Wó jõ ìni ku, ìmi ã'ĩ dó ma 'i íjọ mání idélé rī kí sī. ¹² Ájọ míní íjọ mgbã, 'bã áma ã'ílépi rī kí ãko mání idélé rī kí idé rá. Ándá-ándá ru kí vâ íjọ ãmbõgõ sī 'dĩ kí ndělépi rá rī kí idé rá, ã'dusĩku ma dó mụ mâ Átẹ̀pì rûlé. ¹³ Ma ãko pírí ìminí zilé áma rû sī rī kí idé rá. Íjọ 'dĩ sī, má Átẹ̀pì dó sī ãrútáná ìsú Ngópĩ rú sī. ¹⁴ Áko pírí ìminí a'ílé áma rû sī rī ma idé la rá.”

Yésũ 'bã íjọ Úrindí Ālá rī drí rī azijó rī

¹⁵ Yésũ jọ 'bã ì'di 'bã imbálé rī 'baní, “Ìdrí áma lě rá, ìmi ãzítáná mádrî kí vú ùbĩ rá. ¹⁶ Ma mụ má Átẹ̀pì zilé, ìminí Úrindí Ālá amùlépi ìmi ãzã kolépi, ãzila amùlépi u'álépi ìmi abe jã 'dã rī tì ãpělé. ¹⁷ Úrindí Ālá 'dĩ la ìminí

Íjọ́ mgbā rī vú nze. 'Bá ẓnọ́kú 'dī drí gá Ẽdróná ǎ'ílépi ku 'dī icó kí 'dī ǎ'ílé ku, ǎ'dusíku ndre kí 'dī ku, ǎzílá nǎ kí vâ 'dī ku. Wó ǎnǎ 'dī rá, ǎ'dusíku 'dī 'bā u'ájọ́ ǐmi abe rī sī, ǎzílá 'dī mụ u'álé ǐmi agá jǎ 'dā.

18 “Íjọ́ 'dī sī, ádrī mụ rá, má icó mụlé ǐmi a'belé ǐmvú ru ku. Ádrī dó Úrínđí Ǎlá rī tị ǎpě ǐmi rú 'dólé 'bo, 'dī dó cécé má ǎgọ́jọ́ ǐmi rú 'dólé rī ǎni. 19 Ace were 'bá ẓnọ́kú gá 'dī icó kí ǎma ndrelé ku, wó ǐmi ǎma ndre rá. Mání adrujọ́ ídri rī sī ǐmi vâ mụ adrulé ídri. 20 U'dú 'dā sī ádrī angá ídri rú 'bo, ǐmi nǎ la ma má Átẹ̀pì agá, ǐmi ǎma agá, ma vâ ǐmi agá Úrínđí sī rī gá rá. 21 'Bá ǎzítánjǎ mádrì kí vú ùbílépi rī kí 'bá ǎma lèlépi rá rī kí. 'Bā kí ǎma lějọ́ rá rī sī, má Átẹ̀pì la kí lě rá, ma vâ kí lě ǐndí, ǎzílá ma ǎma ǎmgbā rī 'da 'baní rá.”

22 Yúdasǎ (adrulépi Ẓsǎkǎrǎyọ́tǎ 'i ku rī) jọ́ 'díní, “Úpí, Íjọ́ míní jọ́lé mi mụ ǐmi ǎmgbā rī 'dalé ǎmaní 'dú'sí, adru 'bá ẓnọ́kú gá 'dī 'baní pírí ku, 'dī 'bā ífí ǐngóní?”

23 Yésũ umvi 'díní, jọ́, “'Bá ǎma lèlépi rá rī, kí Íjọ́ má jọ́lé rī are rá. Má Átẹ̀pì la kí lě rá, ǎzílá ǎma má Átẹ̀pì be amú 'ba rú 'dólé, ǎma dó sī u'á 'ba abe. 24 'Bá ǎma lèlépi ku rī, are kí Íjọ́ má jọ́lé 'baní rī kí ku. Íjọ́ má jọ́lé 'dī angá kí má Átẹ̀pì ǎma tị ǎpèlépi rī drí.

25 “Ma ǐminí Íjọ́ 'dī kí ùlú ú'dí 'da má drí adru agá ǐmi abe cí 'dī gá 'dī. 26 Wó Úrínđí Ǎlá má Átẹ̀pì 'bā mụlé tị ǎpèlé amúlépi ǐmi ǎzā kolépi ǎma kẹ́jì gá rī, 'dī mụ ǐminí Íjọ́ pírí ǐmbálé, ǎzílá 'dī mụ ǐmi ǐgálé Íjọ́ pírí ǎndrá mání jọ́lé rī kí sī.

27 “Áfě ǐminí ǎsì Ẓgbě mádrì 'bá ẓnọ́kú drí gá 'dī 'bā kí icólé fèlé ǐminí nǎ ku rī 'i. ǐmi ǎsì 'bā umvú ku, ǎzílá idé ẓrǎ sī ku. 28 ǐmi are ǎndrá Íjọ́ mání jọ́lé ǐminí, ma mụ 'dā rá, wó ma mụ ǎgólé ǐmi rú 'dólé ǐdí rī rá. Ídrí ǎma

lě āndá-āndá ru rá, ĩmi mu u'álé mání āyīkō sī, ā'dusīku mání mujó má Átẹ̀pì mání āndānī rī rùlẹ̀ rī sī.

²⁹ “Ánze ĩminí ǐjọ́ 'dī kí vú drĩdrĩ 'dī sī idé kí drĩ ru ku ĩni la, ĩmi dó sī drúzí kí ā'ĩ ǐtú ǐ'bā kí ru idéjọ́ rī sī. ³⁰ Sávā āzì mání āzo rú ǐjọ́ jọjọ́ ĩmi abe la 'dáyụ, ā'dusīku Sītání úpí ǔnọkú 'dī drĩ gá rī 'bā amújọ́ ā'dí 'dijọ́ ma be rī sī. ǐ'di 'bā ụkpō áma drĩ gá 'dáyụ. ³¹ Wó ma mu ǐjọ́ má Átẹ̀pì 'bā lẹ̀lé ánga kí rī kí idélé áyụ, 'bá ǔnọkú gá 'dī 'bā nǐ kí dó sī cé álẹ̀ má Átẹ̀pì rá. ǐmi angá áma amụ́ kí mułé, áma a'be kí āngū 'dī rá.”

15

Yésũ jọ́ 'i zābíbũ ife mgbā rī 'i

¹ Yésũ mu ímbátánà trũ drĩ gá, jọ́ 'bá ǐ'di 'bā imbálẹ̀ rī 'baní, “Ma cécé zābíbũ ife mgbā rī áni, má Átẹ̀pì ǐ'di cécé 'bá ámvú sọlẹ̀pí rī áni. ǐmi 'bá ǐjọ́ mádrì ā'ǐlẹ̀pí rá 'dī, ĩmi cécé zābíbũ ife 'bā kéní kí áni. ² Má Átẹ̀pì Ádróná la kéní agbẹ̀lẹ̀pí áma ụrụ 'bá gá, kalẹ̀pí ku rī kí aga rá. Wó ǐ'di kéní agbẹ̀lẹ̀pí áma ụrụ 'bá gá 'dā kalẹ̀pí múké-múkẹ̀ rī kí upí, 'bā ka kí rú sī rōnzō múké. ³ ǐmi dó ǎlá ru cécé kéní má Átẹ̀pì 'bā upílẹ̀ rá rī áni, ā'dusīku ĩminí ǐjọ́ mání jọlẹ̀ ĩminí rī ā'ǐjọ́ rá rī sī. ⁴ ǐmi tá cécé kéní áni agbẹ̀lẹ̀pí áma ụrụ 'bá gá 'dī, ĩmi ace áma ụrụ 'bá gá 'dā ụgũgõ, ma dó sī ace ĩmi abe Úrindí sī. Kéní āzì ífí kalẹ̀pí ǐ'di vúná sī gbọ̀ngì kóru la 'dáyụ, pẹ̀ lú ǐ'di 'bā acejọ́ gbọ̀ngì rụ ụgũgõ rī sī. ǐmi 'bá áma ā'ǐlẹ̀pí 'dī, ĩmi vā cécé 'dī áni, ǐdrĩ ace áma agá Úrindí sī ku, ĩmi icó ǐjọ́ múké idélé Ádróná 'bā lẹ̀lé rī áni ku.

⁵ “Ma cécé zābíbũ ife mgbā rī áni, ĩmi 'bá ǐjọ́ mádrì kí ā'ǐlẹ̀pí rá 'dī ĩmi cécé zābíbũ 'bā kéní kí áni. ǐdrĩ ace áma ụrụ 'bá gá, ādrĩ ace ĩmi abe ǎlu, ĩmi ǐjọ́ ífí trũ ǎlá Ádróná

'bã lělé rĩ kí idé rá. Īmi icó ĭjój múké Ādrónjá 'bã lělé la idélé mâ kóru ku. ⁶ Īmi 'bá ĭjój mádrĭ ā'ĭlépi rá 'dĩ, ĭdrĭ adru áma agá Ūrındí sĭ ku, ála ĩmi 'be ásé gá. Īmi dó adru cécé kénĭ 'ilépi rá rĩ kí áni, ála ĩmi tra ngúlú ru, āzĭla ála ĩmi ācí su velé rá.

⁷ “Ājój ĩminí, ĭdrĭ ace má be, ímbátánjá mádrĭ kí tãmbájój múké-múké, āko āzĭ ĩminí a'ĭlé Ādrónjá drĭ íngō 'i, Ādrónjá la ĩminí fē la rá. ⁸ Gĕrĭ má Átépi rū ní kujój rĩ, ĭ'di bāsĭ ĭjój múké ĩminí idélé āyĭkō fĕlépi ĭ'diní rĩ, ĩminí ĭ'dájój ĩmi 'bá áma vú bĭlépi rĩ kí rĩ 'i rĩ sĭ. ⁹ Lĕtánjá mádrĭ ĩminí rĩ ĭ'di má Átépi 'bã áma lĕjój rĩ áni. Īmi u'á dó sĭ gĕrĭ múké 'bá mâ lělé rá rĩ 'badrĭ gá rĩ sĭ. ¹⁰ Āzĭtánjá mâ fĕlé ĩminí ímbátánjá ru 'dĩ kí ĭdrĭ kí tãmba rá, ĩmi are áma tĭ rá, ĩmi u'á lĕtánjá mádrĭ agá cécé mâ u'ájój lĕtánjá má Átépi drĭ agá, mâ ĭ'di tĭ arejój rá rĩ sĭ rĩ áni.

¹¹ “Āsĭsĭná mánĭ ĩminí ĭjój 'dĩ kí jójój píri ĩni rá rĩ, āyĭkō mádrĭ 'bã adru rū sĭ ĩmi agá, āzĭla āyĭkō ĩmidrĭ 'bã ga dó sĭ ĩmi agá tré. ¹² Āzĭtánjá mâ fĕlé ĩminí rĩ 'dĩ, ĭlĕ jō ĩmi ĩmi drĭdrĭnjĭ gá lĕlĕ, cécé mâ ĩmi lĕjój rĩ 'bã áni. ¹³ Mĭnĭ lĕtánjá icéjój mĭ wōrĭka 'banĭ rĩ, ĭ'di mĭnĭ ā'ĭjój drājój kí kĕjĭ gá rá, sĭ kí pajój rĩ. ¹⁴ ĭdrĭ āzĭtánjá mádrĭ kí tãmba rá, ĩmi adru mâ wōrĭka kĭ rú. ¹⁵ ĭjój ĩmi adrujój 'bá ĭjój mádrĭ kí nĭlépi cé rĩ kí sĭ, má umve dó ĩmi ātĭ'bó ru ku, ā'dusĭku ātĭ'bo nĭ kí ĭjój āmbógój ĭ'badrĭ 'bã itulé idélé rĩ kí ku. Īmi dó sĭ mâ wōrĭka kí, ā'dusĭku mâ ĭjój má Átépi 'bã jolé mánĭ rĩ kí vú nzejój ĩminí píri rá rĩ sĭ. ¹⁶ ĭpĕ ándrá acájój 'bá mánĭ ímbálé rĩ kí rú ĩmi 'i la ku, rá la ápĕ ĩmi ma 'i, āzĭla ápĕ ĩmi tĭ mŭlé ífĭ mgbã āsĭnã kóru rĩ kalé. Má Átépi dó sĭ mŭ ĩminí āko píri ĩminí zĭlé ĭ'di tĭ gá áma rū sĭ rĩ kí fĕlé rá. ¹⁷ Āzĭtánjá mánĭ fĕlé ĩminí rĩ 'dĩ 'i: ĭlĕ ĩmi píri lĕlĕ.

Ūnójkú 'bã 'bá Yĕsŭ 'bã ímbálé rĩ kí ngŭjój ūnzĭ rĩ

18 “Bá ũnókú 'dĩ drĩ gá Ādróná nĩlépi ku 'dĩ drĩ kí ĩmi ngũ ũnzí, lě ĩnĩ rá ngũ kí ándrá ma drĩdrĩ. 19 Īdrĩ tá adru 'bá ũnókú 'dĩ āni la kí, 'bá ala gá Ādróná gālépi úmgbé 'dĩ kí ĩmi lě rá. Wó ĩmi dó adrujó 'bá ũnókú 'dĩ āni la ku rĩ sī, má ũpě ĩmi adrujó ndú 'bá ũnókú 'dĩ āni rú 'dĩ kí abe, íjọ 'dĩ bāsī fělépi la kí ĩmi ngũjọ ũnzí 'dĩ. 20 ĩmi ũrã drĩ íjọ ándrá mání jọlé ĩminí: 'Bá āti'bo ru rĩ ndě kí ĩ'bã āmbogo kí rá la ku. † 'Bá Ādrónã gālépi úmgbé 'dĩ drĩ kí dó mání ũcōgō fě rá, kí vâ mụ ĩminí ũcōgō fělé rá. Drĩ ándrá áma tị are agá rá, kí tá vâ mụ ĩmi tị arelé rá. 21 'Bá 'dĩ kí mụ íjọ kí idélé ĩmi ụrụ 'bá gá, cécé ĩ'bã kí ándrá idélé áma ụrụ 'bá gá rĩ āni. Kí mụ íjọ 'dĩ kí idélé ĩni rá la, ā'dusiku ĩmi má āni, āzıla nĩ kí 'bá áma tị āpělépi nĩ rĩ ku. 22 Ādrĩ ájẹ amụ ĩ'baní íjọ Ādróná drĩ mgbã 'dĩ lūlé ku, icó kí tá íjọ ũnzí amálé kí ásí gá ku. Wó mání dó amújọ ĩ'ba rụ 'dólé íjọ Ādróná drĩ mgbã 'dĩ lūjọ rá rĩ sī, icó kí dó ru trūlé ala gá 'dã ku. 23 'Bá pírí áma ngũlépi ũnzí rĩ ngũ kí vâ má Átẹpị Ādróná ũnzí ĩndĩ. 24 Ādrĩ ájẹ tálí mání idélé kí drĩdrĩnĩ gá 'bá āzĩ ndú la 'bã idélé ku 'dĩ kí idé agá ku, icó kí tá nĩlé kí íjọ ũnzí agá rĩ gá ku. Drĩ kí tání áma ndre tálí 'dĩ idé agá rá tí, wó ngũ kí āma má Átẹpị be ũnzí. 25 Íjọ 'dĩ idé ru cécé íjọ Ādróná drĩ sīlé rĩ 'bã jọlé rĩ āni, 'Bá ngũ kí ma íjọ ífí kóru.’ †

26 “Ma mụ ĩminí Úrındí 'bá āzã kolépi angálépi Ādróná drĩ, íjọ mgbã Ādróná drĩ i'dalépi tondọlọ rĩ tị āpělé. Úrındí la mụ ĩmi āzã kolé āzıla ĩ'di mụ ĩminí íjọ jọlé áma drĩ gá. 27 Wó ĩmi 'bá mání imbálé 'dĩ, lě ĩlū dó vâ íjọ mádrí gá rĩ 'bá 'baní rá, ā'dusiku ĩri u'álé má trū mání íjọ 'baní sī áma tị āpějọ rĩ i'dó agá.”

† 15:20 Yōhánã 13:16 † 15:25 Zábúrĩ 35:19; 69:4

16

¹ “Ájọ ìminí òjọ 'dì kí ìní rá lá ìmi a'be rú sī ã'ítáná ìmidrì gá rī ku. ² Ála mọ ìmi adrolé àngū Ìdróná ìnzìjọ rī kí agá sī rá, àzìla ú'dù àzì la amù drìlẹ gálé 'dì, 'bá 'baní amùjọ ìmi ọ'djọ ùrātáná ì'badrì rī agá, kí 'bā la kí àzì Ìdróná drì nga ìni. ³ 'Bá 'dì kí òjọ 'dì kí idé ìmi rù ìni la ì'baní àma nìjọ má Átẹ̀pì be ku rī sī. ⁴ Àlū dó ìminí òjọ 'dì kí ú'dì'da 'bo, òjọ 'dì drì kí dó sī drùzì ru idé ìmi ọ̀rọ̀'bá gá, òjọ àndrá mà jọlé ìminí drìdrì rá 'dā kí dó sī agá.

Àzì Úrindí Àlá rī 'bā ngalé rī

⁵ “Ájọ ìminí ma dó àni rú mọ gólé má Átẹ̀pì Ìdróná áma tì àpèlẹ̀pì rī rùlẹ̀, wó 'bá àzì àlu ìmi drìdrìrì gá 'dā asílẹ̀pì áma zílẹ̀pì ma mọ ìngólé yā la 'dáyọ. ⁶ Òjọ mání jọlé ìminí 'dì kí sī, àndre ìmi ásì acá ànzì rú, àzìla ìmi mèlẹ̀tì ùcōgō rú. ⁷ Ájọ ìminí òjọ mgbā, ì'di mọ adrulé ìminí múké àdrì mọ 'dā rá rī gá, à'dusìku àdrì mọ ku, Úrindí Àlá ìmi àzā kolẹ̀pì rī icó amùlé ìmi rù 'dólé ku. Wó àdrì mọ rá, ma mọ ì'di tì àpèlẹ̀ ìmi rù 'dólé rá. ⁸ Drì dó drùzì amù rá, ì'di amù 'bá pírì ùnọ̀kù gá 'dì kí òjọ ùnzì i'dalé, àzìla vā òjọ mgbā Ìdróná 'bā lèlẹ̀ rī kí abe. Ì'di dó amù òjọ Ìdróná 'bā mọjọ òjọ lẹ̀jọ 'bá kí drì gá òjọ ùnzì ì'badrì kí sī rī i'dalé ìndì. ⁹ Úrindí Àlá rī la ì'baní izatáná ì'badrì ùnzìkànā rī kí i'da ìni la, à'dusìku ì'baní áma à'ìjọ ku rī sī. ¹⁰ Úrindí Àlá rī la ì'baní òjọ mgbā Ìdróná 'bā lèlẹ̀ rī kí i'da nì, à'dusìku àdrì gō má Átẹ̀pì Ìdróná rùlẹ̀ 'bo, ìmi icó áma ndrelé ìdì ku. ¹¹ Ì'di mọ i'dalé la ì'baní, òjọ lẹ̀jọ 'bá drì gá rī ì'di cí, à'dusìku úlì Sítánì, àmbógó ùnọ̀kù 'dì drì gá rī drì gá òjọ 'bo, ì'di dó ì'di 'bā pángá tē.

¹² “Òjọ áma agá 'dò mà lèlẹ̀ jọlé ìminí rī kí drì wèwè rú, wó kí mọ adrulé ìminí ambamba kí tām̀bájọ ú'dì'da.

¹³ Úrindí Àlá rī drì amù 'bo, ì'di mọ ìmi drì celé òjọ mgbā

rĩ agá nĩ. Icó ìjọ jọlé ùkpõ ì'di drĩ sĩ ku, ì'di ìjọ angálẹpi mádrí rĩ kí jọ ayu, àzila ì'di vâ amú ìjọ drúzì ru idélẹpi ìndõ rĩ kí lùlé ìminí. ¹⁴ ì'di mání rùkuma ají, ì'diní ìminí ìjọ áma tì gá mà jọlé ì'diní rĩ kí ajjọ, ùlùjọ ìminí rĩ sĩ. ¹⁵ Àko pírí má Átẹ̀pì 'bã trũ adrujọ rĩ kí, kí má ãni. Ìjọ 'dĩ bāsì mà jọjó la ìminí Úrindí Ālá rĩ la ìjọ mà jọlé rĩ kí ají ùlùlé ìminí áyù 'dĩ.”

Ùcōgō 'bá Yésũ 'bã imbálé rĩ 'bã drî la drúzì ru uja àyìkō rú

¹⁶ Yésũ jọ 'bá ì'di 'bã imbálé rĩ 'banî, “Ù'dù were agá, ìmi icó áma ndrelé ku, wó ù'dù were vùlé gá ìmi áma ndre rá.”

¹⁷ 'Bá Yésũ 'bã imbálé rĩ 'bã àzì rĩ ọ̀zì kí ru kí drĩdrĩnĩ gá àyá-àyá, “Ìjọ ì'di 'bã jọlé, ‘Ù'dù were agá, ìmi icó áma ndrelé ku, ù'dù were vùlé gá, ìmi áma ndre rá,’ àzila ì'di 'bã jọlé, ‘À'dusìku ma mu mà Átẹ̀pì rù,’ 'dĩ 'bã ífí íngoní?” ¹⁸ Rì kí ìjọ 'dĩ ọ̀zìlé, “Ìjọ ì'di 'bã jọlé ù'dù were 'dĩ 'bã ífí íngoní? Ānì ì'di ìjọ jọ à'du drĩ gá yã rĩ gá ku.”

¹⁹ Yésũ nĩ 'bá 'dĩ lě kí tí ì'di ọ̀zìlé rĩ gá rá, jọ dó ì'baní, “Ìjọ ìminí ìmi ọ̀zìjọ ìmi drĩdrĩnĩ gá rĩ mà jọjó la, ‘Ù'dù were ìmi icó áma ndrelé ku, wó ù'dù were vùlé gá ìmi áma ndre rá,’ rĩ 'i. ²⁰ Ájọ ìminí ìjọ mgbã, ìmi mu awálé àzila ìmi mu ùlùlù u'belé, wó 'bá ọ̀nọ̀kù gá 'dĩ kí u'á àyìkō sĩ. Ìmi u'á cándí sĩ, wó cándí ìmidrì rĩ la drúzì ru uja àyìkō rú rá. ²¹ Ngótì àzá drĩ dó ùkú i'dó lějọ tìjọ 'bo, ì'di àzá àmbógó la ta; ì'di u'á cándí sĩ, wó drĩ dó ngótìṅá tì 'bo, ìjọ tá ì'di 'bã àzá tajó rĩ dó ì'diní àvì rá, à'dusìku àyìkō la dó ì'di fù ì'di 'bã ngótì ágóbì tìjọ ọ̀nọ̀kù drĩ gá 'bo rĩ sĩ. ²² Ìjọ 'dĩ bāsì ú'dì'da ru idélẹpi ìmi abe ìmi sĩ u'ájọ cándí sĩ 'dĩ. Wó ma drúzì ìmi ndre rá, ìmi ásì la ga tré àyìkō sĩ, àyìkō 'bá àzì 'bã amùlé palé ìmidrì gá ku la. ²³ Ma ìminí

Íjọ́ mgbã jọ, má Átẹ̀pì la ãko ìminí a'ílẹ́ áma rú sī kí rī fě́ pírí rá. Ụ'dụ́ 'dã drī dó drúzí acá rá, ãko ãzí ìminí sī lějọ́ áma zijó la la adru 'dáyụ. ²⁴ Acájọ́ kpere ú'dí'da, ìmi a'í drī áma rú sī ãko ãzí ku, ìmi a'í dó, ìmi dó mụ ịsúlẹ́ la rá, ãyĩkō dó sī ìmi fụ calẹ̀pì rī sī.

Yésũ ndě ùkpō Íjọ́ ùnzí ùnọkú gá rī drī 'bo

²⁵ “Árì ìminí Íjọ́ mání jọlé rī kí u'bólé u'bê. Wó ụ'dụ́ ǎzí la amụ́ lé 'dī mání ìminí Íjọ́ kí u'béjọ́ ku, mání ìminí Íjọ́ má Átẹ̀pì drī gá rī kí jọjọ́ ìminí tọ̀ndọ̀lọ. ²⁶ Ụ'dụ́ 'dã drī dó acá rá, ìmi dó má Átẹ̀pì zì áma rú sī ìmi 'i. ǎzì dó ì'di Íjọ́ ìmidrī sī ma 'i ku. ²⁷ ǎ'dusīku má Átẹ̀pì lě ìmi rá ìminí áma lějọ́ rī sī, ǎzila ìmi ǎ'í vâ rá má angá ì'di rùlẹ́. ²⁸ Má angá má Átẹ̀pì rùlẹ́ amùlẹ́ ùnọkú gá 'dólẹ́, ma ùnọkú 'dī a'be gōjọ́ vùlẹ́ má Átẹ̀pì rùlẹ́.”

²⁹ 'Bá Yésũ 'bã imbálẹ́ rī jọ́ kí ì'diní, “Mí dó ú'dí'da Íjọ́ kí jọ́ tọ̀ndọ̀lọ́ kí u'bénjã kóru. ³⁰ ǎnī dó ú'dí'da rī gá cé ìnī Íjọ́ pírí kí rá, ìlě́ 'bá ǎzí 'bã zì kí dó mí Íjọ́ ǎzí kí sī ku. ǎma ǎ'í dó ú'dí'da rá ǎndá-ǎndá ru, mí angá dó ǎdrónjã rùlẹ́ rī gá rá.”

³¹ Yésũ umvi ì'baní, “Ìmi ǎ'í dó ú'dí'da ma rá yã? ³² Ụ'dụ́ ǎzí la amụ́ lé 'dī, acá dó 'bo, ála mụ́ ìmi irélé, ìmi ǎlu-ǎlu la mụ́ apálẹ́ ìmidrīko gá ìmidrīko gá, ìmi áma a'be á'dùsī. Wó má adru mgbã rī gá á'dùsī ku, ǎ'dusīku má Átẹ̀pì la adru má be. ³³ ǎjọ́ ìminí Íjọ́ 'dī kí ìní la ìmi dó sī ǎsị́ ịgbẹ́ ịsụ́ má agá. Ụnọkú la ìminí ùcōgō fě́ rá, wó lě́ ìmi ǎsị́ 'bã adru ùkpó ru! ǎndě ùnọkú 'bo.”

17

Yésũ 'bã ǎdrónjã ǎ'íjọ́ rī

¹ Yésũ la mụ́ Íjọ́ 'dī kí delé jọ́ agá 'bá ì'di 'bã imbálẹ́ rī 'baní 'bo, inga tì 'bũ gálẹ́ ru ǎdrónjã ǎ'íjọ́ jọ́, “Má Átẹ̀pì,

sáwã mádrĭ gá rĩ ca dó rá mánĭ drĭ cijó ãzĭla drãjó. Ífĕ dó áma rŭ 'bã kŭ ĩjó mâ mŭlé idélé 'dĩ sĭ, ma dó vã sĭ fĕ ĩmi rŭ ní kujó. ² Mĭní ũkpõ 'bã pírí ĩmi ã'ĩlépi má be rá 'dĩ 'badrĭ kí fĕjó mádrĭ rĩ sĭ, ma dó sĭ mŭ ĩdri ukólépi ku mĭ fĕlé mádrĭ rĩ fĕlé ĩ'banĭ. ³ ĩdri ukólépi ku rĩ ĩ'di ĩjó 'bã 'bã kí ĩmi nĭjó mi Ādróná mgbã rĩ ĩdri rĩ 'i, ãzĭla mí ãpĕ ma mĭ Ngõpĭ Yĕsũ Kúrĭsĭtõ tĭ mi 'i rĩ 'i. ⁴ Má ají dó mĭní rŭkŭma ũnókŭ drĭ gá 'dã 'bo, ĩjó mĭ fĕlé mádrĭ má idé kí rĩ kí sĭ. ⁵ Má Átépi ú'dĩ'da, mí uja dó ma ãmbógó ándrá údu áma rŭ 'bã sĭ kujó mí be 'dĩ sĭ í'bã drĭ ũnókŭ ku rĩ.

⁶ “'Bã mĭní fĕlé mádrĭ angájó ũnókŭ drĭ gá 'dã mánĭ imbálé 'dĩ kí, nĭ kí dó mi ã'di 'i yã rĩ gá rá, ĩ'bã kí ándrá adrujó ĩdu mĭní rĩ sĭ. Mi dó kí fĕjó mádrĭ rĩ sĭ, nga kí dó ĩjó mĭní azĭlé ĩ'banĭ áma tĭ gã sĭ rĩ kí rá. ⁷ Ú'dĩ'da ĩjó mánĭ idélé ãzĭla imbálé 'dĩ kí, nĭ kí dó kí rá angá kí Ādróná mídrĭ. ⁸ Má imbã kí ĩjó mĭní jolé mánĭ rĩ kí sĭ, ã'ĩ kí kí rá. Nĭ kí tondõlõ cé má angá mí rŭ, ã'ĩ kí dó sĭ rá mí ãpĕ áma tĭ mi 'i, má Átépi. ⁹ Ma ĩmi ã'ĩ 'bã mĭní fĕlé mádrĭ 'dĩ kí ĩjó sĭ, kí ãzã kojó, kí mí ãni. Má ã'ĩ mi 'bã ĩmi ã'ĩlépi ku ũnókŭ gá 'dĩ 'banĭ ku. ¹⁰ 'Bã pírí áma vŭ bílépi áma ã'ĩlépi rá 'dĩ kí mí ãni, ãzĭla 'bã pírí mí ãni rŭ rĩ kí vã má ãni. ĩjó 'dĩ idé kí ru ĩni la sĭ ãmbógõ mádrĭ ĩngõpĭ yã rĩ nĭjó. ¹¹ Má icó mŭlé u'álé ũnókŭ drĭ gá 'dã ĩdí ku, ma mŭ gólé vŭlé mí rŭlé. Wó 'bã pírí áma vŭ bílépi, vã áma ã'ĩlépi rá 'dĩ kí mŭ acelé u'álé 'bã ĩjó mídrĭ ã'ĩlépi ku 'dĩ kí abe ũnókŭ gá 'dã. Má Átépi Ālá rĩ, ĩmba 'bã mádrĭ 'dĩ kí tã ũkpõ rŭ mídrĭ ándrá mĭní fĕlé mánĭ, 'bã icí kí rŭ sĭ ru ãlu ãmã adrujó ãlu rĩ sĭ. ¹² Mánĭ drĭ adrujó ĩ'ba abe rĩ sĭ, ámba kí tã múké-múké ũkpõ rŭ mídrĭ ándrá mĭní fĕlé mánĭ rĩ sĭ. ĩ'bã ãzĭ ãlu ãvĭlépi mádrĭ rá la yŭ, pĕ lú mŭlépi filépi ácí gá rĩ 'i. ĩjó 'dĩ idé ru cécé 'dĩ 'bã áni la, ĩjó sĭlé búkũ Ādróná drĭ

agá rĩ 'bã acá rú dó sī ǐjọ ãndá la. †

¹³ “Ú'dĩ'da áko dó acĩ mádrĩ má sī mujó mí rũlé rĩ 'bo. Wó ájọ ǐjọ 'dĩ kí ɿsú ma drĩ ǔnókú drĩ gá 'dâ íni rá la, 'bá ǐjọ mádrĩ kí ã'ĩlépi rá ãzıla kí vú ũbĩlépi rĩ 'bã ga kí rú sī ãyĩkō mádrĩ sī tré. ¹⁴ Álũ ĩ'baní ǐjọ mídrĩ gá rĩ rá. Wó 'bá ǔnókú 'dĩ gá 'dĩ ngũ kí kí ũnzí, ã'dusíku ĩ'bã kí ru icíjọ ǔnókú trũ ku, cécé mã áma icíjọ ǔnókú trũ ku rĩ áni rĩ sī.

¹⁵ “Má Átẹ̀pì, ázì mi 'bá áma ã'ĩlépi rá 'dĩ kí 'dujọ ǔnókú drĩ gá rá íni la ku, wó rá la ímba kí tã múké méré'obá ǔnókú gá 'dĩ sī. ¹⁶ Ici kí ru ǔnókú 'bã 'bá ũnzí 'dĩ kí abe ku, cécé mání vâ áma icíjọ 'bá ími gálépi úmgbé ǔnókú gá 'dĩ kí abe ku rĩ áni. ¹⁷ ǐjọ mídrĩ gá rĩ ĩ'di ǐjọ mgbã rĩ 'i. ǐjọ 'dĩ sī, ífě 'bã acá kí 'bá mí ni la rú ãlá ru ǐjọ mgbã sī. ¹⁸ Cécé ándrá míní áma tị ãpějọ ǔnókú 'dĩ drĩ gá rĩ áni, ma dó vâ mụ kí tị pėlé ǔnókú drĩ acílé pírí. ¹⁹ Áfě áma ídri pírí kí ǐjọ sī, 'bã adru kí rú ǐjọ mgbã sī 'bá mí ãni la rú pírí.

²⁰ “Ádróná ázì lú mi 'bá áma ã'ĩlépi rá vâ áma vú ũbĩlépi 'dĩ kí sī á'dũsĩ ku. Ma vâ ími zì 'bá mụlépi ǐjọ mádrĩ ã'ĩlépi ĩ'bã kí mujọ ǐjọ arejọ 'bá áma ã'ĩlépi 'bo 'dĩ kí tị gá rĩ kí sī. ²¹ Má Átẹ̀pì, álě 'bá 'dĩ 'bã ící kí ru tị ǐjọ kí agá ãlu, cécé ãmaní áma icíjọ mí be ãlu rĩ áni. Álě vâ 'bã ící kí ru ãma abe ãlu, 'bá ǔnókú 'dĩ drĩ gá rĩ kí dó sī ã'ĩ ãndá-ãndá ru mí ãpě áma tị mi 'i.

²² “Áfě 'bá áma vú bĩlépi 'dĩ 'baní ũkpō, cécé míní mání ũkpō fějọ rĩ áni, ĩ'baní sī ru icíjọ pírí ãlu, cécé ãmaní áma icíjọ mí be ãlu rĩ áni. ²³ Ma ĩ'ba abe ãlu, ãzıla áma vâ mí be ãlu, kí dó sī ru ící 'bá ãlu rú 'bá ǔnókú 'dĩ drĩ kí dó sī nĩ la mí ãpě áma tị mi 'i. Kí dó vâ sī nĩ la ílě 'bá áma ã'ĩlépi rá 'dĩ kí ambamba cécé míní áma lějọ rĩ áni.

† 17:12 Zábúrĩ 41:9; Yěřēmíyã 13:18

²⁴ “Má Átépi, álě 'bá pírí míní fělé mádrí 'dĩ kí 'bã mụ kí u'álé má trũ ängũ mání sĩ mụjọ u'ájọ rĩ gá, kí dó sĩ mụ mụlé ämbögö mádrí ándrá míní fělé mání rĩ ndrelé, ä'dusĩku ílě ándrá ma ídu 'dĩ sĩ ú'bã drĩ ũnókú 'dĩ ku.

²⁵ “Má Átépi mgbã pìrì rĩ! 'Bá ũnókú 'dĩ drĩ nĩ kí mi ku, wó ánĩ mi rá äzĩla 'bá áma ä'ílèpi rá 'dĩ nĩ kí vâ mí äpě áma tì mi 'i rĩ gá rá. ²⁶ Älü ì'baní mi ä'di 'i yã rĩ, ma drĩ vâ mụ ì'baní lülé la ìdí. Ìjọ 'dĩ sĩ, lětáná míní áma lějọ ambamba 'dĩ dó vâ sĩ adru kí ásí gá, äzĩla áma mgbã rĩ dó vâ sĩ mụ adrulé ì'ba abe.”

18

Yēsũ rujó rĩ

(*Mätáyô 26:47-56; Mǎrǎkô 14:43-50; Lúkã 22:47-53*)

¹ Yēsũ la mụ Ädróná zìná delé 'bo, ì'di 'i 'bá ì'di 'bã imbálé rĩ kí abe alì kí á'bu Kídrõnĩ drĩ agã sĩ, mụlé ámvú 'a ife mĩžěyítũ drĩ 'bã zojó rĩ gá. ² Yúdäsĩ nĩ ängũ 'dã rá, ä'dusĩku pälé wěwě rú Yēsũ la jö u'á 'bá ì'di 'bã imbálé rĩ abe 'dää. ³ Yúdäsĩ 'dụ 'bá ätalo ämbogo äzĩla 'bá Fǎrĩsáyĩ rú 'dĩ 'bã kí tì äpělé äsĩkárĩ 'bá Rụmĩ rú rĩ 'badrĩ gá rĩ kí, äsĩkárĩ jö Ädróná drĩ andre tělèpi rĩ kí abe; 'bá 'dĩ 'dụ kí äko ä'di drĩ gá rĩ kí, äcí ägälāká drĩ gá velèpi věwě rĩ trũ, tǎrã abe, mụ kì trũ ámvú Yēsũ 'bã adrujọ rĩ gálé.

⁴ Yēsũ 'bã nĩjọ la ä'du la mụ ru idélé ì'di ụrụ 'bá gá nĩ cé rĩ sĩ, mụ ì'ba rülé, zì kí, “Ìmi ä'di ndrũ yã?”

⁵ Umvi kí ì'diní, “Yēsũ 'bá Nǎžërètĩ gá rĩ 'i.”

Yēsũ umvi ì'baní, “Ma gápi 'dö.” Yēsũ 'bã ru i'da agá kí drĩlé gá, Yúdäsĩ tu pá ì'ba abe 'dää ìndĩ.

⁶ Yēsũ la mụ jölé la ì'baní, “Ma gápi 'dö,” gō kí ìndú-ìndú ru vúlélé, äzĩla u'de kí pírí vürü. ⁷ Yēsũ zì kí ìdí, “Bá ìminí ndrülé rĩ ä'di 'i yã?”

Umvi kí ì'diní, “Yēsũ 'bá Nǎžërètĩ gá rĩ 'i.”

⁸ Yēsũ umvi i'baní, “Ájō tá ĩminí ma gápi 'dō. Īdrī áma ndrũ yā áni, ĩmi a'be 'bá ázĩ 'dĩ 'bā mu kĩ.” ⁹ Yēsũ jō ĩjō 'dĩ ĩni la ĩjō ándrá i'di 'bā jōlé rĩ 'bā idé dó sĩ ru mgbā-mgbā rú: “Bá míní fělé mádrĩ rĩ kí agá 'bá ázĩ ālu la āvĩ ku,” † rĩ 'bā ĩjō sĩ.

¹⁰ Coṭi Sĩmōnĩ Pétĕrō ménénâ trũ rĩ anzé i'di rāwũ, ga ātĩ'bo átáló āmbógó āndānĩ rĩ drĩ 'bā bĩlé drĩ āndá gá rĩ wé vũrú. (Ātĩ'bo rú Málĩkō 'i.) ¹¹ Wó Yēsũ jō Sĩmōnĩ Pétĕrō ní, “Īsu mĩ ménénâ 'dĩ āngũ míní tá sĩ anzéjō la rĩ gá vúlé. Īlē áta ũcōgō má Átépi 'bā lělé maní rĩ ku yā?”

Yēsũ agujō Ánāsĩ drĩlé gá rĩ

¹² Āmbógó āsikárĩ 'badrĩ āsikárĩ abe, āsikárĩ 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'badrĩ jó Ādróná drĩ aga tēlépi rĩ abe, rĩ ru kí dó Yēsũ 'i, umbé kí dó i'di cí. ¹³ Drĩdrĩ rĩ sĩ, agu kí i'di Ánāsĩ ándrá átáló āmbógó āndānĩ úmvúke a'belépi rá 'dĩ Kāyĩfā átáló āmbógó āndānĩ ílĩ 'dā sĩ rĩ 'bā ándrĩpi rú rĩ 'bā drĩlé gá. ¹⁴ Kāyĩfā 'dĩ ándrá jōlépi la 'bá Yāhúdĩ rú rĩ 'bā drĩlé ru rĩ 'baní, “Ī'di múké 'bá ālu 'bā drā 'bá pírí kí kějĩ gá,” rĩ 'i. †

Pétĕrō 'bá Yēsũ gājó rĩ

(Mātáyō 26:69-70; Mārākō 14:66-68; Lúkã 22:55-57)

¹⁵ Sĩmōnĩ Pétĕrō kí 'bá Yēsũ 'bā imbálé rĩ 'bā ázĩ ālu la be, 'de kí Yēsũ vú gā sĩ. 'Bá Yēsũ 'bā imbálé 'dā 'i átáló āmbógó āndānĩ rĩ nĩ i'di cé, ā'ĩ dó i'dinĩ filé Yēsũ rú āngũ i'didrĩ i'di sĩ ĩjō ĩjō rĩ gálé. ¹⁶ Wó Pétĕrō tu pá kějĩti gá āmvé āmvélé ru. 'Bá Yēsũ 'bā imbálé átáló āmbógó āndānĩ rĩ 'bā nĩlé rá tá ā'ĩlé filé agálé rĩ jō ĩjō ĩzóná kějĩti tēlépi rĩ ní, āzĩla fě dó sĩ Pétĕrō fi agálé. ¹⁷ Īzóná kějĩti

† 18:9 Yōhánā 6:39 † 18:14 Yōhánā 11:49-50

aga tēlépi rī zī Pétēro 'i, “Mí adru 'bá Yésū 'bā imbálé rī 'bā āzī ku yā?”

Pétēro umvi ī'diní, “Yū, má adru 'bá ī'di 'bā imbálé rī 'i ku.”

¹⁸ Āngū 'bā adrujō ĩgbē rú rī sī, 'bá ātí'bó ru āzila āsíkārī jó Ādróná drī aga tēlépi rī kí abe ūdū kí ācí yulé, Pétēro tu vā pá ācí yulé ī'ba abe ĩndī.

Átáló āmbógó āndānī rī 'bā Yésū ụzịjọ rī

(Mātáyō 26:59-66; Mārākō 14:55-64; Lúkā 22:66-71)

¹⁹ Átáló āmbógó āndānī rī zī Yésū 'i 'bá ī'di 'bā imbálé rī kí íjọ sī āzila íjọ ī'di 'bā imbálé rī abe. ²⁰ Yésū umvi ī'diní, “Ū'dú pírí sī ma íjọ kí jọ tɔndɔlɔ ũ'bí kí agá, ma ímbátáná kí fē āngū Ādróná ĩnzíjọ rī kí agá sī, āzila lícọ Ādróná drī agá, 'bá Yāhúdī rú wēwē rú are kí íjọ mání jolé rī kí cé āngū pírí agá, āzila íjọ āzī mání a'bólé a'bô 'bá ũ'bí 'bā kí nīlé ku la 'dáyū. ²¹ Mí áma ụzị zítáná 'dī kí sī ā'du íjọ sī? Mí ụzị 'bá íjọ mání jolé rī kí arelépi rá rī kí tị gá, nī kí íjọ mání jolé rī kí rá.”

²² Yésū la mụ íjọ 'dī umvilé 'dī 'bā áni, āsíkārī āzī ālu āngū agá tēlépi rī sa Yésū 'i, jọ ī'diní, “Ála átáló āmbógó āndānī rī tị gá íjọ umvi íni yā?”

²³ Yésū umvi ī'diní, “Ádrī tá íjọ āzī ūnzí la jọ, ílū 'bá pírí 'baní íjọ la ūnzí rī ā'du yā rī. Wó íjọ mání jolé rī drī adru pịrị, ísa ma ā'du íjọ sī?”

²⁴ Ānāsī fē Yésū agulé Kāyífā átáló āmbógó āndānī rī drīlé, ísú 'dī sī úmbé drī drí la kí cí.

Pétēro 'bā Yésū gājó ịdí rī

(Mātáyō 26:71-75; Mārākō 14:69-72; Lúkā 22:58-62)

²⁵ Sīmónī Pétēro 'bā drī pá tu agá sī ru uyujọ ācí tị gá 'dā, 'bá ācí tị gá 'dāá rī 'bā āzī zī ī'di, “Mí adru íni rī gá 'bá Yésū 'bā imbálé rī 'bā āzī ku yā?”

Wó Pétērō tu rá jọ, “Yọ, ma i'di ku.”

²⁶ Ātí'bo átaló ãmbógó ãndâní rī drī 'bã ázì ãlu la 'dãá cí, i'di káká átí'bo tá Pétērō 'bã bílẹ galé rī ãni, zì, “Ándre tá mí i'di be ámvú mǐzẹyítũ gá 'dãá ìndí ku yã?”

²⁷ Pétērō tu vâ ìdí jọ, “Ání i'di ku.” Gbögbo ã'úgọ 'be cẹré rá.

Yésũ 'i Pílátō drīlẹ gá

(Mátáyō 27:1-2, 11-14; Mǎrǎkō 15:1-5; Lúkã 23:1-5)

²⁸ Ẹ'bútìníní ãngũ trã sī, 'bá Yǎhúdĩ ru rī agọ kí Yésũ lícọ gávũnã Pílátō 'bá Rùmĩ rú 'bã sī u'ájó rī gá. 'Bá Yǎhúdĩ 'bã drīlẹ ru 'dĩ fi kí gávũnã drī lícọ agálẹ ku, i'bã kí lẹjọ ru tãmbajó ãlá ru ãndí kóru lã'bī i'badrĩ gá rī sī rī sī, sī ùmũ alijó 'bá drī gá sī rī najó. * ²⁹ Ijọ 'dĩ sī, Pílátō fũ dó sī mụlẹ i'ba rú ãmvêlé. Zì kí, “Ími ají ágóbí 'dĩ tólẹ áma drīlẹ gá ã'du ijọ sī?”

³⁰ Umvi kí i'diní, “Ágóbí 'dĩ drī tá ijọ ùnzí idé agá ku, ãma icó tá i'di ajílẹ ími drīlẹ gá ku.”

³¹ Pílátō jọ i'baní, “I'du i'di mụlẹ ijọ amálẹ ãzítánjá ìmidrĩ kí vú sī.”

Ẹ'bí umvi kí i'diní, “Ázítánjá ãmadrĩ 'bá Yǎhúdĩ rú rī 'badrĩ ã'í ãmaní ijọ lijó 'bá 'dijó ku.” † ³² Ijọ 'dĩ idé kí ru ìni la ijọ ándrá Yésũ 'bã jọlé drã i'didrĩ gá rī sī rī 'bã idé kí ru ãndá-ãndá ru.

³³ Pílátō gō dó vúlẹ i'didrĩ jọ agálẹ, umve dó Yésũ ọzilẹ jọ, “Mi Úpí 'bá Yǎhúdĩ rú rī 'badrĩ gá rī 'i yã?”

³⁴ Yésũ umvi i'diní, “Zítánjá míní sī áma ọzìjọ 'dĩ angá kí ími agá jọku 'bã ázì lū míní ijọ áma drī gá nĩ?”

* ^{18:28} 'Bá Yǎhúdĩ rú filépi lícọ 'bá Yǎhúdĩ ru ku rī 'badrĩ kí agá rī kí acá ãndí ru Ádróná méléti gá. Icó kí dó sī ùmũ alijó 'bá drī gá sī rī nalé ku. † ^{18:31} Drã 'bá ipajó mūsálá' bã sí gá rī ãzítánjá 'bá Rùmã gá rī 'badrĩ gá rī la fě la nĩ.

³⁵ Pílátõ umvi i'diní, “Mí ũrã ma 'bá Yãhúdĩ rú la yã? 'Bá mídrĩ kí ãtalo ãmbogo rú rĩ abe, ají kí mi má rú 'dólé nĩ. Íjõ míní idélé rĩ i'di ã'du?”

³⁶ Yésũ umvi i'diní, “Súrú mádrĩ rĩ adru ũnókú 'dõ drĩ 'i ku. Ũpĩ naná mádrĩ gá rĩ drĩ tá adru ũnókú 'dõ ãni la, 'bá áma vú bílépi rĩ kí tánõ ã'dí 'dĩ agã sĩ áma utoríjõ fẽ jó 'bá Yãhúdĩ rú rĩ 'bã drĩlé 'badrĩlé. Ũpĩ naná mádrĩ gá rĩ i'di ãngũ ãzí gá.”

³⁷ Pílátõ zĩ i'di, “Mi Úpí?”

Yésũ umvi i'diní, “Íjõ míní jolé ma Úpí 'dĩ i'di íjõ ãndá la. Útĩ bāsĩ ma ũnókú drĩ gá 'dã íjõ ãlu 'dĩ sĩ, sĩ íjõ mgbã rĩ vú nzejó. 'Bá íjõ mgbã arelépi rĩ la íjõ mádrĩ are rá.”

³⁸ Pílátõ zĩ Yésũ 'i, “Íjõ mgbã rĩ ã'du?” Íjõ 'dĩ 'bã vúlé gá, ãfũ ãmvé 'bá Yãhúdĩ rú 'dĩ 'ba rú 'dólé, jõ i'baní, “Má ísũ íjõ ãzí sĩ i'di 'dijó rá la ku. ³⁹ Wó lã'bĩ imidrĩ sĩ, ma jõ iminí 'bá trũ ãlu ú'dũ ũmũ alijó 'bá drĩ gã sĩ rĩ gá. Ìlẽ átrũ iminí Úpí imidrĩ 'bá Yãhúdĩ rú rĩ 'badrĩ rĩ 'i yã?”

⁴⁰ Umvi kí i'diní íjõ úzáná sĩ, jõ kí, “Yũ-yũ, i'di 'i kul! Ìlẽ ítrũ ámaní Bãrãbã 'i.” (Bãrãbã ándrá 'bá 'bá 'dìlépi 'bá Rúmĩ gá rĩ abe la.)

19

Yésũ 'bã íjõ líjõ 'bã drã rá rĩ

¹ Íjõ Pílátõ 'bã jolé 'bá Yãhúdĩ rú 'dĩ abe rĩ 'bã ũngúkú gá, fẽ ãsikãrĩ 'baní ãzítãná sĩ Yésũ cojó kũrũbáyĩ sĩ.

² ãsikãrĩ co kí ife ũcĩkĩ trũ la kẹriñá ru sulé i'di drĩkã gá, kófíyã ũpĩ drĩ rú. 'Dã 'bã ũngúkú gá, sũ kí i'diní bõngó kõnĩkõnĩ ũpĩ drĩ gá rĩ. ³ Ri kí amúlé ìdí-ìdí ãvúlé i'di drĩlé gá idemará ru, jõjõ la i'diní, “Ãmbógó, Úpí 'bá Yãhúdĩ rú rĩ 'badrĩ rĩ, ími rú 'bã kũ jã 'dã.” Ri kí vã i'di asalé.

⁴ Pīlātō āfū amúlé 'bá Yāhúdī rū ru tralépi āmvé 'dā 'bā rū 'dōlé ĭdí jō ĩ'baní, “Ála mu Yēsū ajílé ĩmi rū āmvé 'dōlé, ĩmi dó sī amú ndrelé la ĩmi mīfī sī, má ĩsú ĩ'di ʔrʔ'bá gá ĭjō āzī ũnzī ĩ'di 'bā idélé la ku.” ⁵ Yēsū āfū amúlé āmvé 'dōlé kōfīyā tá idélé ũćíkī sī 'dā trū drīkā gá, āzīla bōngó tá kōñkōñī ũpī drī 'dā trū ʔrʔ'bá gá. Pīlātō jō dó ũ'bí 'baní, “ĭmī āmbógó dó 'dī.”

⁶ Ātalo āmbogo ídétáná idélépi rī kí āsīkārī jō Ādróná drī andre tēlépi rī abe, kí mu Yēsū ndrelé 'bo, 'dó kí uzalé ú'dúkó ʔrʔgá sī, “Mí ipa ĩ'di mūsálá'bā sī gá! Mí ipa ĩ'di mūsálá'bā sī gá!”

Pīlātō jō ĩ'baní, “ĭ'du ĩ'di, ĩmu ĩ'di ipalé mūsálá'bā sī gálé ĩmi 'i! Má ĩsú mâ ngá ĭjō ũnzī ĩ'di ʔrʔ'bá gá sī ĩ'di 'dijó rá la ku.”

⁷ 'Bá Yāhúdī rū ũ'bí 'dī umvi kí, “Lē ru 'bālé Ādróná Ngópi rū! Āzītáná āmadrī Yāhúdī drī sī, lē 'bá 'dī 'bā áni rī, ú'di ĩ'di rá.”

⁸ Pīlātō la mu ĭjō 'dī arelé 'bo, ũrī āmbógó la fi ĩ'di ásī gá cí. ⁹ Gō vulé ĩ'didrī jō agálé āzīla zī Yēsū 'i, “Mí angá íngólé?” Wó Yēsū ĩyāñā tútú.

¹⁰ Pīlātō zī vā ĩ'di ĭdí, “ĭlē zītáná mání ĩmi zijó rī umvilé ku ā'du ĭjō sī? ĭñī ũkpō ĩmi trūjō ĭjō 'dī agá rī kí ũkpō ĩmi ipajó mūsálá'bā sī gá rī abe kí pírí áma drī alé gá rī ku yā?”

¹¹ Yēsū umvi ĩ'diní, “Ādróná drī ájé míní ũkpō 'dī fē angájó 'bū gá lé nī ku la, mí icó tá āko āzī idélé áma ʔrʔ'bá gá āluná la ku. Wó 'bá áma ajílépi fēlépi mídrī rī, idé kí ĭjō ũnzīkānā sī ndē dó 'dī rá.”

¹² ĭjō 'dī sī, Pīlātō lē tí kējī ndrūlé ásī pírí sī Yēsū a'bejó rá. Wó 'bá Yāhúdī rū 'dī ri kí uzalé ú'dúkó ʔrʔgá sī jō kí, “ĭdrī ágóbī 'dī a'be rá yā áni, mí adru úpí āmbógó Kāyīsárī 'bā wōrī ku. 'Bá ru 'bālépi 'i úpí rī ĩ'di mērō'bá úpí āmbógó Kāyīsárī āni la.”

¹³ Pīlātō la mu ijó 'dī arelé 'bo, ají Yēsũ 'i āmvé 'dólé, ri úmvúke 'didrī 'ī'di 'bã sī 'bá kí ijó lijó rī drī gá āngū umvelé írã ũtīlé ũtī-ũtī rī drī gá. ('Dī tī Yāhúdī drī sī umvelé Gābátã 'i.) ¹⁴ Itú ca dó āni rú sáwã ázýá 'dīpí, ace ú'dú ālu ũmũ alijó 'bá drī gá sī rī ní acájó, 'dī ú'dú 'bá Yāhúdī rú rī 'bã kí ru itújó ũmũ 'dã ní rī 'i. Pīlātō jō 'bá Yāhúdī rú 'dã 'baní, “Índre, Úpí ĩmidrī gá rī 'di!”

¹⁵ 'Bá Yāhúdī rú 'dī uzá kí ú'dúkó ɔrɔgá sī, “'Í'di 'ī'di rá! 'Í'di 'ī'di rá! Mí ipa 'ī'di mūsálá'bã sí gá!”

Pīlātō zī kí, “'Ílě má ipa úpí ĩmidrī mūsálá'bã sí gá yã?”

Ātalo āmbogo ídétáná idélépi rī jō kí, “Úpí āmadrī 'bāngá lú úpí āmbógó Kāyīsárī 'i.”

¹⁶ 'Dã 'bã ũngúkú gá, Pīlātō fě dó Yēsũ 'i mupé ipalé mūsálá'bã sí gá.

Yēsũ ipajó mūsálá'bã sí gá rī

(*Mātáyō 27:32-44; Mārākō 15:21-32; Lúkã 23:26-43*)

Ijó 'dī sī, āsíkārī 'du kí Yēsũ agulé āmvélé. ¹⁷ Yēsũ ri mūsálá'bã sī mujó 'ī'di ipajó rī 'dulé nī, mu trū āngū umvelé Drī Ūrúkú (umvelé tī Yāhúdī drī sī Gōlōgótã) 'i rī gálé. ¹⁸ Ipa kí dó Yēsũ mūsálá'bã sí gá 'dãá, āzila ipa kí vā āgɔbī āzī kí ĩrī mūsálá'bã sí gá 'ī'di be ĩndī, ĩpa ālu wókō la āzī rī gá, āzila ālu āzī rī gá, wó Yēsũ dó ágágá.

¹⁹ Pīlātō fě āzítáná āsíkārī 'baní ijó kí Yēsũ ipajó mūsálá'bã sí gá rī ā'du yā rī sījó āko āzī drī gá, ipalé 'ī'di drīlé gá ɔrɔgá mūsálá'bã drī gá 'dãá. Ijó silé rī 'ī'di ĩni, “Yēsũ 'BÁ NĀZĒRÉTĪ GÁ RĪ, 'DĪ ÚPĪ 'BÁ YĀHÚDĪ RÚ RĪ 'BADRĪ.” ²⁰ 'Bá Yāhúdī rú ũ'bí lã kí ijó silé 'dī rá, ā'dusīku āngū Yēsũ ipajó mūsálá'bã sí gá 'dã 'ī'di āni rú tawũnī Yērūsālēmũ drī Yāhúdī 'bã kí sī ru atrájó ũmũ alijó 'bá drī gá sī rī najó rī andre gá. Lã kí vā ijó silé 'dī ĩni rá la, ā'dusīku úsī 'ī'di tī Yāhúdī drī sī, Látīnī tī sī, āzila vā Gĩrĩkĩ

tì sī. ²¹ Ījō 'dī sī, ātalo āmbogo ídétáná idélépi rī mụ kí Pīlátō rŭlé ununuḡá 'dī trŭ, jō kí ĩ'diní, “Ī'di tá adru múké la ídrī tá ĩjō 'dī sī agá ‘Úpí 'bá Yāhŭdĩ rú rī 'badrī rī 'i' ku. Be la rá la mi tá sī la, ‘Ágóbí 'dī 'bā ru 'i Úpí 'bá Yāhŭdĩ rú rī 'badrī rī 'i.’”

²² Pīlátō jō ĩ'baní, “Ījō mâ sīlé 'bo rī, ásī ĩ'di 'bo.”

²³ Āsikárī kí mụ Yēsŭ ipalé mŭsālá'bā sī gá 'bo, 'dụ kí ĩ'di 'bā bōngó kí awalé ĩsélé sŭ sī, 'bá ālu-ālu sī ālu-ālu. Wó ĩ'di 'bā bōngó 'belé 'bē-'bē rī, úcā lú ĩ'di ālu, kényī 'bā pámvú ala gá āluḡá la yŭ. ²⁴ Āsikárī jō kí ĩjō kí drīdrínĩ gá jō kí, “Lē āma asi kí bōngó 'dī ku. Lē rá la ā'be kí jēgē, ā'di la 'dụ la nī yā rī nĩjō.” Ījō 'dī idé kí ru íni la ĩjō ándrá nābiya 'bā kí sīlé rī 'bā idé sī ru cécé sīlé 'dī 'bā áni, “Awa kí mâ bōngó kí kí drīdrínĩ gá,

āzila 'be kí mâ bōngó āmvé sī rī jēgē sī.” †

'Dī dó ĩjō āsikárī 'bā kí idélé rī 'i.

²⁵ Yēsŭ 'bā āndrē tu kí pá ándrípĩrī 'i, Māríyámŭ Kĩlĩyópā 'bā ũkú 'i, āzila Māríyámŭ Māgādēlénā trŭ mŭsālá'bā ĩ'didrĩ andre gá 'dāá ũgŭgō. ²⁶ Yēsŭ la mụ āndrē kí ndrelé 'bá ĩ'di 'bā imbálé rī 'bā āzī ālu ĩ'di 'bā lēlé ambamba rī be 'bo, jō āndrē ní, “Má āndrē, * mī ngópĩ dó bāsī gápi 'dī 'i.” ²⁷ 'Dā 'bā ũngúkú gá uja tì 'bá ĩ'di 'bā imbálé ĩ'di lēlé ambamba rī rŭlé jō ĩ'diní, “Mí āndrē dó 'dī.” 'I'dójó sáwā 'dā sī, 'bá Yēsŭ 'bā imbálé ĩ'di 'bā lēlé ambamba 'dā 'dụ dó Yēsŭ 'bā āndrē mŭlé tāmbalé ĩ'didrĩko gá.

Yēsŭ 'bā drājó rī

(Mātáyō 27:45-56; Mārākō 15:33-41; Lúkā 23:44-49)

† ^{19:24} Zābŭrĩ 22:18 * ^{19:26} Gĩrĩkĩ tì sī údrĩ umve la ũkú 'dī rŭ umvelé ĩnzĩtáná ru ũkú 'baní la.

²⁸ Ijô 'dĩ kí ũngúkú gá, Yēsũ nĩ dó āzĩ ándrá Átēpĩ Ādróná 'bã sĩ ĩ'di tĩ āpējó rĩ ukó kí dó rá. Ijô 'dĩ sĩ, Ijô sīlě bũkũ Ādróná drĩ agá 'dĩ 'bã idé dó ru āndá-āndá ru, Yēsũ jô, “Īyĩvĩ ndě ma rá.” † ²⁹ Wáyĩnĩ āzĩ ũká la ĩrēcě agá āni rú 'dǎá cí. 'Bá āzĩ ālu la su āko āzĩ cécé vónō āni la ala gá, umbé ĩ'di ife sĩ gá sulé Yēsũ tĩ gá mūsálá'bã sĩ gālě. ³⁰ Yēsũ la mụ wáyĩnĩ tá ũká 'dǎ 'bĩlě 'bo, jô, “Ījô ukó dó rá.” Cõtĩ ilú dó ru drĩ vũrũ, drǎ dó rá.

Yēsũ lúmã sǒjǒ ājũ sĩ rĩ

³¹ Ụ'dú Yēsũ ipajó mūsálá'bã sĩ gá 'dǎ 'bã drĩlě gá rĩ, ĩ'di ụ'dú 'bá Yāhũdĩ rú 'dĩ 'bã kí sĩ Ādróná ĩnzĩjǒ rĩ, āzĩla ĩ'di vǎ ụ'dú ũmũ alijó 'bá drĩ gǎ sĩ rĩ ĩnzĩjǒ rĩ 'i. Ụ'dú 'dǎ 'bá Yāhũdĩ rú rĩ 'bã kí ĩ'di ndú, ĩjô 'dĩ sĩ, 'bá 'dĩ ā'ĩ kí Yēsũ kí 'bá tá ipalé ĩ'di trũ 'dĩ abe, lě 'bã ko kí ĩnĩ-ārǎ mūsálá'bã 'dǎ kí sĩ gá 'dǎá ku. Mụ kí Pīlátō rũlě, zĩ kí ĩ'di, lě 'bã fě āzĩtǎnjǎ sĩ 'bá ipalé mūsálá'bã sĩ gá 'dĩ kí pá kí anujó rá, 'bã drǎ kí sĩ gbōrú benĩ, āzĩla lě 'bã fě vǎ āzĩtǎnjǎ sĩ kí āvũ ĩsĩjǒ mūsálá'bã sĩ gá rĩ sĩ vũrũ drĩ kí dó ũdrǎ 'bo rĩ gá. ³² Pīlátō la mụ ĩjô ĩ'bã kí jolě 'dĩ ā'ĩlě 'bo, āsĩkǎrĩ i'dó kí 'bá 'dĩ kí pá anulé. Drĩdrĩ rĩ gá, anu kí āgǒbĩ tá ĩrĩ ipalé Yēsũ be 'dĩ kí pá. ³³ Wó kí mụ acalé Yēsũ rũ 'bo, ĩsũ kí gá drǎ 'bo, anu kí dó sĩ pá la kí gęrĩ sĩ ku. ³⁴ Be la rá la, āsĩkǎrĩ āzĩ ālu rĩ sǒ Yēsũ 'bã lúmã ājũ sĩ, ājũ 'bã bĩlēmĩ gǎ sĩ ārĩ adĩ kí ĩyĩ benĩ.

³⁵ 'Bá ĩjô 'dĩ sīlěpĩ rĩ nĩ ĩjô 'dĩ ĩ'di ĩjô mgbǎ pĩrĩ la rĩ gá cě, ā'dusĩku ĩ'di 'bá ándrá ĩjô 'dĩ kí ndrelěpĩ ĩ'bã kí ru idé agá cě rĩ 'i. ĩjô 'dĩ sĩ, lě ĩmi ā'ĩ dó vǎ sĩ Yēsũ 'i. ³⁶ ĩjô 'dĩ kí pĩrĩ idé kí ru ĩni la ĩjô ándrá sīlě bũkũ Ādróná drĩ agá rĩ 'bã idé kí sĩ ru cécé ándrá sīlě rĩ āni jolěpĩ la, “Ícǒ ĩ'di 'bã

† 19:28 zǎbũrĩ 69:21; 22:15

īfākā āzī ālu la anulé ku.” † ³⁷ Ijō sīlé bŭkŭ Ādróná drĭ agá rĭ 'bā āzī jō vā, “Bá kí mu 'bā ī'bā kí lúmā solé ājŭ sĭ rĭ ndrelé.” †

Yēsŭ 'bā āvŭ ĩsĭjō rĭ

(*Mātáyō 27:57-61; Mārākō 15:42-47; Lŭkā 23:50-56*)

³⁸ Ijō ru idélépi 'dĭ kí ũngúkú gá, Yŭsŭfŭ angálépi Ārĭmátéyā gá 'bá Yēsŭ 'bā imbálé rĭ 'bā āzī ru ũnĭ-ŭnĭ ru rĭ, rĭ idélé 'bá Yāhŭdĭ rŭ 'dĭ 'bā drĭlĕ kí sĭ ũrĭ sĭ. Zĭ Pĭlātō Yēsŭ āvŭ fĕjō ī'didrĭ. Pĭlātō ā'ĭ ī'dinĭ Yēsŭ 'bā āvŭ 'dŭjō rá. Ijō 'dĭ sĭ, mu kí dó 'bá āzī kí abe, ātrŭ kí Yēsŭ 'bā āvŭ mŭsālál'bā sĭ gálé rĭ sĭ rá. ³⁹ Nĭkōdēmŭ ándrá ru nzelépi Yēsŭ rŭ ĩnĭ sĭ rĭ, mu Yŭsŭfŭ be ĩndĭ. Īgbā ādu ājĭ ngŭlépi vĭrĭ, ājĕ nalépi āmbógó la, āzĭla kílŭ la āni rŭ kālĭ na drĭ tōwú 'dĭpĭ amŭlé ũsŭlé Yēsŭ 'bā āvŭ drĭ gá. ⁴⁰ Āgōbĭ ĩrĭ 'dĭ ĩfĭ kí Yēsŭ 'bā āvŭ ādu tá ngŭlépi vĭrĭ 'dā sĭ, umbé kí āvŭ la bōngó āvŭ umbéjō rĭ sĭ, 'dĭ gĕrĭ 'bá Yāhŭdĭ rŭ rĭ 'bā kí 'bá drālépi 'bo rĭ umbéjō ĩsĭjō rĭ. ⁴¹ Āngŭ sĭ Yēsŭ ipajó mŭsālál'bā sĭ gá 'dā gá 'dāá, ámvŭ āzī kí cí, 'bŭ āzī galé ĩrá agá ú'dĭ drĭ sĭ 'bá āzī 'bā āvŭ ĩsĭjō ku la cí. ⁴² Ū'dŭ 'bá Yāhŭdĭ rŭ rĭ 'badrĭ sĭ ru itújō Sābātŭ drĭ rĭ ca rá, mu kí dó Yēsŭ 'bā āvŭ ĩsĭlĕ 'bŭ 'dā agá 'dāá, ā'dusĭku 'bŭ 'dā 'bā adrujō āni rŭ rĭ sĭ.

20

Yēsŭ 'bā angájó ĩdri rĭ

(*Mātáyō 28:1-8; Mārākō 16:1-8; Lŭkā 24:1-12*)

¹ Ū'dŭ drĭdrĭ Sābātŭ drĭ sĭ ũ'bŭtĭnĭnĭ, Mārĭyámŭ Māgādĕlénā fŭ mŭlé ĩnadrĭ Yēsŭ ĩsĭjō rĭ ndrelé, ndre úgŭ ĩrá 'bŭ tĭ ũpĭjō † rĭ rá. ² Ijō 'dĭ sĭ, uja ru cĕlé vŭlĕlé

† 19:36 Āfŭjā 12:46; Kālāfe 9:12; Zābŭrĭ 34:20 † 19:37 Zākārĭyā 12:10;

Īcétánjá 1:7 † 20:1 Mārākō 15:46

úngúlé sī, Sīmónĩ Pétěrō rú 'bá Yésũ 'bã imbálé ĩ'di 'bã lělé ambamba rĩ be, jọ ĩ'baní, “Bá āzĩ nze kí āmaní Úpí 'bã āvũ ĩnadrĩ gá 'dãá rá! Ānĩ dó 'dụ kí ĩ'di íngólé yã rĩ gá ku!”

³ Pétěrō cẹ́ kí 'bá Yésũ 'bã imbálé ĩ'di 'bã ándrá lělé ambamba rĩ be úngúlé sī ĩnadrĩ gálé. ⁴ 'Bá Yésũ 'bã imbálé āzĩ rĩ ndě Pétěrō úngúlé sī rá, ca ĩnadrĩ gálé drĩdrĩ. ⁵ Āvũ vũrú, ndre bōngó imve sī āvũ umbéjọ rĩ 'bũ agá 'dãá á'dũsĩ, wó gẽrĩ sĩ fi 'bũ agálé ku. ⁶ Sīmónĩ Pétěrō dó mụ acalé 'bo, alị cọtị filé 'bũ agálé, isũ bōngó imve sī Yésũ umbéjọ rĩ kí 'dãá á'dũsĩ, ⁷ āzĩla bōngó sī Yésũ 'bã drĩkã umbéjọ rĩ útra ĩ'di ngúlú ru bũlũ gá á'dũsĩ. ⁸ 'Bá Yésũ 'bã imbálé tá calépi drĩdrĩ rĩ fi dó vâ Pétěrō rú 'bũ agálé, ndre dó bōngó 'dã kí, ā ĩ dó rá. ⁹ Wó íjọ sīlé, Yésũ la angá ídri drã agá rá rĩ agá 'bá 'dĩ 'baní ku. ¹⁰ 'Bá Yésũ 'bã imbálé ĩrĩ 'dĩ inga kí dó ru gólé vúlé lịcọ́ gá.

Yésũ ĩ'da ru Māgādēlénã nĩ
(Mātáyō 28:9-10; Mārākō 16:9-11)

¹¹ Māríyámũ ru ujalépi vúlé 'bũ tị gálé rĩ tu pá awalé āmvé 'dãá, ĩ'di 'bã awá agá ũcōgō sī, āvũ āngũ ālũlé 'bũ agálé. ¹² Ndre mālāyíkã ru sulépi bōngó imve agá la kí ĩrĩ, rĩ kí āngũ sī Yésũ 'bã āvũ 'bājọ rĩ gá, ālu rĩ drĩ gálé ru āzĩ rĩ ándrá pá gálé ru. ¹³ Mālāyíkã zị kī ĩ'di, “Ūkú 'dĩ, mi awá ā'du sĩ?” Umvi ĩ'baní jọ, “Bá āzĩ 'dụ kí mání Úpí mádrĩ 'bã āvũ rá, wó ánĩ dó mụ kí 'bálé la íngólé yã rĩ gá ku!”

¹⁴ Māríyámũ la mụ íjọ 'dĩ kí delé jọ agá 'bo, uja ru āngũ ndrelé ĩ'di 'bã ũngúkú gálé, ndre Yésũ tu pá ĩ'di ũngúkú gá 'dãá, wó nĩ 'dĩ Yésũ 'i yã rĩ gá ku. ¹⁵ Yésũ zị ĩ'di, “Ūkú 'dĩ, mi awá ā'du sĩ? Mi ā'di ndrũ?” Ūrã Yésũ 'i 'bá ámvũ sōlépi la, umvi ĩ'diní, “Úpí, ídrĩ 'dụ la mi 'i yã áni, ílũ mání āngũ la ma sī mụ a'dúlé la benĩ.”

¹⁶ Yêṣũ umve i'di i, “Māríyámũ!”

Uja ru ãngũ ndrelé Yêṣũ rûlé, jô i'dini Yâhúdĩ tị sĩ, “Răbônĩ.” (Ífí la Ímbápi.)

¹⁷ Yêṣũ jô i'dini, “Mí aló áma ụrụ'ba ku, ã'dusĩku átu drĩ mâ Átêpi rụ 'bũ gálé ku. Wó ímu mâ ádrípika 'ba rûlé, ílũ i'baní íjô 'dĩ 'i. Ma mu tũlé mâ Átêpi rụ vâ Átêpi ìmidrĩ 'i, Ádróná mâ rĩ 'i, ãzıla Ádróná ìmidrĩ 'i.”

¹⁸ Māríyámũ Măgădĕlénă mu dó 'bá Yêṣũ 'bă imbálé rĩ 'ba rûlé íjô 'dĩ trũ, jô i'baní, “Ándre Úpí 'i áma mĩfĩ sĩ rá.” Ázıla nze dó íjô Úpí 'bă jolé i'dini rĩ kí vú i'baní.

Yêṣũ i'da ru 'bá i'di 'bă imbálé rĩ 'baní

(*Mătáyô 28:16-20; Mărákô 16:14-18; Lúkă 24:36-49*)

¹⁹ Săbátũ 'bă ãndrô sĩ, 'bá Yêṣũ 'bă imbálé rĩ tra kí ru jó agá, ícĩ kí kějĩtị cí ữrĩ 'bă ãmbogo 'bá Yâhúdĩ rú rĩ 'badrĩ sĩ. Yêṣũ afĩ jó agá 'dôlé, tu pá kí drĩdrĩnĩ gá! Jô i'baní, “Ásí ãgbĕ 'bă adru ìminĩ.” ²⁰ I'di mu íjô 'dĩ kí delé jolé 'bo, i'da ru drĩ kí lúmă abe. Áyĩkô fu dó 'bá i'di 'bă imbálé rĩ kí i'ba kí Úpĩ ndrejô rĩ sĩ. ²¹ Yêṣũ jô vâ i'baní ãdĩ, “Ásí ãgbĕ 'bă adru ìminĩ. Mă Átêpi 'bă áma tị ãpĕjô rĩ áni, ãpĕ vâ ãmi tị.” ²² Vu ãvĕvĩ kí drĩ gá, jô i'baní, “Ími a'í Úrĩndĩ Ālá 'dĩ 'i. ²³ 'Bá ãmĩ íjô ãnzĩ la trũjô ữnókũ gá 'dă rá rĩ, ála i'di trũ 'bũ gálé rá. Wó 'bá ãmĩ íjô ãnzĩ la trũjô ữnókũ gá 'dă ku rĩ, útrũ i'di 'bũ gálé ku.”

Yêṣũ i'da ru Tómăsí nĩ

²⁴ Tómăsí Dĩdĩmă 'i rĩ, ándrá 'bá Yêṣũ 'bă imbálé mu drĩ drĩ ãrĩ 'dă 'bă ázĩ. Ú'dũ Yêṣũ 'bă ru i'dajô 'bá i'di 'bă imbálé ázĩ rĩ 'baní rĩ sĩ i'di 'dáyũ. ²⁵ Íjô 'dĩ sĩ, 'bá Yêṣũ 'bă imbálé ázĩ rĩ jô kí i'dini, “Ándre Úpí 'i rá.”

Tómăsí umvi i'baní, “Ándre jô drĩ lūsũmărĩ 'bă pámvú kí ku ázıla ásu jô drĩ áma tĩndrĩmvánă lūsũmărĩ 'bă pámvú

'dã gá ku, āzila áma drĭ lúmã la sōlé ājŭ sĭ rĭ gá ku, má icó ĭjŏ ĩmĭ jŏlé 'dĭ kí ā'ĭlé ku.” ²⁶ Sābĭtĭ ālu 'bã vŭlé gá, 'bã Yĕsŭ 'bã imbálé rĭ tra kí vâ ru āngŭ ālu 'dã gá, Tŏmāsĭ dó kí drĭdrĭnjĭ gá 'dãá cí, icí kí vâ 'dĭ sĭ kĕjĭtĭ cí. Cécé ándrá drĭdrĭ rĭ áni, Yĕsŭ tu pá kí drĭdrĭnjĭ gá, jŏ ĩ'banĭ, “Ásĭ ĭgbĕ 'bã adru ĩminĭ.” ²⁷ Jŏ dó Tŏmāsĭ ní, “Índre áma drĭ kí, ísu ĩmi tĭndrĭmvánã kí agá 'dã āzila mí ĭjŭ ĩmi drĭ sulé áma lúmã sōlé ājŭ sĭ rĭ gá. Mí adru ā'ĭtánã kóru ku, mí ā'ĭ ĭjŏ mádrĭ 'i.”

²⁸ Tŏmāsĭ umvi Yĕsŭ ní jŏ, “Mí Úpĭ mádrĭ 'i āzila Ādrónã mádrĭ 'i.”

²⁹ Yĕsŭ umvi ĩ'dinĭ, “Mí ā'ĭ ma mĭ áma ndrejŏ mĭfĭ sĭ rá rĭ sĭ. Drĭĭĕba 'bã áma ndrelĕpi ku, wŏ ĭjŏ mádrĭ ā'ĭlĕpi rá rĭ 'banĭ.”

Ásĭsĭnjã āmbógŏ Yōhánã 'bã búkŭ 'dĭ sĭjŏ rĭ

³⁰ Yĕsŭ idé tálĭ kí ũ'bĭ ru 'bã ĩ'di 'bã imbálé rĭ 'bã kí ndrelé cé rĭ kí, āzĭ rĭ kí vâ ũ'bĭ ru wŏ sĭlé vŭrŭ búkŭ 'dĭ agá ku rĭ kí. ³¹ Wŏ úsĭ ĭjŏ 'dĭ kí mínĭ sĭ ā'ĭjŏ la Yĕsŭ ĩ'di Kúrĭsĭtŏ 'i, Ādrónã Ngŏpĭ 'i, āzila mínĭ ĩ'di ā'ĭjŏ rĭ sĭ, mi dó sĭ adru ídri mgbã rĭ trŭ ĩ'di rŭ sĭ.

21

Yĕsŭ 'bã ru ĩ'dajŏ 'bã ĩ'di 'bã imbálé āzĭ rĭ 'banĭ rĭ

¹ Ú'dŭ āzĭ sĭ, Yĕsŭ ĩ'da vâ ru 'bã ĩ'di 'bã imbálé rĭ 'banĭ mĭrĭ Tĭbĕrĭyã * tĭ gá, ĭjŏ 'dĭ idé kí ru 'dĭ 'bã áni. ² Ísŭ Sĭmŏnĭ Pĕtĕrŏ 'i, Tŏmāsĭ Dĭdĭmã 'i, Nātānĭyĕlĭ angálĕpi Kána Gālĭlĭ gá rĭ, anzĭ Zĭbĭdáyŏ drĭ kí, āzila 'bã Yĕsŭ 'bã imbálé ĭrĭ 'dĭ kí abe āngŭ ālu gá. ³ Sĭmŏnĭ Pĕtĕrŏ jŏ 'bã Yĕsŭ 'bã imbálé rĭ 'bã āzĭ rĭ 'banĭ, “Ma mŭ ĭ'bĭ 'belé.”

* 21:1 Mĭrĭ 'dĭ ála vâ ĩ'di umve mĭrĭ Gālĭlĭ 'i.

'Bá Yésũ 'bã imbálé ází rĩ jọ kí, “Áma mu mí trũ.” Tu kí dó pírí filé í'bó agâlé sĩ ì'bì 'bejó ìní-ārã, wó a'bé kí ì'bì àluná la ku.

⁴ Àngũ 'bã uwí agá ù'bùtì sĩ, Yésũ tu pá túpũ gá ìyítì gá 'dãá, wó 'bá ì'di 'bã imbálé rĩ nĩ kí 'bá 'dã ì'di 'i rĩ gá ku.

⁵ Yésũ umve kí, zì kí, “Má wõrĩkã, ì'bì ìmi rú 'dã cí yã?” Umvi kí ì'diní, “Dáyù!”

⁶ Yésũ jọ ì'baní, “Ì'be bóyí ìmidrì 'dĩ kí í'bó 'bã wókõ àndá gá rĩ gâlé ru, ìmi ú'dí'da ì'bì a'bé rá.” 'Be kí bóyí kí ìyí agâlé, ù'bì kí bóyí asélé tí ì'bì 'bã 'dejó bóyí agá wẽwẽ rú rĩ sĩ.

⁷ 'Bá Yésũ 'bã imbálé ì'di 'bã lèlé rĩ jọ Pétěrõ ní, “'Bá ì'di Úpí 'i!” Sĩmõnĩ Pétěrõ la mu arelé la 'bá ì'di Úpí 'i, umbé ru uru 'bá bõngó sĩ ì'di 'bã tá u'ájó pílílí ru rĩ sĩ. Mvu dó ìyí agâlé ìyí wèlé ìyí 'bã górõtíyõ gâlé. ⁸ 'Bá Yésũ 'bã imbálé rĩ 'bã ází acelépi í'bó agá 'dĩ kí asé kí dó ì'bì ànzì 'dĩ kí bóyí trũ ìyítì gá 'dólé, à'dusìku ace cajó ìyítì gâlé mítã túrú àlu 'dípí. ⁹ 'Bá Yésũ 'bã imbálé rĩ kí mu àfùlé í'bó agâlé ìyítì gá 'dólé 'bo, ndre kí àcì ùdùlé velépi 'bo rĩ drĩ gá ì'bì kí ù'bì agá nĩ, àzìla mükátì trũ.

¹⁰ Yésũ jọ ì'baní, “Ìmi ají ì'bì ìminí a'bélé rĩ kí 'bã ází kí.”

¹¹ Sĩmõnĩ Pétěrõ tu filé í'bó agâlé mulé ì'ba abe bóyí asélé cínákí drĩ gá 'dólé, ala gá ì'bì àmbogo use-use rĩ kí túrú àlu kálì tówú drĩ na. Ì'bì 'baní tání adru agá wẽwẽ rú tí, bóyí ce ku. ¹² Yésũ umve dó kí, jọ ì'baní, “Ìmi amú, àma amú kí àkónã ù'bùtì drĩ nalé!” Wó 'bá ází 'bá Yésũ 'bã imbálé rĩ kí agá 'dãá ì'di zìlépi “Mi à'di 'i?” la yu, à'dusìku nĩ kí ì'di cé. ¹³ Yésũ a'dú mükátì ì'di 'bã drĩ gá, fẽ ází rĩ kí 'bá ì'di 'bã imbálé rĩ 'baní nalé, idé vã ì'bì kí sĩ cécé 'dĩ 'bã àní. ¹⁴ 'Dĩ palé na Yésũ 'bã ru i'dajó 'bá ì'di 'bã imbálé rĩ 'baní ì'di 'bã angájó ídri drã agá 'bo rĩ sĩ rĩ 'i.

Yēsũ 'bā azijó Pétěrō ní rĩ

15 'Bá 'dĩ kí mụ ãkónā delé na agá 'bo, Yēsũ zị Pétěrō 'i, “Sĩmọnĩ Yōhánā ngópi, ílě ma ãndá ãni ndě 'bá ãzí 'dĩ kí rá yā?”

Pétěrō umvi ĩ'diní, “Āndá Úpí, ínĩ cé álě mi rá.”

Yēsũ jọ ĩ'diní, “Ífě mâ kãbĩlōmvaka 'baní ãkónā.”

16 Yēsũ zị Pétěrō pâlé ĩrĩ rĩ sī, “Sĩmọnĩ Yōhánā ngópi, ílě ãndá-ãndá rú ma rá yā?”

Pétěrō umvi, “Wōyí Úpí, ínĩ cé álě mi 'i rá!”

Yēsũ jọ ĩ'diní, “Ímba mâ kãbĩlō kí tā.”

17 Yēsũ zị Pétěrō pâlé na rĩ sī, “Sĩmọnĩ Yōhánā ngópi, ílě ma rá yā?”

Pétěrō u'á dó cãdí sī Yēsũ 'bã ĩ'di zijó pâlé na, “Ílě ma rá yā?” rĩ sī. Umvi dó Yēsũ ní, “Úpí ínĩ ĩjọ pírí, ínĩ álě mi rá yā rĩ gá cé.”

Yēsũ umvi ĩ'diní, “Ífě ãkónā mâ kãbĩlō 'banĩ. 18 Ájọ míní ĩjọ mgbã, mi ándrá drĩ adrujọ kãrĩlẹ rú rĩ sī, mi ími ũsũ, mi drĩ ko mụlé ãngũ ími ásí 'bã lělẹ rĩ gá. Wó ídrĩ dó drúzí de 'bo, mi dó ími drĩ kí ĩjũ, 'bá ãzí kí dó ími umbé nĩ, ãzıla kí dó ími drĩ ce agulẹ ãngũ ími ásí 'bã lělẹ ku rĩ gá.”

19 Yēsũ jọ ĩjọ 'dĩ íni la lũjọ la Pétěrō ní drãná drúzí ĩ'di 'bã drãjó rĩ la rúkuma ají Ādróná ní íngoní yā rĩ drĩ gá. Yēsũ jọ dó Pétěrō ní, “Íbĩ áma vú!”

Yēsũ kí 'bá ĩ'di 'bã imbálé lělẹ ambamba rĩ be

20 Pétěrō uja tị ĩ'di 'bã ũngúkú gâlẹ, ndre 'bá Yēsũ imbálé ĩ'di 'bã lělẹ ambamba rĩ 'i ĩ'di 'bã kí vú ãbĩ agá. 'Bá Yēsũ 'bã imbálé 'dĩ ándrá ru ãtĩlẹpi Yēsũ uru 'bá gá ĩ'baní íná ãsĩjọ rĩ najó rĩ sī, zìlẹpi la, “Ā'di la mụ ími mėlẹ mbelé nĩ?” yā rĩ 'i. 21 Pétěrō la mụ 'bá Yēsũ 'bã imbálé ĩ'di 'bã

lělé ambamba 'dã ndrelé 'bo, zì Yēsũ 'i, “Ā'du la mụ ru idélé 'ĩ'di rụ nĩ?”

²² Yēsũ umvi 'ĩ'diní, “Ádrĩ lě 'bã adru 'ídri kpere mâ ãgõ agá, ími 'íjọ ala gá cí yã? Mí ãbĩ áma vú áyụ!” ²³ 'íjọ 'dĩ iré dó 'bá Yēsũ ã'ílẹpi rá rĩ 'bã ãzì kí b'ílẹ gá, 'bá 'ĩ'di 'bã imbálé 'dĩ icó dó drālẹ ku. Wó 'íjọ Yēsũ 'bã jọlé rĩ adru 'bá 'ĩ'di 'bã imbálé 'dĩ mụ drālẹ ku íni ku. Jọ 'bãngá, “Ádrĩ lě 'bã u'á 'ídri, 'bã drã ku kpere mâ ãgõ agá ími 'íjọ ala gá cí yã?”

²⁴ 'Bá Yēsũ 'bã imbálé 'dĩ bāsĩ 'bá 'íjọ 'dĩ kí vú nzelẹpi, ãzila kí s'ílẹpi nĩ rĩ 'i, ãnĩ cé 'íjọ 'ĩ'di 'bã s'ílẹ rĩ kí 'íjọ mgbã la.

²⁵ 'íjọ ãzì Yēsũ 'bã idélé wěwě rú la kí cí. 'íjọ 'ĩ'di 'bã idélé wěwě rú 'dĩ kí 'údrĩ tá kí s'ĩ pírí b'úkũ kí agá la, mání ndrejó la rĩ s'ĩ 'ũnọkú icó tá calẹ s'ĩ kí tãmbajó pírí ku.

Ijõ Ú'dí rĩ

The Holy Bible in the Aringa language of Uganda

Copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Aringa)

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Feb 2021 from source files dated 10 Feb 2021

695104cf-f1e1-5cdd-8e7e-1df2480da505